

City of Toronto

Probationary Firefighter

Toronto Fire Department

Applications are invited for the position of Probationary Firefighter.

Successful applicants, on completion of training at the Toronto Fire Academy, will work under the supervision of senior officers to combat fires, perform rescue work, administer first-aid, inspect buildings for fire hazards and operate and maintain firefighting apparatus and equipment, including the maintenance of fire stations.

To be eligible for consideration, you must:

- be legally entitled to work in Canada (i.e. be a Canadian citizen, a landed immigrant, or have a work permit);
- possess the prescribed visual requirements of 20/30 in each eye, without corrective lenses, and satisfactorily complete a colour vision assessment;
- be capable of handling intense and sustained physical effort;
- successfully complete an aptitude test and associated interview;
- hold and be willing to produce a valid Ontario Driver's Licence, have a good driving record, and be prepared to produce a statement of your driving record;
- possess or obtain during the probationary period a Class 'D' Licence with a "Z" air brake endorsement (training is provided);
- be educated to Grade 12 level or equivalent; and
- understand and be able to communicate clearly in English.

You will be asked to complete forms and submit upon request, documents, such as education records. If your qualifications reflect the job requirements, you will be given a written aptitude test. This test measures your ability to understand written and/or verbal information, your technical/mechanical aptitude, and your reading, reasoning, and mathematical skills.

If you do well, you will be given a health and medical evaluation and a fitness assessment, undergo job-related performance tests, and appear before an interview board.

1989 Salary range: \$31,364 - \$44,806 per annum.

Applications and Career Guides may be picked up from the Security Desk, Main Floor, City Hall, 100 Queen Street West, between the hours of 8:00 a.m. and 8:00 p.m. Monday to Friday inclusive. Completed applications will NOT be accepted after THURSDAY, NOVEMBER 30, 1989.

Interested applicants are invited to attend a Firefighter Career Information Session at the Toronto Fire Academy, 895 Eastern Avenue on Wednesday, OCTOBER 18, 1989 at 7:00 p.m. OR Saturday, OCTOBER 21, 1989 at 10:00 a.m.

Keith M. Fielding,
Director, Personnel Services Division,
Management Services Department,
2nd Floor, West Entrance City Hall,
Toronto, Ontario, M5H 2N2

Toronto is an Equal Opportunity Employer.

ECHO

NIEZALEŻNY TYGODNIK POLSKI
Nr.98. 21 września 1989
Cena \$ 1.25

PONAD 80%
POLAKÓW
POPARŁO
NOWY
RZĄD

WILEŃSZCZYNA
POLSKIM OKRĘGIEM
AUTONOMICZNYM!

DON'T BE LATE FOR CANADA SAVINGS BONDS.

Once again, it's time for Canada Savings Bonds and this year the sales period is from October 19 to November 1. Buy your new bonds wherever you bank or invest starting October 19. You may date your payment November 1, the day the new bonds start earning interest.

SAFE AND SECURE.

Canada Savings Bonds are fully guaranteed by the Government of Canada. They never fall in value.

CASHABLE ANYTIME.

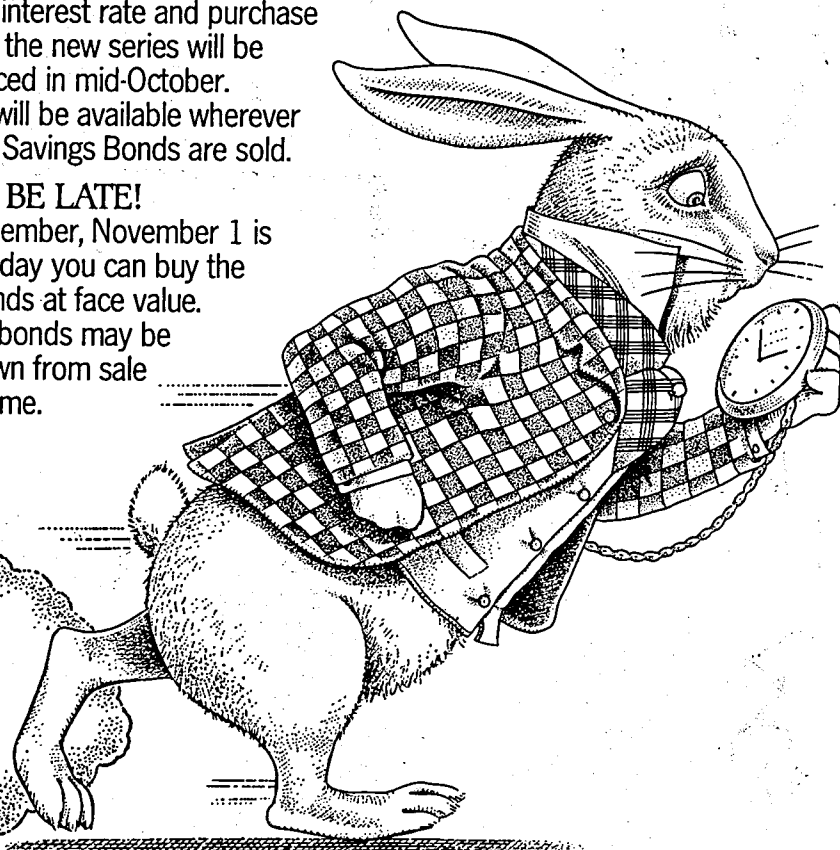
Canada Savings Bonds can be cashed at any time. Your money is always available when you need it.

INTEREST RATE ANNOUNCED MID-OCTOBER.

The interest rate and purchase limit for the new series will be announced in mid-October. Details will be available wherever Canada Savings Bonds are sold.

DON'T BE LATE!

Remember, November 1 is the last day you can buy the new bonds at face value. But the bonds may be withdrawn from sale at any time.

ON SALE
OCT. 19
TO NOV. 1

Canada
Savings
Bonds

Les Obligations
d'épargne
du Canada

Canada

ECHO

NIEZALEZNY TYGODNIK POLSKI

WYDAWCY: Grażyna i Zbigniew Farmus

redaktor naczelny: Grażyna Farmus
dyrektor artystyczny: Stefan Siwiński

REDAKTORZY:

Zbigniew Farmus	- Świat; Kanada
Wiesława Czapińska	- Polska
Leszek Szaruga	- Z dystansu
Rafał Marszałek	- Listy z Piasków
Karolina Jankowska	- Czytane między ... Lektury nieobojetne
dr Zofia Bończa	- Poradnia zaufania
dr Krzysztof Ostaszewski	- Pokochać kapitalizm
dr Lidia Dobosz	- Zdrowie
dr Jadwiga Górnicka	- Apteka natury
Halina Baranowska	- Życie nie umierać
Ewa Rewkowska	- Horoskop, kalendarium
Elżbieta Wolska	- Polak nie zginie

WSPÓLPRACUJĄ:

prof. dr Ewa Brantley
dr Tadeusz Prus
Wacław Liebert
Adam Tomaszewski
Iwona Majewska
Wojciech Wojnarowicz
Janusz Pietrus
S.Cech
Krzysztof Krzysztoforski
Andrzej Stawicki
Nina Geysztor-Zawirska
Magda Czyżycka
Bogusław Rzepecki
Lech Jamka (RFN)
Marek Gaszyński (Polska)
Jan Rulewski (Polska)
Lothar Herbst (Polska)
Serwis własny z Polski, IPNS, Dementi, IPA
Typesetting: Olimpia Orlewicz

SPIS TREŚCI

Naszym zdaniem.....	2
Sowieci do domu.....	3
Świat	4
Kanada	6
Polska	8
Polsko-niemiecka jesień 89	12
Wywiad z Patrickem Boyerem	14
Czołgi mogą wjechać wszędzie	16
100 urodziny A.Hitlera	18
Sport	22
Recenzja.....	24
Echo poleca	24
Kabaret Dudek	27
Horoskop	28
Kalendarium.....	29
Krzyżówka	30
Jak zrobić pieniądze w Kanadzie	31
Spod paragrafu	31
Zdrowie	33
Polonia 2000	34

M.Kobos

S.Cech

W.Czapińska

M.Gaszyński

L.Dobosz

OKŁADKA:

Według projektu krajowego
plakatu wyborczego
"Porozumienie"

ADRES: 51A Thistle Down Blvd. Rexdale, Ont. M9V 4A6, Canada
POCZTOWY: TEL. (416) 747-6034, FAX: (416) 748 8046
ADVERTISMENT: \$7 per column, Special: minimum 3 months' display (12 issues) 1 col. 1 1/2 inch \$75.00, 2 col. - 1 1/2 inches \$ 150.00, 2 col. - 3 inches: \$ 290.00, photo extra \$ 5.00, Full page \$850.00, half page \$250.00, JOB ADS FREE
SUBSCRIPTION: półroczna \$ 25.00, roczna \$ 50.00, dla nowo przybyłych bezpłatnych 12 numerów,
PRENUMERATA: zagraniczna półroczna 25.00 \$US, roczna 50.00 \$US, lotnicza 100% więcej.

MOC ZAIMKA DZIERŻAWCZEGO

Na hasło "Polonia", "Emigracja" wielu moich rówolotów - nowszych emigrantów dostaje gęsiejskórki. Wcale im się nie dziwie, sama na przekór w owych tworcach intensywnie uczestnicząc w sprawach polonijnych. Znam takich, którym "Emigracja" zalatuje nafaliną. Polonia łamaną polszczyzną. Spotkania, zjazdy i instytucje wzajemną adoracją i oderwaniem od realiów życia. Rozumiem wstręt do stadnego i zorganizowanego życia. Wiem z jakiego rodzaju peęrelowskich urazów wyrasta. Zarazem mam świadomość, że żyjemy w krajach osiedlenia jako mniejszości etniczne, które jakoś muszą być wobec władz reprezentowane. Truizmem jest stwierdzenie, że polityka emigrantów na świecie powinna być uzgodniona, a zwłaszcza wobec przełomów jakie się obecnie dokonują w kraju. Funkcję taką pełnią zjazdy Rady Koordynacyjnej Polonii Wolnego Świata oraz zjazdy Wolnych Polaków. W obu wymienionych spotkaniach uczestniczyłam w ub. tygodniu w Londynie w Wielkiej Brytanii. W pierwszym zjeździe biorą udział prezesi światowych organizacji np. SPK oraz delegacje Kongresów polonijnych z różnych krajów, głównie prezesi i członkowie zarządów tych organizacji. Decyzje podjęte na tym forum są wiążące dla organizacji i jak sądzę, dla ich członków. Przywództwo jak również zawile funkcje negocjacyjne na tym forum przypadają tradycyjnie Kanadzie.

Jest to zrozumiałe, jeśli weźmiemy pod uwagę wielkość i znaczenie Polonii kanadyjskiej, ale przede wszystkim życzliwe otwarcie KPK na londyńską emigrację, trwającą przy rządzie RP i pragmatyczną Polonię amerykańską. Różnice postaw filozoficznych oceny sytuacji w kraju bywają z tych dwóch perspektyw skrajnie różne. Kanada ma rolę jednoczącą, łagodzącą konflikt i możliwość rozbicia światowej Polonii. Mnie przypadła rola wygłaszania na tej beczce prochu referatu plenarnego będącego punktem wyjścia do oceny sy-

tuacji w kraju. Delegacja kanadyjska nieprzypadkowo chyba przydepnęła lont i wszystko zakończyło się wspólnym, dającym się przez różne strony zaakceptować stanowiskiem. Istotą dyskusji było ustosunkowanie się do rządu Tadeusza Mazowieckiego oraz ustalenie czy i jaką pomocą powinna Polonia i Emigracja mu służyć. Sprawa w Londynie jest tym trudniejsza, że urzęduje tam prezydent Rządu RP, jak również premier i gabinet cieni. Obok tej szacownej i potrzebnej instytucji trwają osoby o postawach nieprzejednanych, odrzucających półśrodki i kompromis.

A mimo to z Londynu popłynęły słowa "Wzywamy wszystkie organizacje członkowskie i wszystkich Polaków poza krajem do wzmożenia w obecnej trudnej sytuacji politycznej i gospodarczej wszechstronnej pomocy dla Polski". Rezolucja "Pomoc krajowi" wzywała do oddziaływania na rządy krajów pobytu by przyszły z poważną, na skalę planu Marshalla, pomocą Polsce. Entuzjazmowi chęci niesienia pomocy towarzyszył ostrożny sceptycyzm tekstu rezolucji w sprawach krajowych ... "Nie możemy jednak oceniać obecnej sytuacji jako osiągnięcia ostatecznego celu na drodze do demokracji, dopóki w PRL nie zostaną przeprowadzone wolne wybory, a urząd prezydenta z obecnymi uprawnieniami pozostaje w rękach komunistów".

A więc oferując wszechstronną pomoc dla rządu Mazowieckiego i doceniając pragmatyczną politykę opozycji nie możemy tracić z oczu celu.

To krótkie sprawozdanie z narady "polskiej kadry narodowej" nieprzypadkowo dziś figuruje w rubryce "Naszym zdaniem". Uzyskana w Londynie jedność w podstawowych dla Polski sprawach nadaje słówku NASZE nowy sens. Oby tak zostało.

GRAŻYNA FARMUS

P.S. Dziwaczny w skojarzeniach tytuł - jak się zapewne Państwo domyślają - pochodzi od części mowy jakim jest słowo "nasz". Jest to mianowicie zaimek dzierżawczy.

JAKA EUROPA?

Wspomniałem już niedawno, że w obecnej fazie rozwoju stosunków europejskich konieczne jest przeformułowanie pytania "czyja Europa" w pytanie "jaka Europa". Pięćdziesiąt lat temu Europę podzielono między Hitlera i Stalina. Jałta podzieliła kontynent na "strefy wpływów" będące pozostałością polityki imperialnej.

W chwili obecnej Sowiety stają przed dylematem: albo imperium, albo mocarstwo. Moskwa, by utrzymać pozycję mocarstwową, musi w tej lub innej formie zrezygnować z imperium. Jego rozkład jest już widoczny: zarówno w strefie zewnętrznej (uniezależnianie się Polski i Węgier, wzrost sił opozycji w pozostałych krajach, przede wszystkim w Czechosłowacji i NRD), jak w zonie wewnętrznej (coraz silniejsze siły odśrodkowe poszczególnych republik, głównie bałtyckich, lecz nie można nie zauważyć wzrostu sił opozycyjnych w Azji i na Ukrainie). Proces rozkładu będzie trwał, lecz jest bardzo prawdopodobne, że niebawem ulegnie przyspieszeniu.

Wzmocnieniu ulegają tendencje zjednoczeniowe Europy. Ich konsekwencją musi być m.in. zjednoczenie Niemiec, których podział nie może trwać wiecznie. Nie można wykluczyć pojawienia się na kontynencie nowych państw narodowych: czy to w efekcie przemian poruszanej ruchami narodowymi Jugosławii, czy też na skutek wywalczania suwerenności przez kraje pod panowaniem Kremla.

Te przemiany mogą zachwiać stabilizację Europy. By temu zapobiec, konieczne jest podjęcie międzynarodowej inicjatywy, dzięki której - tak jak to jest na Zachodzie - zjednoczenie kontynentu oznaczać będzie wzmocnienie granic państwowych przy jednoczesnym ich otwarciu. Taka inicjatywa musi prowadzić do pełnego zakwestionowania Jałty, a tym samym, zapewnienia prawa pełnego samostanowienia zamieszkujących Europę narodów i pokojowego rozwiązywania możliwych konfliktów, w tym także konfliktów granicznych.

Taka inicjatywa powinna być w pierwszej mierze dziełem Polaków i Niemców: granica tych dwóch krajów stała się przyczyną przemian, które doprowadziły do podziału Europy, ona też może stać się trwałą granicą łączącą kontynent we wspólną całość.

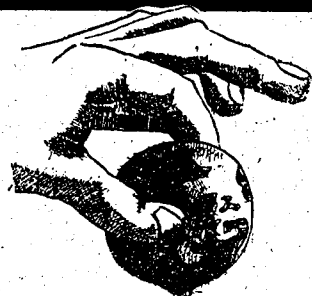
W polityce możliwe są różne niespodzianki - obecne procesy wskazują, że podobna inicjatywa jest nie tylko możliwa, ale staje się pilną koniecznością.

LESZEK SZARUGA

SOWIECI DO DOMU!

W niedzielę 17 września w 50 rocznicę inwazji wojsk ZSSR na Polskę na terenie całego kraju odbyły się uroczystości przypominające to wydarzenie. Uroczyste msze święte miały miejsce m.in. w Warszawie, Gdańsku, Wrocławiu, Katowicach, Białymstoku, Lublinie, Krakowie i Poznaniu. W Warszawie po mszy św. w kościele św. Karola Boromeusza delegacje niepodległościowe złożyły wieńce na grobie Nieznanego Żołnierza. Organizacja Wolna Polska zorganizowała siedzący protest przed ambasadą sowiecką w Warszawie, zatrzymując na pewien czas ruch uliczny. Wzięło w nim udział około 100 uczestników, w większości ludzi młodych. Widać było transparenty "Komuna musi odejść" oraz "Sowieci do domu". Na powyższym zdjęciu widzimy żołnierzy Armii Czerwonej opuszczających Polskę w ramach redukcji sowieckich sił zbrojnych w PRL i w innych państwach Układu Warszawskiego. Jeden z uczestników siedzącego, pokojowego protestu przed ambasadą sowiecką w Warszawie powiedział, że właściwie hasło "Komuna musi odejść" i hasło "Sowieci do domu" są tożsame, z tym, że po to, ażeby tak naprawdę komuna w Polsce mogła odejść, najpierw muszą odejść do domu Sowietci.

• Władze czeskosłowackie i wschodniemieckie odbierają obywatelom NRD paszporty. W NRD służba bezpieczeństwa odwiedza domy tzw. osób niepewnych, a w Czechosłowacji zawraca się do NRD obywatele wschodniemieckich zmierzających w stronę Węgier. Opornych milicja czeskosłowacka straszy bronią.

• G.Horn, minister spraw zagranicznych Węgier odrzucił krytykę państw sojuszniczych wobec węgierskiej polityki otwarcia granicy z Austrią, podkreślając, że Układ Warszawski nie powinien dyktować ideologii lub polityki zagranicznej poszczególnym państwom członkowskim. Źródła wiarygodne podają, że kierownictwo partii komunistycznych w NRD, Czechosłowacji, Rumunii i Bułgarii zwróciły się do przywódcy ZSSR Gorbaczowa, aby spowodował zamknięcie granicy węgiersko-austriackiej.

• Matka Teresa, siostra katolicka, Albanka z pochodzenia, laureatka Pokojowej Nagrody Nobla w 1979 roku znajduje się w stanie ciężkim w szpitalu w Kalkucie. Po zawale serca lekarze wykryli u 79-letniej siostry malarię.

• Około 200 tys. Ukraińców wzięło udział w demonstracji we Lwowie domagając się legalizacji katolickiego

Kościoła ukraińskiego zakazanego przed 43 lata przez Stalina. Uczestnicy demonstracji odbytej w 50 rocznicę zajęcia zachodniej Ukrainy przez wojska sowieckie przemaszewali przez śródmieście Lwowa pod katedrę św. Jerzego, śpiewając pieśni religijne i narodowe. Odbyła się także uroczysta msza św. celebrowana przez 12 księży wyświęconych w okresie podziemnej działalności Kościoła.

• Nieznani sprawcy zastrzelili w Namibii 37-letniego Antona Lubowskiego, jedyne białego w najwyższych władzach SWAPO - marksistowskiego ruchu partyzanckiego walczącego o niepodległość Namibii. W Namibii zarządzanej od 1915 roku przez RPA, mają się odbyć w listopadzie br. wolne wybory, prowadzące do niepodległości w roku przyszłym.

• Azerbejdżan podjął blokadę ekonomiczną Armenii. Obydwie republiki zwróciły się do przywódcy ZSSR Gorbaczowa o rozstrzygnięcie sporu przynależności Górnego Karabachu na ich korzyść.

• Amerykańska grupa poszukiwaczy zatopionych statków z drogocennym ładunkiem odkryła u wybrzeży stanu Południowa Karolina w USA, zatopiony w 1857 roku okręt "Ameryka Środkowa", zawierający według wstępnych szacunków ładunek złotych monet i sztab złota wartości co najmniej 500 mln dol. T.Thompson, jeden z szefów grupy powiedział, że w grę wchodzi nawet suma 1 mld dol. Grupa podała już 2 lata temu, że wykryła zatopiony okręt, jednakże dopiero teraz dowiodła tego, wydobywając pierwsze złote monety i sztaby. Z powodu dużej głębokości, na której spoczywa wrak wydobyć odbywa się na najwyższym poziomie technicznym za pośrednictwem skomputeryzowanego robota-łodzi podwodnej zdalnie sterowanego z pokładu statku poszukiwaczy "Arctic Explorer". Ramię robota potrafi wydobyć zarówno kilkudziesięciokilogramową sztabę złota jak i małą monetę o średnicy 1 cm. Wydobyć całego złotego ładunku może potrwać do 2 lat.

• Po trzymiesięcznym okresie publicznej ciszy przywódca ChRL Deng Xiao-ping wystąpił w Pekinie zapo-

wiadając kontynuowanie reform ekonomicznych rozpoczętych 10 lat temu i politykę otwartych drzwi wobec zagranicy. Deng jednocześnie podkreślił, że ChRL nie zejdzie z drogi budowy socjalizmu, a ci którzy na to liczą zostaną ukarani jak niedawni kontrrewolucjonści.

• "Nowy Mir" opublikował pierwszy fragment sławnej powieści A.Sołżenicyna "Archipelag Gułag".

• Generał Pinochet ostrzegł opozycję, że w żadnych okolicznościach siły zbrojne nie dopuszczą do oczerniania lub upokarzania swych przedstawicieli z powodu czynów dokonanych dla ratowania Chile.

• Prezydent Peru Garcia określił plan prezydenta Busha walki z narkotykami jako ogłoszony zbyt późno i dysponujący zbyt małymi środkami finansowymi. Jednocześnie wezwał on kraje EWG do przyłączenia się do USA w celu wygrania wojny z narkotykami i narkomania.

• Na Tajwan zbiegł na Mig-u 19 pilot sił powietrznych ChRL 24-letni porucznik Jiang Wenhao. Powiedział on, że jego ucieczka jest protestem przeciwko masakrze pekińskiej. Jest on oficjalnie 14 pilotem sił powietrznych ChRL zbiegłym do Tajwanu od roku 1960. Poprzedni piloci otrzymali od rządu tajwańskiego nagrody w złocie wartości 3 mln dol.

• Prof. N.Woroncow został pierwszym bezpartyjnym członkiem rządu ZSSR. Objął on stanowisko przewodniczącego Państwowego Komitetu ZSSR d/s ochrony środowiska.

• Naukowcy włoscy stwierdzili, że kopule bazyliki św. Piotra nie grozi niebezpieczeństwo w przypadku trzęsienia ziemi w Rzymie i okolicy. Teren, na którym znajduje się bazylika i plac św. Piotra zaliczony został do tzw. terenów geologicznie pewnych.

• Władze republiki serbskiej zezwoliły oficjalnie kapłanom i diakonom na sprawowanie posług duszpasterskich w szpitalach i na odprowadzanie nabożeństw.

• Republikanka z Florydy Ileana Ros-Lehtinen, urodzona w Hawanie, została pierwszym w historii członkiem

Izby Reprezentantów USA kubańskiego pochodzenia.

• Kandydatem demokratycznej opozycji na urząd prezydenta Nikaragui w wyborach zapowiedzianych na 25 lutego przyszłego roku została 59-letnia Violetta Barrios de Chamorro, wydawca głównego dziennika opozycyjnego "La Prensa".

• Na początku br. katolicy w USA liczyli 54 918 989 osób, co stanowiło 22,48% ogółu ludności. W porównaniu z rokiem poprzednim liczba katolików była wyższa o 1,4 mln. Natomiast w roku 1988 liczba katolików w Japonii wynosiła 422 304 osób, co stanowiło 0,34% ludności.

• Fiński tankowiec uderzył w sowiecki trawler na Bałtyku powodując jego szybkie zatopienie i śmierć całej 15-osobowej załogi sowieckiego statku rybackiego.

• W sierpniu wskaźnik bezrobocia w USA był taki sam jak w lipcu - 5,2%. Pracowało 108,9 mln Amerykanów, bez

pracy było 6,4 mln pełnoletnich obywateli USA.

• W moskiewskim hotelu "Savoy" położonym w pobliżu placu Czerwonego otwarto pierwsze w ZSSR kasyno. Wstęp do luksusowo wyposażonej sali gier zastrzeżony jest wyłącznie dla cudzoziemców.

• Amerykańskie linie lotnicze zainstalowały na wszystkich najbardziej ruchliwych lotniskach w USA oraz na największych lotniskach za granicą automatyczne wykrywacze ładunków wybuchowych, zdolne m.in. do wykrywania tzw. bomb plastikowych. Federalna Administracja Lotnictwa Cywilnego zapowiedziała zwiększenie liczby lotnisk w USA wyposażonych w wykrywacze oraz podjęcie odpowiednich rozmów z zagranicznymi rządami. Pierwsze lotniska europejskie, które otrzymały wykrywacze to Gatwick w Londynie i Frankfurt nad Menem.

• Władze miejskie Turynu we Włoszech we współpracy z władzami duchownymi prowadzą kampanię prze-

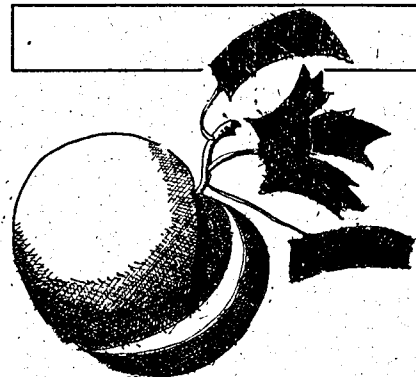
konania mieszkańców na rzecz pochówku poprzez kremację z braku terenów grzebalnych. Na początek zaoferowano darmowe pogrzeby przez kremację. Jeden z plakatów rozlepionych w mieście głosi: "Pogrzeb przez spalenie nie niweczy wspomnień, nie spala duszy, nie jest grzechem i zaoszczędza miejsca".

• Członkowie grupy "Synowie Pamięci Żydów" pobili w Vichy we Francji 60-letniego R.Faurissona, czołowego przedstawiciela poglądu, że holocaustu nie było. Faurisson doznał wielokrotnego złamania szczęki oraz żeber i musiał być poddany operacji. Grupa wydała ostrzeżenie wobec wszystkich tych, którzy zaprzeczają holocaustowi.

• Szef węgierskiego Urzędu Bezpieczeństwa Wewnętrznego gen. Horvath stwierdził, iż ustała kontrola tajnej służby bezpieczeństwa ze strony Węgierskiej Socjalistycznej Partii Robotniczej i tym samym służby te stały się neutralne i podlegają jedynie władzom państwowym.

Jeden z 1100 pacjentów szpitala psychiatrycznego na greckiej wyspie Leros. Nowy rząd koalicyjny w Grecji ujawnił, że poprzedni rząd, socjalistyczny, przeznaczył na poprawę tragicznych warunków "leczenia" w szpitalu jedynie około 1 mln dol. z sumy 5 mln dol., które EWG przeznaczyła na ten cel. Grecki minister zdrowia M.Evert, który odwiedził niedawno szpital stwierdził, że przypomina on obóz koncentracyjny Oświęcim. Nędzy, niedożywieni, niemy pacjenci przetrzymywani są w więzieniach klatkach, w których nie mogą się ani wyprostować, ani wyciągnąć. Oporni przykuwani są łańcuchami do metalowych łóżek. Na wyspę udała się specjalna komisja EWG na czele z prof. I.Browne z Dublina w celu zbadania sytuacji.

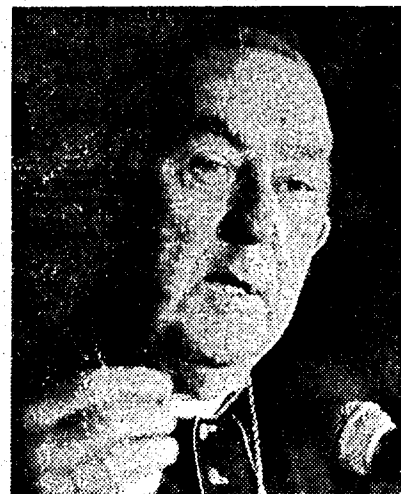
JESIENIĄ GŁOSOWANIE NAD NOWĄ USTAWĄ O PRZERYWANIU CIAŻY

Premier Kanady B. Mulroney oświadczył w wywiadzie dla stacji telewizyjnej CTV, że jesienią odbędzie się w parlamencie głosowanie nad nową ustawą o przerywaniu ciąży. Premier dodał, że głosowanie będzie wolne, tzn., że posłowie konserwatywni, stanowiący większość w parlamencie, nie będą objęci dyscypliną partyjną i będą mogli złożyć swój głos zgodnie z własnym sumieniem. Jednakże jak zaznaczył premier, 38 członków rządu będzie głosowało zgodnie z linią partii za przyjęciem ustawy, obecnie szlifowanej przed ostatecznym przekazaniem jej pod głosowanie. Wypowiadając się na temat książki Erika Nielsena, w której autor określa premiera jako człowieka, któremu nie można ufać i płytkiego, Mulroney powiedział, iż uważa, że jego byłby wicepremier i minister obrony go zdradził. Premier wyjaśnił, że Nielsen był uważany przez niego i jego rodzinę za przyjaciela i nigdy ani on, ani jego żona Mila nie sądzili, że faktycznie tym przyjacielem nie jest. Dlatego to, co zrobił Nielsen, dodał Mulroney, było całkowitą niespodzianką dla mnie, jak i dla wielu kolegów Nielsena. Mulroney nie odpowiedział na pytanie, czy będzie ubiegał się o fotel premiera w następnych wyborach stwierdzając, że jego obecnym celem jest uczynienie jego drugiej kadencji sukcesem na tyle na ile jest to możliwe.

SPRAWA KLASZTORU KARMELITANEK WEWNĘTRZNA SPRAWA POLSKA

Kardynał G. Emmett Carter oraz arcybiskup Toronto Aloysius Ambrozic wystosowali list do kanadyjskiej sekcji Żydowskiej Ligi do Walki ze Zniesławieniem B'nai B'rith, zajmując stano-

wisko, iż sprawa klasztoru karmelitanek przy byłym nazistowskim obozie koncentracyjnym w Oświęcimiu jest wewnętrzną sprawą polską. Jednocześnie wyrażają oni pewność, że ich "polscy przyjaciele potrafią znaleźć rozwiązanie zgodne z naszym wielkim i powszechnym pragnieniem uniknięcia obrażenia narodu żydowskiego, który już wystarczająco wiele wycierpiał z rąk swych sąsiadów". Poprzednio kanadyjska sekcja B'nai B'rith wystosowała list do 5 kardynałów kanadyjskich prosząc ich o wstawienie się u Papieża Jana Pawła II, by spowodował przeniesienie klasztoru karmelitanek. Rzecznik Ligi w Kanadzie powiedział, że jest ona rozczarowana odpowiedzią kardynała Cartera i arcybiskupa Ambrozica.

Kardynał Carter

WILSON W OPALACH

W całej Kanadzie rośnie sprzeciw wobec projektu ministra finansów Wilsona chcącego wprowadzić od 1991 r. nowy 9% podatek federalny od sprzedaży. Sondaże opinii publicznej wykazują, że przeciwko podatkowi jest około 80% Kanadyjczyków. Spadła także z powodu projektu popularność rządu federalnego. Minister finansów Wilson twardo utrzymuje, że podatek jest konieczny i korzystny dla całej Kanady i zostanie wprowadzony. Jednakże źródła dobrze poinformowane podają, że premier Mulroney, dotychczasowa podpora Wilsona, zaczyna się poważnie niepokoić masowym sprzeciwem społecznym wobec podatku. W tym tygodniu komisja finansowa Izby Gmin roz-

poczęła 6-tygodniowe przesłuchania publiczne w sprawie podatku. Jej szef, konserwatysta Don Blenkarn, podkreślił, że w sprawach politycznych i społecznych wiele rzeczy może się zmienić. Projekt nowego podatku spotkał się również z krytyką wielu czołowych ekonomistów kanadyjskich, utrzymujących m.in. że podatek uruchomi mechanizmy napędzające inflację, że nie jest sprawiedliwy i ludzie niezamożni odczują go wbrew oświadczeniom Wilsona poważniej, a warstwa średnia o wiele poważniej niż wielki biznes. Wielu ekonomistów oraz przedstawicieli rządów prowincjonalnych uważa, że podatek będzie można wprowadzić zaczynając nie od poziomu 9% lecz 7 bądź 7,5%, lecz minister finansów Wilson utrzymuje, że zaprojektowanego poziomu nie zmieni. Niektórzy z obserwatorów sceny politycznej w Ottawie twierdzą, że jeśli Wilson nie złagodzi swego stanowiska będzie musiał odejść.

WYDATKI ZBROJENIOWE W OCZACH KANADYJCZYKÓW

31% Kanadyjczyków stwierdziło, że rząd w Ottawie przeznaczona zbyt dużo pieniędzy na zbrojenia (4 lata temu tak uważało jedynie 17% Kanadyjczyków). 23% Kanadyjczyków stwierdziło, że wydatki na zbrojenia są zbyt małe, a 31%, że są na właściwym poziomie.

RASIŚCI PRZENIEŚLI SIĘ DO SASKATCHEWAN

Przywódca kanadyjskich rasistów Terry Long powiedział po oficjalnym przeniesieniu swej grupy "Kościół Jezusa Chrystusa Narodów Chrześcijańsko-Aryjskich" z Alberta do Saskatchewan, że krok ten został wykonany, gdyż grupa sądzi, że Saskatchewan jest bardziej obiecującą prowincją od Alberta z punktu widzenia rekrutacji faszystów i rasistów. Grupa Longa, mająca według niego kilkanaście tysięcy członków (według źródeł niezależnych kilkuset), głosi wyższość rasy białej nad innymi rasami, uważając, że najwyższą rasą w rozwoju ludzkości z woli Boga jest rasa chrześcijańsko-aryjska.

OBLODZENIE SKRZYDEŁ PRZYCZYNA KATASTROFY?

Komisja d/s katastrofy samolotu Fokker F-28 linii lotniczych Air Ontario,

który rozbił się w pobliżu Dryden w marcu br. powodując śmierć 24 osób spomiędzy 65 na pokładzie samolotu, wysłuchała w Thunder Bay zeznań stewardessy Sonii Hartwick. Stewardessa powiedziała m.in., że widziała podczas startu samolotu tworzący się lód na skrzydłach. Wcześniej kapitan G. Morwood, zdaniem Hartwick, zrezygnował z zaproponowanego przez załogę lotniska w Dryden zabiegu odlodzenia skrzydeł. Zarówno 54-letni Morwood jak i jego zastępca pilot K. Mills ponieśli śmierć w katastrofie. Hartwick wyjaśniła także, iż nie zwróciła kapitanowi Morwoodowi uwagi, aby jednak zgodził się na przeprowadzenie odlodzenia, gdyż zwyczajowo stewardessy są wyśmiewane i lekceważone przez pilotów, gdy robią uwagi dotyczące bezpieczeństwa lotu. Przyznała, że brak interwencji z jej strony powoduje u niej wyrzuty sumienia do dzisiaj, gdyż ona przeżyła, a 24 osoby nie. Wyszło także na jaw, że Hartwick była ostrzeżona zaraz po katastrofie przez przedstawiciela Air Ontario, aby nie na jej temat nie mówiła, gdy powiedziała mu, że widziała już początki oblodzenia skrzydeł jeszcze przed startem.

NIEMCY KANADYJSCY UPOMINAJĄ SIĘ O NIEMCÓW ETNICZNYCH Z EUROPY WSCHODNIEJ

Kongres Niemców Kanadyjskich wystąpił do rządu federalnego o złagodzenie w powodów humanitarnych przepisów emigracyjnych wobec Niemców w celu złagodzenia coraz trudniejszego dla RFN przyjmowania napływu imigrantów, którzy w tym roku przekroczą liczbę pół mln. Rzecznik Kongresu Gerry Meinzer powiedział, że Kongres odbył w tej sprawie rozmowy z ministrem imigracji B. McDougall, która oświadczyła, że pragnie pomóc. Zdaniem Meinzera uchodźcy z NRD nie stanowią dla RFN żadnego problemu, gdyż łatwo się oni zaadaptują i urządzią. Prawdziwą korzyść ze złagodzenia przepisów imigracyjnych mogliby odnieść Niemcy etniczni z krajów wschodnioeuropejskich takich jak Polska, ZSSR, bądź Rumunia, z których wiele tysięcy chętnie przybyłoby do Kanady. Jednakże zgodnie z prawem RFN są oni na równi z obywatelami NRD uznawani po

przybyciu do RFN za obywateli zachodniemieckich i jako tacy nie mają żadnych szans na otrzymanie statusu uchodźcy w Kanadzie. Meinzer podkreślił także, że społeczność niemiecka w Kanadzie jest gotowa masowo sponsorować Niemców etnicznych, tak aby ich przyjazd do Kanady stanowił jak najmniejsze obciążenie ekonomiczne. Z drugiej strony, dodał, są to w większości ludzie wysoko wykwalifikowani zawodowo, którzy szybko wspomogliby kanadyjską gospodarkę. Według spisu ludności z 1986 roku około 2,5 mln Kanadyjczyków jest pochodzenia niemieckiego.

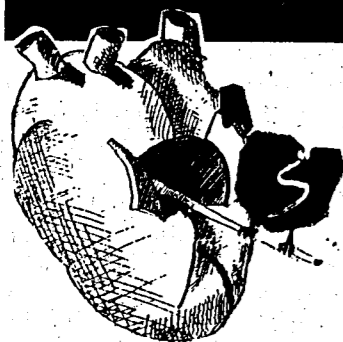
PODSŁUCH I KONTROLA KORESPONDENCJI KONIECZNE

Szef kanadyjskiej służby bezpieczeństwa i wywiadu Reid Morden powiedział, że są sytuacje, iż służba musi mieć prawo założenia podsłuchu, kon-

troli korespondencji bądź włamania się do domu. Bez tego prawa, dodał Morden, CSIS (Canadian Security Intelligence Service) może spokojnie przestać istnieć, gdyż stanie się organizacją wyłącznie biurokratyczną, nieefektywną, a nie organizacją zbierającą i analizującą informacje w celu zapobiegania działalności obcych wywiadów, godzących w interesy kraju. Morden przypomniał, że członkowie CSIS nie są policjantami, nie mają prawa dokonywać aresztowań, przeszukań i rewizji oraz nosić broni przy sobie. W przyszłym miesiącu międzypartyjny komitet parlamentarny rozpocznie ocenę 5-letniej działalności CSIS, jej praw oraz limitów. NDP, związki zawodowe, ugrupowania lewicowe i pacyfistyczne krytykują CSIS za nadmierną ingerencję w prywatne życie obywateli, domagają się uszczuplenia uprawnień agencji.

Policja w Edmundston w Nowym Brunzswiku pokazała broń jaką znaleziono przy 5 zaarrestowanych w ubiegłym tygodniu mężczyznach z Południowej Ameryki, posługujących się fałszywymi wenezuelskimi paszportami i przybyłymi, zdaniem RCMP, do prowincji w celu uwolnienia z więzienia dwóch kolumbijskich handlarzy narkotyków, zaarrestowanych w Toronto w kwietniu br. po przemyceniu samolotem do Nowego Brunzswiku 500 kg kokainy o wartości 250 mln dol. Proces pilotów 36-letniego Jose Escobara i 26-letniego Fernando Mendozę rozpoczął się w tym tygodniu we Fredericton.

KRÓTKO:

Premier Mazowiecki mianował Mieczysława Pszona, członka redakcji "Tygodnika Powszechnego", specjalnym pełnomocnikiem do rozmów z kanclerzem RFN.

Po wielu latach nacisków, walk i demonstracji doprowadzono do decyzji likwidującej z końcem br. Zakłady Włókien Chemicznych "Chemitex-Celwiskoza" w Jeleniej Górze. Jest to jeden z zakładów najbardziej zatrujących środowisko naturalne w Polsce, niektórzy krytycy nie wahają się twierdzić, że na świecie.

Średnia wieku członków PZPR wynosi obecnie 54 lata. Liczba członków PZPR na wszystkich wyższych uczelniach - 700 osób.

Polskie Radio udostępniło swe fale dla programu katolickiego redagowanego przez przedstawicieli Kościoła.

Prezydent Jaruzelski mianował Józefa Czyrka także szefem swego zespołu spraw zagranicznych. Poprzednio został on mianowany sekretarzem stanu. Prezydent kompletuje także personel swego biura - 420 osób, gdyż reformy polityczne przesunęły ośrodek decyzyjny w zakresie polityki zagranicznej, obronnej i wewnętrznej z KC PZPR pod osobistą kontrolę prezydenta.

W dniach od 21 do 23 września odbędzie się w Warszawie międzynarodowa konferencja na temat pomocy w wypracowaniu nowych demokratycznych procedur działania parlamentu polskiego. W konferencji udział wezmą przedstawiciele parlamentów szeregu

państw oraz były wiceprezydent USA W. Mondale.

Trwają strajki i akcje protestacyjne w wielu zakładach karnych na terenie całego kraju. Więźniowie domagają się poprawy warunków odbywania kary, podwyżki zarobków, wprowadzenia dodatku za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia. Obecnie w zakładach karnych przebywa około 60 tys. więźniów. Stosunkowo niedawno w roku 1986 było ich ponad 120 tys. Jednakże wielu specjalistów twierdzi, że 60 tys. więźniów w stosunku do blisko 40 mln Polaków jest nadal wysokim wskaźnikiem oczekiwań kar więzienia.

Jak już pisaliśmy w zeszłym tygodniu, Mazowiecki zasłabł w Sejmie. Podczas swego inauguracyjnego przemówienia, Tadeusz Mazowiecki zasłabł i musiał przerwać swoje wystąpienie. Telewizja przerwała transmisję. Synowie Mazowieckiego poinformowali dziennikarzy o wyczerpującym trybie pracy ojca, który sypiał ostatnio 3-4 godziny. Premier choruje na astmę. Jego stan zdrowia pogorszył się w związku z kłopotami ze sformowaniem rządu. Po zbądaniu przez lekarzy podczas 50-minutowej przerwy, pierwszy niekomunistyczny premier powiedział: "Przepraszam, stan mojego zdrowia jest taki sam jak stan polskiej gospodarki".

Swe wystąpienie premier rozpoczął od słów: "Przychodzę jako człowiek Solidarności, wierny Sierpniowemu dziedzictwu. Pojmuję je przede wszystkim jako wielkie zbiorowe wołanie społeczeństwa o podmiotowość, prawo decydowania o losach kraju, oraz jako gotowość do solidarnego i zdecydowanego działania...". Jako dwa główne problemy Polski Mazowiecki określił przekształcenie polityczne państwa i wyprowadzenie kraju z katastrofy gospodarczej.

Premier Tadeusz Mazowiecki mianował Podsekretarzem Stanu i pierwszym zastępcą ministra sprawiedliwości prof. Adama Strzembosza, prawnika, sędziego Sądu Wojewódzkiego do grudnia 1981 r., przy okrągłym stole przewodniczącego podzespołu d/s reformy praw.

i sądu. Strzembosz ma 59 lat.

Zakończyła się pierwsza po 45 latach wizyta w Polsce powstańczego Kuriera z Warszawy Jana Nowaka-Jeziorańskiego, również byłego dyrektora Sekcji Polskiej RWE. Przybył on na zaproszenie Lecha Wałęsy i Komitetu Obywatelskiego do Polski na obchody 50-lecia wybuchu II wojny światowej. J. Nowak wziął udział w spotkaniach z mieszkańcami Gdańska i Warszawy, jak również omawiał sprawę publikacji swojej książki w wydawnictwie "Znak" i "Republika" oraz ekranizacji tej książki przez Juliusza Machulskiego. Nowak-Jeziorański miał również spotkanie na Uniwersytecie Warszawskim, gdzie wystąpił z płomiennym przemówieniem, w którym wysoko ocenił działalność opozycji konstruktywnej, określając jej działania jako obalanie barier. "Nie ma przykładu na świecie - powiedział - aby naród po tylu latach niewoli wyłonił elitę o tak wysokiej wartości".

17 września odbyły się w Warszawie obchody rocznicy najazdu sowieckiego na Polskę, w których uczestniczyli: Komitet Pamięci Katynia, Związek Żołnierzy AK, Konfederacja Polski Niepodległej.

"Chcę umiędzynarodwić polską gospodarkę" - powiedział Lech Wałęsa na konferencji prasowej w Gdańsku w czwartek 14 września. "W RFN istnieje duże zainteresowanie współpracą z Polską".

16 września w Bazylice Jasnogórskiej arcybiskup Lwowa wyświęcił biskupa Kościoła katolickiego. Został nim 50-letni ksiądz Jan Martyniak, biskup pomocniczy Prymasa Polski. Jest to pierwsza od pół wieku grekokatolicka sakra biskupia tego obrządku w Polsce.

Tegoroczne spotkania ludzi pracy 16 września na Jasnej Górze zgromadziły ponad 100 tys. pielgrzymów z całego kraju. Była to, jak powiedział przeor zakonu paulinów, "pielgrzymka dziękczynienia za zwycięstwo". Przemawiał po sumie Lech Wałęsa, laureat orderu jasnogórskiego. "Przyjeżdżacie tu po

pomoc: ja, rząd, senatorowie i posłowie - powiedział - ale to wy macie zrobić Polskę naszych marzeń".

Przedstawiciele węgierskich związków zawodowych "Szolidaritas", przebywający na Śląsku spotkali się 15 września z opozycją pozaparlamentarną i komitetami obywatelskimi "S". "Szolidaritas" i Regionalna Komisja Wykonawcza Regionu Śląsko-Dąbrowskiego podpisały umowę o współpracy. Wydano oświadczenie potępiające pobicie polskich podróżnych przez rumuńską straż graniczną 13 września.

Otóż w dniu tym rumuńscy żołnierze straży granicznej i celnicy dotkliwie poturbowali kilkunastu Polaków. Bili ich karabinowymi kolbami, drewnianymi pałkami i kopali. Większość pobitych wymagała pomocy medycznej. W budapeszteńskim szpitalu przebywa jeszcze jeden z Polaków. W związku z tym dyrektor generalny MSZ Bogusław Miernik wezwał 14 września charge d'affaires Ambasady Socjalistycznej Republiki Rumunii w Warszawie, poinformował o zdarzeniu, złożył protest i zażądał śledztwa.

Trwa rozszerzanie gabinetu cieni generała Jaruzelskiego. Powołał Michała Janiszewskiego na stanowisko szefa kancelarii prezydenta, która ma liczyć 400 osób. Komentatorzy twierdzą, że jest to próba utworzenia drugiego komunistycznego rządu PRL.

Na spotkanie i trzecią konferencję dziennikarzy krajów Wspólnoty Europejskiej przybliży do Warszawy reprezentanci Federation Internationale des Journalistes z siedzibą w Brukseli, do którego należą niezależni dziennikarze w Polsce. 16 i 17 sierpnia dyskutowano na czym powinna polegać praca dziennikarzy. Poruszono sprawę swobody przekazywania i zbierania informacji, jak również ułatwienia w podróży. Dziennikarze domagali się przywilejów w uzyskiwaniu wiz do różnych krajów, a także krajów obozu sowieckiego. W krajach europejskich dziennikarz może otrzymać wizę w ciągu 2 dni.

Kolejną wizytę w Polsce Barbara Piasecka-Johnson rozpoczęła 14 września

spotkaniem z Komisją Zakładową "S" Stoczni Gdańskiej. Zapewniając swojej determinacji w dążeniu do przekształcenia stoczni w spółkę joint venture, Barbara Piasecka zaapelowała do załogi o cierpliwość i nieporzucanie firmy. Po decyzji o zlikwidowaniu stoczni i przeciagającym się przejęciu przez Barbarę Piasecką stoczni, zwolniono się z pracy około 3000 pracowników, niekoniecznie tych, którzy mogą być dla przyszłości zakładu niepotrzebni. Barbara Piasecka zaapelowała do dyrektora Tołwińskiego o podniesienie zarobków do poziomu "gwarantującego normalne życie". Od 13 września nowym wicedyrektorem stoczni został Jan Szyg, działacz "S", który był przedstawicielem Komisji Zakładowej, z panią Johnson. Jan Szyg przebywał w Kanadzie w 1980 roku. Według toczących się negocjacji Barbara Johnson ma zachować 55% udziałów w stoczni, natomiast pozostałe 45% ma być podzielone między skarb państwa i pracowników.

Rząd Mazowieckiego cieszy się niespodziewanie dużym poparciem opinii publicznej: 2134 przypadkowo wylosowane osoby uczestniczyły w czwartek 14 września w błyskawicznym sondażu przeprowadzonym przez "Gazetę Wyborczą" w 39 miastach 23 województw. Pierwsze pytanie brzmiało: CZY APROBUJESZ SKŁAD RZĄDU PREMIERA MAZOWIECKIEGO?

Odpowiedzi: Zdecydowanie "tak" - 54,4%, raczej tak - 31,1%, pół na pół - 7,1%, raczej nie - 1,7%, zdecydowanie nie - 1%, nie mam zdania - 5,8%. Jak wynika z sondażu poparcie dla składu rządu Mazowieckiego wyraziło razem ponad 84,5% ankietowanych. Korespondenci pytali następnie CZY TEN RZĄD ODNIESIE SUKCES? Ankietowani odpowiedzieli: zdecydowanie tak - 25,7%, raczej tak - 42,2%, pół na pół - 15,6%, raczej nie - 5,2%, zdecydowanie nie - 2%, nie mam zdania - 9,2%.

Przewodniczący Ogólnopolskiego Klubu Parlamentarnego prof. Bronisław Geremek wystosował apel do Stanów Zjednoczonych i Wspólnoty Europejskiej o zwiększenie pomocy żywnościowej dla Polski. W wywiadzie dla

radiu francuskiego "Europa 1" powiedział on, że pomoc taka jest niezbędna dla społeczeństwa i dla nowego rządu.

Wicepremier Kanady Don Mazankowski oświadczył 18 września, że Kanada przyłączy się do wielu państw zachodnich i udzieli pomocy Polsce. Sprawa ta jest właśnie przedmiotem obrad rządu kanadyjskiego.

Prezydent USA G. Bush ogłosił przyznanie dodatkowej pomocy żywnościowej dla Polski w wysokości 50 mln (ponad 119 mln dol. pomocy przyznanej poprzednio). Pod koniec tego miesiąca oraz w październiku Stany Zjednoczone wyślą do Polski m.in. mięso, banany, ryż, mąkę, masło, oleje roślinne i kukurydzę. EWG zapowiedziała pomoc żywnościową w wysokości 140 mln dol. zapewniając, że pomoc ta będzie kontynuowana.

Bank Światowy postanowił nie udzielić Polsce pożyczki, aż do czasu otrzymania szczegółowego programu wyjścia z kryzysu gospodarczego. Warunkiem jest także, aby plan był uznany za realistyczny przez wierzycieli i kredytodawców Polski.

Przewodniczący Solidarności Lech Wałęsa zapowiedział objazd Polski w celu zmobilizowania społeczeństwa do poparcia wysiłków rządu na rzecz wyjścia kraju z głębokiego kryzysu. Wałęsa podkreślił, że wierzy w mądrość Polaków, którzy otrzymawszy właściwe argumenty, zrozumieją czego krajowi potrzeba.

W Warszawie 18 września odbyła się pierwsza część obrad plenum KC PZPR. Postulowano ustalenie daty zjazdu partii oraz przeprowadzenie dyskusji nad przyczynami defensywy politycznej partii i porażek parlamentarnych. Przewidywano również stanowisko jakie partia powinna zająć wobec rządu Tadeusza Mazowieckiego. Biuro Polityczne zaapelowało do przeobrażenia partii w żywy instrument działalności politycznej i społecznej. Druga część obrad plenarnych ma się odbyć pod koniec września. Po raz pierwszy obra-

POLSKO-NIEMIECKA JESIEŃ 89

50 lat później. Ale jak wówczas jesienią 1939 - ciepłą i bezwietrzną tu się to wszystko zaczęło. Hitler już dawno szykował się do wojny. Najciekawsze jednak z punktu widzenia historii były te ostatnie 11 dni pomiędzy wojną i pokojem.

Tak samo jak wówczas - pół wieku temu, dziś te same dni tygodnia. Przedziwna powtórka minionego czasu. Zaczęło się w poniedziałek 21 sierpnia, w alpejskiej siedzibie Hitlera, pod świętą górą Niemców Obersalzberg,

Tu narodziły się plany operacji "Weiss", tu omawiano wstępnie pakt Ribbentrop-Mołotow, uzgadniano udział państw osi w II wojnie. Stąd płynęły rozkazy. Uśmiechnięty Hitler pełen optymizmu i wiary w zwycięstwo przyjmował swoich rozmówców!

Telewizja zachodniemiecka we współpracy z kinematografią polską zrealizowała film przedstawiający owe dramatyczne 11 dni zmagania o zachowanie światowego pokoju.

Reżyserował Czech - Juraj Hertz.

CZY WARTO UMIERAĆ ZA GDAŃSK?

Dzień po dniu, godzina po godzinie, na podstawie oryginalnych materiałów filmowych i ikonograficznych zrekonstruowano tamten czas. Głos zabierali również żyjący świadkowie tamtych dni. Ze strony polskiej usłyszeliśmy Tadeusza Nowakowskiego i generała Kuropieskę. Pojawili się również przedstawiciele strony brytyjskiej i niemieckiej. Dawni oficerowie i żołnierze mówili o powszednim dniu wojny. Prominenci o jej kulisach. Zrekonstruowano również na podstawie istniejących dokumentów i zeznań świadków przebieg prowokacji gliwickiej, czyli owego sfingowanego przez propagandę hitlerowską ataku Polaków na radiostację w Gliwicach.

Niemcy jesienią 1939 roku mówili ze zdumieniem: "straszne". Podobno nic o tym nie wiedzieli. A wówczas w przededniu wojny, kurierzy dyplomatyczni przemierzali trasy - Moskwa-Berlin, Londyn-Paryż-Warszawa. Znowu poracają nazwiska Józefa Becka, Smigłego Rydza, Józefa Lipskiego.

We Francji pytano "Czy warto umierać za Gdańsk". A przecież już wkrótce trzeba było umierać za Paryż i Londyn. Co mówią niemieccy weterani wojny dziś? Krytykują Hitlera, są pełni dystansu do tamtych wydarzeń. Ktoś powiedział, że znał słowo wojna - ale jej skutki były mu absolutnie obce. Nie wyobrażał sobie tego, co później nastąpiło. Były ambasador III Rzeszy w Związku Sowieckim wspomina przygotowania do podpisania paktu Ribbentrop-Mołotow. Tajemnicę, jaką owe zabiegi dyplomatyczne były otoczone.

Latały więc owe, dziś już staroświeckie, samoloty, kłaniali się sobie panowie w cylindrach i melonikach. Chmury nad światem ciemniały. Zbliżała się nieuchronna burza.

7 sierpnia runęły słupy graniczne. Niemcy wrzeszczeli "sieg heil", Hitler wołał, że: "Strzelać, bomba rdować, bez litości". Przeszłość dogoniła współczesność. Dzisiejsi Niemcy świadomi tego, że to przez nich zginęło 55 milionów ludzi ogłaszają 1 września "Dniem antywojennym". Rozrzucają ulotki z hasłem: "Nie wieder Krieg, nie wieder Faschismus". Mają pewnie powody piętnowania faszyzmu - właśnie dziś, gdy skutki tej zbrodniczej ideologii przypominają rocznicę wybuchu II wojny światowej. Partia republikańska - wciąż wprawdzie nieliczna, znajduje jednak zwolenników. Tu i ówdzie pojawiają się neonaziści. To oni wołają: "Auslawer weg", to oni są głosicielami hasła "Niemcy dla Niemców". W pewnym miasteczku pojawiły się na jednym z rozlicznych tu festynów T-shirty z napisem "Deutschland liegt mir am Herzen". Koszulki neonazistów prasa piętnuje. Tych, którzy je noszą, ale cóż... rzecz już się stała. Głosy byłych żołnierzy werma-

chtu zabrzmiały z okazji 50 rocznicy, lecz czy zostały uważnie przez wszystkich wysłuchane, tego nie jestem pewna.

Następne pokolenie. Inni ludzie, oni też zastanawiają się dziś, czy warto było umierać za Hitlera...

POMODLIĆ SIĘ ZA OFIARY...

W przeddzień wybuchu II wojny światowej odbyła się w telewizji RFN niemiecko-polska noc kulturalna. Stronę polską reprezentowało rozliczne grono twórców współczesnej kultury. Andrzej Wajda, Krzysztof Zanussi, Jan Józef Szczepański, Andrzej Kuśniewicz. Ze strony niemieckiej przybyli: Willy Brandt, Karl Dedecius - najbardziej zasłużony dla polskiej kultury tłumacz i wydawca, Gunter Grass - autor "Błaszane go bębena", pisarz Horst Bienek, filmowiec Erwin Leiser.

Wystąpiło też wielu artystów polskich i niemieckich. O czym mówiono w ową polsko-niemiecką noc? O wielu problemach dotyczących współistnienia obu narodów. O sprawach minionych i o dniu dzisiejszym. Pokazano fragmenty filmów dokumentalnych ukazujące zbrodnie popełnione na Polakach i Polsce. Zastanawiano się nad problemem winy i kary.

Krzysztof Zanussi oświadczył, iż wówczas w dniu wybuchu II wojny liczył sobie 3 miesiące. A w czasie wojny był małym dzieckiem. Pamięta jednak, iż pod koniec działań wojennych ktoś przyszedł do ich domu i zakomunikował, iż nasi lotnicy bombardują Hamburg. "Pomódlmy się za nich" - powiedziała matka Krzysztofa. "Pomódlmy się także za ofiary" - powiedział 80-letni dziadek dzisiejszego, sławnego reżysera. "W trzy dni później - dorzucił Zanussi - mego 80-letniego dziadka aresztowało Gestapo". SS-mani nie modlili się za ofiary.

Największe wrażenie zrobiły na

mnie rysunki polskich dzieci, prezentowane w jednym z programów.

Dzieci - ofiary wojny. Jedno z nich - więzień Oświęcimia - narysowało dużego psa. Rysunek opatrzone został podpisem: "Chciałbym być psem - Niemcy nie zabijają zwierząt". Nie wiem, czy dziecko przeżyło Oświęcim. A jeśli nie, to myślę, iż należy mu się modlitwa płynąca z klasztoru karmelitanek. "Pomódlmy się za ofiary".

GŁOSOWAĆ ZA POLSKĄ?

Prezydent Republiki Federalnej Niemiec Richard von Weizacker wypowiedział się zdecydowanie w sprawie granicy na Odrze i Nysie. Jest jego - prezydenta - zdaniem nienaruszalna. Von Weizacker - notabene, syn sekretarza stanu Kancelarii III Rzeszy jest pierwszą od czasu wizyty Ottona III w Gnieźnie głową państwa niemieckiego, który złożył wizytę w Polsce (nie licząc oczywiście wizyty Hitlera w czasie II wojny światowej). To też daje dużo do myślenia. W następstwie wypowiedzi prezydenta dokładnie w dniu 1 września (sic!) odbyła się w Bundestagu ożywiona dyskusja na temat tej wypowiedzi. Ba... odbyło się nawet w tej sprawie głosowanie!!! Posłowie wypowiedzieli się tajnie (urna). Co sądzą o wypowiedzi prezydenta. Czy są za, czy przeciw? Na szczęście byli "za".

To wszystko jest bardzo dla rządu Helmuta Kohla kompromitujące, żenujące! A sam prezes Rady Ministrów wciąż uchyla się od podania dokładnej daty wizyty w Polsce. Udziela w tej sprawie wykrętnych wypowiedzi. Zaden czas i żadna sytuacja nie są dla niego dobre. O co chodzi? Z ową żenującą debatą w Bundestagu - żenującą, bo jak gdyby popierającą stanowisko komunistów, którzy wciąż straszili Polaków niemieckim rowanżyzmem - odbywała się w Gdańsku uroczystość rocznicowa wybuchu wojny. W Gdańsku, gdzie padły pierwsze strzały z pancernika "Schleswig-Holstein" zwiastujące wybuch II wojny światowej, gdzie broniono się do ostatniej kropli krwi Westerplatte i ginęli bohaterzy obrońcy gdańskiej poczty. Obok generała - prezydenta Wojciecha Jaruzelskiego szli premier

Mazowiecki, Lech Wałęsa i marszałkowie Sejmu i Senatu. Ten widok napawał optymizmem. W pierwszych rządach siedzieli kombatanci II wojny i widać było tych ostatnich z Westerplatte: tych, którzy pozostali. Bowiem: "A gdy się wypełniły dni i przyszło ginąć latem, prosto do nieba czwórkami szli żołnierze z Westerplatte" - jak pisał K.J. Gałczyński. Program ten na żywo transmitowała telewizja RFN.

Tego samego dnia wieczorem nadano dyskusję z udziałem Władysława Bartoszewskiego i Willy Brandta. Myślę, że Bartoszewski powinien w przyszłości zostać ambasadorem Polski w RFN. Nikt dotychczas lepiej od niego nie reprezentował naszych interesów

tutaj, wykwinny znawca spraw niemieckich, odważny i bezkompromisowy, kieruje się własnym zdaniem. W tej dyskusji Bartoszewski - Brandt nasz reprezentant był górą. Laureat Pokojowej Nagrody Nobla Brandt przegrał zdecydowanie w starciu z laureatem Pokojowej Nagrody Niemieckich Wydawców. W zakończeniu tego spotkania, w którym przewijał się ów motyw granic zachodnich, Bartoszewski powiedział, iż stosunki przyjazne pomiędzy RFN i Polską już się nawiązały. Dzięki prywatnym przyjaźniom i kontaktom i wizyta Kohla, dojdzie czy nie dojdzie do skutku, niewiele jest w stanie tej sprawie zmienić.

W.Cz.

DROGA WYJŚCIA Z KOMUNISTYCZNEGO TO- TALITARYZMU

Z Patrickiem Boyerem, M.P. rozmawia Andrzej M. Kobos

(wywiad autoryzowany)

AMK: Jest mi bardzo miło, Patrick, znowu porozmawiać. Upłynął już niemal rok od mojego pierwszego wywiadu z Tobą. W tym ostatnim roku w świecie wydarzyło się wiele zmian, chciałbym więc dowiedzieć się Twoich opinii o tych zmianach i ich implikacjach.

Przede wszystkim, zostałeś mianowany przez premiera Mulroneya Sekretarzem Parlamentarnym Ministra Spraw Zagranicznych Kanady, p. Joe Clarka. Serdecznie gratuluję Ci tego wyróżnienia. Czy mógłbyś, proszę, powiedzieć mi coś o Twoich obowiązkach na tym stanowisku?

P.B.: Działalność moja jako Sekretarza Parlamentarnego Ministra Joe Clarka obejmuje wiele różnych zadań, których on osobiście nie może wypełnić jako, że jeden człowiek ma tylko 24 godziny w ciągu dnia i w danej chwili może być tylko w jednym miejscu. Kiedy jest on za granicą lub poza stolicą, ja odpowiadam na pytania w Parlamencie dotyczące spraw zagranicznych. Współpracuję także z innymi posłami do Parlamentu, a w szczególności z tymi z Komisji Spraw Zagranicznych, aby zapewnić, że wszelkie pytania związane z działalnością tej komisji, jakie mogą oni mieć, uzyskują możliwie pełną odpowiedź i informacje. Np. p. Clark i ja mamy nadzieję, że ta komisja parlamentarna zbada w pełni rolę Kanady jako kraju, który produkuje uzbrojenie i sprzęt wojskowy. Jest to jednak decyzja, którą tylko ta komisja może podjąć.

Przemawiam także na różnych spotkaniach, w których p. Clark nie może wziąć udziału. Przewodziłem kilku delegacjom Kanady na spotkania za granicą. Bywam gospodarzem na różnych obiadach i kolacjach dyplomatycznych.

Wspólnie z urzędnikami ministerstwa spraw zagranicznych pracuję nad szeregiem problemów międzynarodowych, jak stosunki Wschód-Zachód, rozbrojenie i globalna ochrona środowiska.

Chyba najbardziej specyficzny przykład działalności, w której Joe Clark dał mi pełną odpowiedzialność, odnosi się do CITES, tj. konwencji o międzynarodowym handlu gatunkami zagrożonymi wymarciem. Jest to ważne dla Kanady, ponieważ jesteśmy jednym z niewielu krajów w świecie, który jest zarówno producentem jak i konsumentem wyrobów pochodzących z dzikich zwierząt. Kanada ma dobrą reputację w świecie jako kraj, który mądrze gospodaruje swoją przyrodą żywą, chociaż i my mamy problemy z gatunkami zagrożonymi wymarciem.

Konkretnym zagadnieniem, którym ja się zajmuję jest problem słońi afrykańskich. Handel kością słoniową, szczególnie nielegalny handel, kłusownictwo, i wielomilionowy nielegalny rynek, który tam działa, doprowadziły do zdieńsiatkiwania populacji słońi w wielu krajach Afryki. Zdołałem doprowadzić do opracowania polityki kanadyjskiej w tej dziedzinie, a w szczególności do całkowitego zakazu importu do Kanady kości słoniowej i wyrobów z niej.

AMK: Porozmawiajmy teraz o bieżących wydarzeniach w Europie Wschodniej. Ty zawsze propagujesz "eksport demokracji". To, co obecnie obserwujemy w Związku Sowieckim, w Polsce, na Węgrzech jest być może pośrednim wynikiem "eksportowania" zachodniej demokracji. Niewątpliwie, zachodzi w tych krajach niezwykle przebudzenie się w kierunku demokracji.

P.B.: Jeżeli chodzi o to, co dzieje się obecnie w Polsce, to uważam, że nawet w okresie pomiędzy tym wywiadem, a jego opublikowaniem, będzie, jestem pewny, jeszcze więcej zmian. Ujmę to w inny sposób: Nigdy nie obserwowałem tak płynnej sytuacji, jak ta w dzisiejszej Polsce. Każdego dnia czytamy o zmianach i wydarzeniach i o tym co może lub nie tam się wydarzyć. (21 lipca, już po przeprowadzeniu tego wywiadu, zawarto w Polsce porozumienie o utworzeniu tam rządu koalicyjnego, co oznacza, że po raz pierwszy kraj z imperium sowieckiego będzie mógł mieć rząd niekomunistyczny - AMK).

AMK: Pomówmy najpierw o Związku Sowieckim, ponieważ sytuacja tam determinuje w wielkim stopniu to, co dzieje się w innych państwach komunistycznej Europy. Im głębsze zachodzą zmiany w Związku Sowieckim, im bardziej święte tabu totalitarnego komunizmu, Gorbaczow narusza lub usuwa, tym bardziej nawet ja zaczynam wierzyć, że te zmiany mogą być rzeczywiste. Z drugiej jednak strony, wielu poważnych obserwatorów daje Gorbaczowowi tylko nikłe szanse przetrwania. Co Ty sądzisz o zmianach w Związku Sowieckim? Jak trwałe mogą się one okazać?

P.B.: Tej wiosny odbyłem jednego wieczoru wielogodzinną, bardzo interesującą rozmowę z ówczesnym polskim ministrem spraw zagranicznych w trakcie jego pobytu w Ottawie. Jego zdaniem, nawet gdyby Michaił Gorbaczow nie był wyłoniony jako przywódca w Związku Sowieckim, to ktoś inny tego typu pojawiłby się z przyczyn historycznych, aby zrobić zasadniczo to samo, co Gorbaczow robi obecnie.

To jest deterministyczny pogląd na historię, podczas gdy ja wierzę bardziej we wpływ jaki przywódca może wywierać poprzez swoją osobowość, swoją moc intelektualną i swoją wizję. Sądzę, że nie jest słusznym sugerowanie, że dokładnie te same warunki zaistniałyby gdyby Gorbaczowa nie było na scenie. Ale zgadzam się z poglądem, który polski minister przedstawiał w szerszym sensie. System sowiecki osiągnął punkt rozpadu. Bez żadnych zmian zbliżał się on do swojego końca. Gospodarka sowiecka została wykrywawiona do białego przez wydatki wojskowe. Związek Sowiecki jest potęgą światową wyłącznie w sensie militarnym, a nie w sensie gospodarczym. Mała Japonia, kraj za tylnymi drzwiami Związku Sowieckiego, bez żadnych surowców naturalnych, tylko z ludnością na tych wyspach, prześcignął cztery lata temu Związek Sowiecki w wielkości produktu narodowego. To jest więc przyczyną sowieckich propozycji rozbrojeniowych, to jest częściowo przyczyną poprawy ich stosunków z Chinami, załagodzenia rozłamu sowiecko-chińskiego, jako że Sowietci utrzymują co najmniej około miliona ludzi pod bronią na tamtej granicy. Masz więc te wszystkie olbrzymie wydatki, podczas gdy ów kraj nie jest w stanie zorganizować się wewnętrznie. Sowiecka gospodarka, system zaopatrzenia, transportu, inne podstawowe systemy są poniżej nawet tego, co w tym zakresie oczekuje, a niekiedy nawet ma wiele krajów Trzeciego Świata.

AMK: Co sądzisz o szansach ruchów niepodległościowych budzących się w całym Związku Sowieckim? Ten konglomerat rozpada się.

P.B.: Andrzej, to sprowadza nas do następnego bardzo ważnego problemu. Całe zagadnienie narodowościowe.

AMK: Czy oni mają jakąś szansę? Estonia jest małym krajem, około 800,000 ludzi. Inne republiki bałtyckie nie są wiele większe. Tylko jeśli ruszy się Ukraina, to wtedy może nastąpić koniec.

P.B.: Tak. Sądzę, że większość Rosjan jest w stanie rozmawiać nieco o większych swobodach w Polsce, czy Estonii czy Łotwie, ale gdy zaczynasz mówić o Ukrainie, zaczynają oni po prostu drzeć i staje się to zupełnie innym tematem. Ukraińcy również rozumieją to dobrze,

ponieważ chodzi tutaj o kręgosłup. Ukraina jest bowiem kręgosłupem dzisiejszego Związku Sowieckiego.

Pozwól mi podkreślić także coś innego. Pytasz czy te zmiany przetrwają, czy Gorbaczow odniesie sukces. Z pewnością jest obecnie mnóstwo problemów w Związku Sowieckim. Są poważne strajki robotnicze, brak żywności, racjonowanie podstawowych produktów, nawet w Moskwie, itd. Ale w czasie gdy to wszystko ma miejsce, a sądzę, że nie możemy nie doceniać zdolności Rosjan do znoszenia cierpień, zachodzą także i inne zmiany. Dwa dni temu sowiecki parlament podjął decyzję o przyznaniu większych uprawnień gospodarczych i planowych Estonii, Łotwie i Litwie. Do jesieni powinno to zostać zakodowane w prawie sowieckim. Narody bałtyckie, Ty mówisz, że to są małe kraje, ale narody bałtyckie były i są przez długi czas bardzo uporczywe w swoim wytrwaniu.

AMK: Te kraje były kiedyś niepodległe, przez całe stulecia należały do kultury zachodniej.

P.B.: Tak, jak i Polska. Ale w przeciwieństwie do Polski, te trzy małe republiki były poddane bardzo intensywnej rusyfikacji, masowym deportacjom. Rosjanie budowali w tych krajach fabryki i sprowadzali Rosjan, aby w nich pracowali, nawet znaki uliczne były zmienione na rosyjskie. Były tam także zmiany kulturowe, ponieważ szkoły były przeważnie rosyjskie.

AMK: Coś się może naprawdę zmienia. Np. kilka dni temu, w samolocie z Montrealu spotkałem dużą grupę Łotyszów przybywających do Toronto. Ludzie w różnym wieku, starzy i młodzi. Ale imperium może uderzyć znowu, jak w Chinach.

P.B.: Chciałbym powiedzieć kilka słów o przerażającej tragedii w Chinach. Ewolucja w kierunku cywilizowanych metod rządzenia, pokojowych metod rozwiązywania różnic, przedstawia w rzeczywistości pewien etap w postępie ludzkości. Takie czarne rozdziały, jak ten pisany obecnie w Chinach, ukazują nam jak często polityk cywilizacji jest tylko właśnie tym, bardzo cienką, błyszczącą warstewką. Brutalne użycie siły wobec spokojnej ludności Pekinu wywołało protesty i potępienie ze strony narodu kanadyjskiego, jednomyślnego Parlamentu kanadyjskiego i rządu

kanadyjskiego. Podjęliśmy szereg akcji, aby wyrazić nasze skrajne potępienie w najostrzej możliwej formie.

To dwudzieste stulecie, które na tak wiele sposobów uwypukla etapy postępu ludzkości, jest niestety także stuleciem najbardziej niewypowiedzianych okrucieństw zadanych ludziom przez innych ludzi. Dla ludzi na całym świecie, jedną z najbardziej przysiębiających rzeczy musi być oglądanie wypadków zachodzących w Chinach.

W czerwcu, jako Sekretarz Parlamentarny Spraw Zagranicznych, przemawiałem w Toronto do około 10,000 ludzi zgromadzonych na nabożeństwie żałobnym za ofiary tej masakry. Powiedziałem wtedy między innymi, że w historii jutrzejszych Chin będą tacy, którzy powiedzą z dumą, że byli na Placu Tiananmen.

AMK: Zgadzam się z tym. Jest to bardzo przysiębiające oglądać ludzi mordowanych za sprawę wolności. Wracając jednak do imperium sowieckiego, rozpada się ono w sposób oczywisty z ciągle wzrastającą szybkością. Czy jest to koniec imperium komunistycznego, ostatnie ryki umierającej bestii?

P.B.: Nie wiem, czy jest to koniec imperium, ale z pewnością jest to początek jego transformacji. Pamiętam Imperium Brytyjskie. Nie było żadnej wątpliwości, że Wielka Brytania panowała i rządziła we wszystkich swoich koloniach jak klasyczne imperium. Obecnie, przez to wszystko przeszedł "wicher zmian", jak to Harold Macmillan określił Afrykę w latach sześćdziesiątych, i imperium przeobraziło się w British Commonwealth.

AMK: Czy więc sądzisz, że pokojowe przeobrażenie się imperium sowieckiego w pewną liczbę mniej lub bardziej równych partnerów jest możliwe, nawet jeśli niektórzy z nich będą silniejsi lub słabsi? Mimo wszystko, Imperium Brytyjskie było jednak o wiele bardziej cywilizowane i ludzkie niż jest imperium sowieckie.

P.B.: Tak. Myślę, że jest to nieunikniona ewolucja imperiów. W dawnych czasach, kiedy wszystko zajmowało dłużej, imperia trwały przez wieki, a Rzymianie pokazali jak długo może przetrwać naprawdę silne imperium. Ale żadne imperium na tym globie, w tej naszej globalnej społeczności nie może

Dokończenie na str. 36

CZOŁGI MOGĄ WJECHAĆ WSZĘDZIE I W KAŻDEJ CHWILI

Obszerne fragmenty wywiadu udzielonego redakcji "Der Spiegel" przez węgierskiego komunistę ortodoksyjnego Roberta Ribanszky.

Ribanszky

S.: Panie Ribanszky, jeździ Pan niezmordowanie po całym kraju, aby przekonać naród, iż towarzysze reformatorzy są wrogami socjalizmu, chce Pan utworzyć nową partię składającą się z ortodoksyjnych komunistów - jak zamierza Pan to osiągnąć?

R.: Chcę wszystkich przekonać, iż komuniści swoją reformę rozpoczęli już przed 20 laty. Obecne, tak zwane, reformy mają na celu zmianę systemu.

S.: Który wy chcecie absolutnie utrzymać?

R.: Tak. Decydującą siłą społeczeństwa była i jest partia komunistyczna, dzięki której, mimo wielu błędów i pomyłek, osiągnęliśmy tak wiele. Nasz ruch ma jednak historyczny cel, do którego będziemy nadal konsekwentnie dążyć.

S.: Jednak nie wszyscy towarzysze chcą tego - wręcz przeciwnie.

R.: Prawda. Głównie towarzysze stojący obecnie na czele popełniają niewybaczalne błędy. Wyolbrzymiają oni błędy przeszłości i usiłują przechylić się na drugą stronę.

S.: Co się dziwić, 40 lat socjalizmu nie doprowadziło Węgier zbyt daleko. Nawet w Moskwie następuje pożegnanie z ideologią. Pan jest dosyć osamotniony w usprawiedliwianiu tego reżimu.

R.: Ja widzę to zupełnie inaczej. Widzę realia u nas i wokół nas. Radykalne zmiany naszego systemu prowadzą do jeszcze większych błędów i ostatecznie do katastrofy. Nadal obstaję przy tym, że socjalizm doprowadził nas do postępu. Żyjemy tutaj zupełnie dobrze.

S.: Za cenę podwójnego lub potrójnego obciążenia robotników, którzy muszą wysilać się nieludzko, żeby przeżyć. Czy to jest socjalizm?

R.: Ostatecznie są to następstwa naszej reformy i jest to dużo bardziej skomplikowane niż wydawałoby się na pierwszy rzut oka. Nie wykorzystaliśmy dostatecznie efektywnie naszej wspólnej własności. Musimy o nią bardziej dbać, nie możemy jej oddać nikomu - ona jest nie do sprzedania.

S.: A któżby ją chciał?

R.: Och takich jest wielu. Któż nam pomoże nie korzystając z tego. Pieniądze, które od lat otrzymywaliśmy z Zachodu, musimy zwrócić co do grosza i do tego jeszcze z procentami. To jest dobry interes, głównie dla naszych kapitalistycznych przyjaciół.

S.: To, co Pan tutaj mówi, to puste dogmatyczne formuły, dalekie od dzisiejszych realiów. 40 lat rządów komunistów doprowadziło was do miejsca, w którym dzisiaj się znajdujecie wraz ze wszystkimi problemami, które na Węgrzech narastają.

R.: Po pierwsze nie był to jeszcze komunizm, o czym dokładnie wiecie.

S.: Nie, a co to wobec tego było?

R.: To nawet jeszcze nie był socjalizm, lecz początek długiego marszu w przyszłość. Czy to wszystko jest powodem, aby socjalizm już pogrzebać. Powinniście mieć więcej zrozumienia dla historii. Kościół katolicki usiłuje już od 2000 lat zwyciężyć świat. Bądźcie bardziej tolerancyjni i dajcie nam trochę więcej czasu. Wcale nie zamierzamy ustąpić. I to jest dogmatyczny upór? Gdzie ci prawdziwi dogmatycy siedzą, wykaże historia.

S.: To może jeszcze długo potrwać. Aktualnie wśród swoich towarzyszy i własnego narodu uchodzi Pan za dogmatyka, nawet za beton i stalowca.

R.: Jest to po prostu bezmyślne. Ludzie, którzy tak mnie zwalczają, nie mają pojęcia o realiach. Radziłbym im, aby byli ostrożniejsi z ich agresją przeciwko lewicy. Może to dzisiaj brzmi dobrze, ale...

S.: Czy to jest groźba?

R.: Nie, absolutnie nie. Widzicie Panowie, że przez ostatnie dwadzieścia, trzydzieści lat mieliśmy na Węgrzech reżim o zupełnie ludzkiej twarzy.

S.: Mały archipelag gulasz.

R.: Był jednak humanizm.

S.: Wiele czasu rodacy jednak Panu nie dadzą. Może nawet niecały rok, do faktycznie wolnych wyborów.

R.: To wszystko nie jest takie proste. Kościół katolicki też przeżywał wiel-

kie kryzysy i trwa do dzisiaj. Nie znikną także tak łatwo na świecie idee komunizmu.

S.: A dotychczasowe formy realnego socjalizmu?

R.: Przy wszystkich wielkich ruchach społecznych nie zawsze idee idą w parze z praktyką: jak wzniosłe były hasła rewolucji francuskiej i co z nich pozostało? Mimo to nie zniknęła ich atrakcyjność, tak samo idee komunistyczne zostaną sprawiedliwie ocenione.

S.: Szwankuje tylko ich urzędnicze wistnienie.

R.: Usiłowaliśmy stworzyć społeczeństwo sprawiedliwości nie odbierając nikomu szans. Przez 7 lat byłem ambasadorem w Chinach po tej przerażającej rewolucji kulturalnej. Nie chcemy bez obrzydzenia o niej myśleć. Chińczycy uważali mnie wtedy za rewizjonistę.

S.: Ribanszky o odchyleniu pracowniczym?

R.: Tak i Janos Kadar też.

S.: Chińczycy całe lata eksperymentowali z reformami...

R.: ... za przykładem Węgrów.

S.: Kiedy zaczęły rozprzestrzeniać się coraz bardziej liberalne idee Pekin zakończył swoje reformy z pomocą czołgów. Czy Chiny mogą być przykładem dla Węgrów?

R.: Czołgi mogą wjechać w każdej chwili i w każdym miejscu świata.

S.: Wolelibyśmy konkrety.

R.: Kierownictwo chińskie znalazło się w wyjątkowo ciężkiej sytuacji. Całe miesiące ich stolica była faktycznie sparaliżowana. Zagrożona była stabilizacja całego kraju z przeszło miliardem mieszkańców. Musieli coś zrobić, nie chcąc przy tym powiedzieć, iż to, co zrobili, było słuszne. Zdecydowali się na ultima ratio, mimo iż było ono straszne.

S.: Podobne ultima ratio jak kiedyś na Węgrzech?

R.: Sytuacja jest trudna do porównania. Myśmy nie chcieli naśladować nikogo.

S.: Także ani odrobinę Związek Sowiecki.

R.: Nie. Oni mają swoje problemy i to bardzo skomplikowane.

S.: Węgierskie przemiany Zachód ocenia bardzo pozytywnie.

R.: To przecież Kadar umożliwił te reformy, dlatego też nie mam ani odrobiny sympatii dla tych, którzy dzi-

siają uważają się za bohaterów tego otwarcia. Ten rozdział historii napisał Kadar, dlatego też ci wszyscy, którzy dzisiaj starają się być tacy ważni, powinni zadowolić się tym, by jego dzieło reform było nadal kontynuowane, a nie niszczyć je jak to się już gdzieś dzieje.

S.: Gdzie?

R.: A co się dzieje z Polską. Tam całą odpowiedzialność za dzisiejszy chaos ponosi "Solidarność". Od 10 lat opozycja paraliżuje społeczeństwo, aby tylko dojść do władzy. Będę robił wszystko, aby Węgrzy nie poszli tą samą drogą.

S.: Może Pan powie od razu, że jest Pan przeciwko wolnym wyborom. Jak wykazują badania, istnieje tutaj też pytanie dotyczące władzy. A w tej rozgrywce komuniści nie mają najlepszych kart.

R.: Na Pana miejscu nie byłbym taki pewien. Od 30 lat ten kraj ma zgodę.

S.: Władza ma zgodę, naród nikt o to nie pytał.

R.: To jest Pana zdanie. Naród jest wprowadzany w błąd przez środki masowego przekazu.

S.: Co Pan myśli o Nagy?

R.: Moim zdaniem był on komunistą, który stał się zdrajcą. W 1956 r. stanął na czele kontrrewolucji. Jest to koszmar, straszliwa tragedia, kiedy strzela brat do brata.

S.: Dzisiaj Węgrzy uważają za powstanie narodowe.

R.: Tak, z bohaterem Imre Nagy na czele, którego przedtem wielu uważało za agenta Berii.

S.: Panie Ribanszky, pan w ogóle nie ma kontaktów z narodem, przecież on zupełnie inaczej na te sprawy patrzy?

R.: Ostrożnie przyjacielu. Naród dzisiaj w ogóle nie wie komu ma wierzyć.

S.: Poszgay robi dzisiaj porządek, poprzednio nie było żadnej demokracji.

R.: On sam za to jest odpowiedzialny. Poprzednio uważał, że najlepszy jest system jednopartyjny aż wreszcie odkrył cud systemu wielopartyjnego i teraz mamy już bez żadnych podstaw prawnych. Obudziły się marzenia, mali i wielcy rolnicy, socjaldemokraci...

S.: Na nich jednak obywatele oddają swoje głosy. Jak Pan chce się prze-

ciwstawić, kiedy oni dojdą do steru?

R.: Partia przejściowo straciła swoją reputację, także przez tak zwaną samokrytykę, to swojego rodzaju harakiri rozpoczęło nasze kierownictwo. Ale zobaczycie, że partia znów złapie oddech.

S.: Ludzie nie wierzą komunistom, nie wierzą w reformy, a szczególnie w system, który Pan reprezentuje.

R.: Myślę, że Pan się bardzo myli. Pogrzeb Kudara pokazał zupełnie inny obraz. Dziwna rzecz, że także ku niezadowoleniu kierownictwa partii mówili oni o tysiącach, dziesiątkach tysięcy uczestników. Były to setki tysięcy.

S.: Nie tak wielu jednak, jak w uroczystościach pogrzebowych Imre Nagy.

R.: Co zauważyłem ostatnio, to także w środkach masowego przekazu nastąpiły jakieś zmiany.

S.: Jakież?

R.: Nie wiem, ale coś się dzieje.

S.: W komunistycznej partii Węgier, w całym kraju, w całym bloku wschodnim?

R.: W Komitecie Centralnym, w kraju i w międzynarodowym ruchu.

S.: Także w Moskwie. Ostatnio "Prawda" bardzo ostro skrytykowała węgierską partię.

R.: Mogę Panu powiedzieć, że nie tylko "Prawda".

S.: Zatem "międzynarodowy" krok do tyłu w zbyt zuchwałych reformach.

R.: Tak, bardzo możliwe.

S.: Ma Pan jakieś zachęty z zewnątrz?

R.: Nie, tylko uczucie, że ten marsz tak zwanego ruchu reform osłabł i od wewnątrz i od zewnątrz. Wszystko było za gorące, mogło doprowadzić do dużego ryzyka. Niezbędne było ochłodzenie.

S.: Czy Węgry po wyborach w przyszłym roku nadal będą krajem socjalistycznym?

R.: Niektórzy sprytni ludzie chcieli już w listopadzie przeprowadzić wybory, opozycja jednak jeszcze nie jest przygotowana. Jestem przekonany, iż w przyszłym roku Węgry nadal pozostaną krajem socjalistycznym. Bardzo niebezpiecznie byłoby to zmieniać.

Tłum. S.CECH

STO LAT MINĘŁO...
OD NARODZIN ADOLFA HITLERA
KIM BYŁ JEDEN Z NAJWIĘKSZYCH ZBRODNIARZY LUDZKOŚCI?

WIESŁAWA CZAPIŃSKA

NASZ FÜHRER

Ciąg dalszy
z poprzedniego numeru

Przez życie wodza III Rzeszy prze-
winęło się wiele kobiet. W czasach mło-
dości nie prowadził żadnych flirtów.
Kobiet się bał i unikał kontaktów z nimi.
Był sparaliżowany lękiem przed syfili-
sem - wówczas nieuleczalnym. Mówi
się o jego krótkim romansiku z Jenny
Haug, siostrą jego kierowcy. Przyjaciel
Hitlera "Putzi" Hans Stangel twierdzi
uparcie, iż Adolf był impotentem. Inni
zaś nazywali go "nocnym królem Mo-
nachium" - twierdzili, iż w nadmiarze
używa on życia i jego rozkoszy. Siostra
"Putzi" Erna była mu przez jakiś czas
przychylna, ale gdy zaczęto przebąki-
wać, iż jest ćwierć Żydówką i ta przy-
goda skończyła się rychło. Adorował
również Adolf żonę swego przyjaciela
"Putzi" Helen - rodowitą Amerykankę,
czyli jak się to mówi "wszystko w ro-
dzinie".

Kolejnym głośnym flirtem Hitlera
była Maria Reiter. Zabłąkała się ona w
czas największej miłości Hitlera do
wówczas 17-letniej Geli. Gdy odkryła to
uczucie, targnęła się na własne życie.
Sznur od bielizny, hak... w porę zdążono
ją odratować. W kilka lat po niej uczyni
to samo Geli - ale ta już skutecznie.

Mówi się również o romansie Adol-
fa z Henriettą Hoffman, córką Hein-
richa. Sam zaś Adolf nadal chętnie
opowiadał o swoich planach małżeń-
skich z Winifred Wagner - wdową po
synu Ryszarda Wagnera. Również nie-
jaka Magda Qandt zanim poślubiła
Goebbelsa, zainteresowana była Hitle-
rem. A on, dodajmy, nią. W wiele lat
później oboje zginą w tym samym
berlińskim bunkrze.

W eleganckich sferach ówczesnego
Berlina pojawiła się kobieta będąca

ucieleśnieniem marzeń Hitlera, o ideal-
nej germańskiej kobiecie. Duża, blond-
dynka, o wydatnym biuście. Tyle że
Angielka, rodzona córka Lorda Re-
desdale. Faszystka Unity Valkyrie
Milford. Otóż Walkiria - kandydatka na
studentkę historii sztuki usidliła Hitle-
ra. Z jej to powodu po raz pierwszy
usiłowała popełnić samobójstwo wier-
na jak pies Ewa Braun. W jakiś czas
później znów powtórzy tę próbę, rów-
nież bezskutecznie. Walkiria była w
Hitlerze i faszyzmie zakochana.

3 września 1939 roku w dniu
wypowiedzenia wojny Niemcom przez
Wielką Brytanię strzeliła sobie w głowę
w słynnym ogrodzie angielskim w
Monachium. Odratowano ją.

Kochały go, popełniały z jego po-
wodu samobójstwa. Adolf puszył się z
tego powodu. Do Ewy - szarej i zwy-
czajnej - jakże innej od owego koloro-
wego ptaka Walkirii, przywiązał się
najbardziej. Może fascynowała go wła-
śnie ta jej szarość, nad którą panował
niepodzielnie... Zginęli oboje w ber-
lińskim bunkrze. Ewa przybyła do Ber-
lina w połowie kwietnia 1945 roku. Po-
dobno wcale nie wzywana. Kochanką
Adolfa była od 1932 roku. Jego żoną
została w 13 lat później. Szczegóły tego
niecodziennego ślubu są powszechnie
znane, nie ma ich co powtarzać.

Pierwsza padła suka Blondi - ukocha-
ny owczarek Hitlera. Potem Adolf uścis-
nął wszystkim dłonie i wraz z nowo po-
ślubioną żoną udał się do śmiertelnego
łoża. Zagrała głośna muzyka. Strzał
położył kres życiu Adolfa. Śmiertelna
dawka trucizny życiu Ewy. On miał lat
56. Ona 33.

Wkrótce strzały armatnie dobiega-
jące z Postdamerplatz i pobliskiego Fier-
garten osiągnęły hitlerowskiego
bunkra. To był już koniec.

ZANIM RUNĘŁY SŁUPY GRANICZNE

Telewizja RFN emituje program
poświęcony wybuchowi II wojny świa-
towej. Rozpoczyna go słynna scena
rozwalania słupów granicznych z bia-
łym orłem i usuwania barier. Zanim
jednak wybuchła II wojna minęło 56 lat
od urodzin głównego sprawcy tragedii.
Następowały po sobie owe, w skrócie
opisane zdarzenia. Świat zmienił się z
roku na rok, z dnia na dzień. W tym roku
minęło 100 lat od urodzin Adolfa Hit-
lera. Właśnie mija pół wieku od wybu-
chu II wojny światowej. Świat jest dziś
niewątpliwie inny, ale czy lepszy?
Mądrzejszy? Doskonalszy?

Starannie zatarte ślady niegdy-
siejszej egzystencji wodza III Rzeszy
warte są opisanie. W różnych przecieź
aspektach jego bytowania. Nie można
go wykreślić z historii świata. Był, ist-
niał, żył. Jak? Nie chodzi jedynie o
zaspokojenie ludzkiej ciekawości, ale o
rozszyfrowanie jego osobowości oraz
powodów dla których ludzie szli za nim.
Wierzyli mu i ufali. Rodowody zbrod-
niarzy tego formatu co Adolf Hitler
pozwalają lepiej zrozumieć mechaniz-
my poruszające światem. Stanowią
również ostrzeżenie dla jego ewentual-
nych następców.

Robert M. Kempner - prawnik z
procesu norymberskiego, autor książki
zatytułowanej "Oskarżyciel epoki"
wyobraził sobie, co by było gdyby zle-
cono mu obronę Adolfa Hitlera (znów
gdyby nie!). Powiedziałby on wówczas:
"Panie Hitler, będę pana bronił. Nie
potrzebuje pan do tego żadnych świad-
ków i jak sądzę, ma pan nawet pewne
szanse. Tutaj w podziemi siedzi u nas

od tygodni pański nadworny fotograf,
pan Hoffman. Będę prosił pana Hof-
fmana, aby mi pomógł w zestawieniu
pana obrony. Wyświetle filmy, pokażę
jak wszyscy wiwatowali na pana cześć,
tak że sam by pan w to nie uwierzył!
Pokażę i powiem, że jeśli na pana cześć
wszyscy ci ludzie tak wiwatowali, to
znaczy, że miliony to aprobowały i że
pan sam mógł być zdania, iż czyni pan
coś dobrego". Koniec cytatu. Smutna
prawda o tamtych czasach, o tamtych
Niemcach i o tamtych ludziach, którzy
oby nie okazali się ostatni. Poparcie dla
dyktatorów w naszych czasach ma
przecież swoją tradycję. Nie należy o
tym zapominać, do czego skłaniają obie
rocznice. 50 lat, od wybuchu wojny i 100
lat od narodzin tyra.

WIESŁAWA CZAPIŃSKA

Ciąg dalszy ze str. 10

Z OSTATNIEJ CHWILI:

We wtorek, 19 września została
zamknięta ambasada RFN w Warsza-
wie. Na terenie ambasady przebywają
uchodźcy z Niemiec Wschodnich.

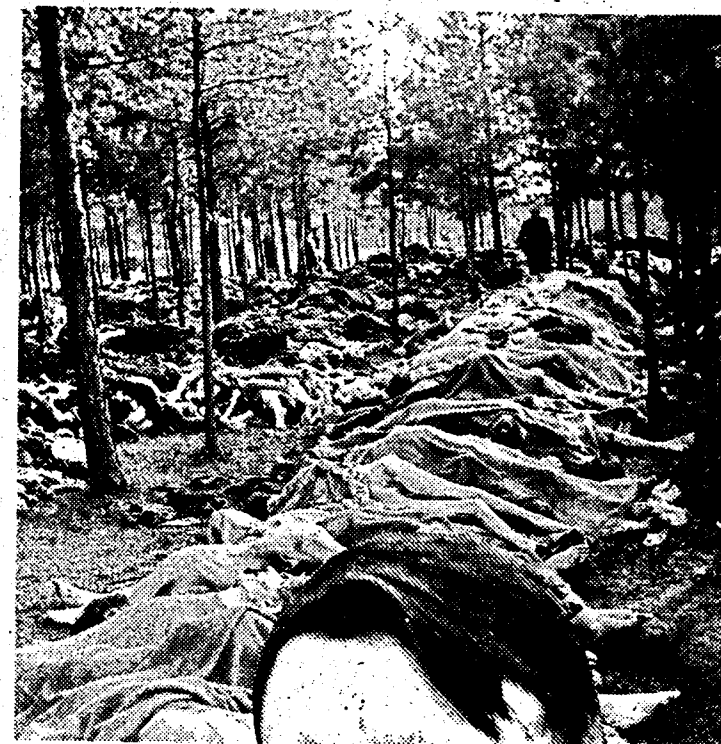
TRANSPORTY ŻYWNOŚCI DLA POLSKI

26 września, w Brukseli ma się odbyć
spotkanie omawiające realizację po-
mocy żywnościowej dla Polski i Węgier.

Przewiduje się, że do Polski zostanie
wysłana żywność wartości 120 mln dol.
Od początku września trwa dostawa
wołowiny zachodniemieckiej. Prze-
widuje się, że do 8 października na
polski rynek dostarczonych zostanie
10.000 ton mięsa wołowego.

Pod koniec września rozpocznie się
wysyłanie zboża. Belgia obiecała wysłać
500.000 ton pszenicy i 300.000 ton jęcz-
mienia.

Pieniądze uzyskane ze sprzedaży
tych produktów zostaną przeznaczone
na specjalny fundusz, z którego opła-
cone zostaną niezbędne inwestycje w
przemysle spożywczym.

CAMERA PRESS

SPRAWNIE - SZYBKO - TANIO
WYSYŁAMY ZLECENIA
DO POLSKI

Istnieje od 1929 r.

**NOWY CENNIK 1989 - 1990
NISKIE • KONKURENCYJNE CENY
PACZEK ŻYWNOŚCIOWYCH NP.:**

Nr 89103 - 3 kg pomarańczy	-	US\$ 4.50
Nr 89025 - 1 kg kawy	-	4.50
Nr BL 022 - 5 kg kawy	-	20.50
Nr BL 033 - 1 kg rodzynek		
400 g migdałów	-	8.00
Nr 89008 - 6,6 kg żywności	-	28.00
Nr 89014 - 3,75 kg wędlin	-	17.00

I WIELE INNYCH, PRAKTYCZNYCH ZESTAWÓW DELIKATESÓW I WĘDLIN

UWAGA • NOWOŚĆ • POSZUKIWANY SAMOCHÓD

ŁADA 2107/1500 - IMP.FIN. US\$ 3.800.00

ZLECENIE PRZYJMIE I ŻYCZLIWIE DORADZI PERSONEL BIURA

PEKAO TRADING CO. (CANADA) LTD.

1610 BLOOR ST.W., Toronto, Ontario M6P 1A7

TEL. (416) 588-1414

lub UPOWAŻNIENI DEALERZY PEKAO

Sept 6.20

City of Toronto Department of Buildings and Inspections

**Obwieszczenie o temperaturze
w pomieszczeniach mieszkalnych**

Przepisy mieszkaniowe miasta Toronto stwierdzają, że właściciele pomieszczeń mieszkalnych są odpowiedzialni za utrzymywanie w pokojach temperatury minimum 21°C (70°F) w okresie od 15 września do 1 czerwca. Wyjątkiem jest sytuacja, w której mieszkańcy mogą regulować temperaturę zajmowanych przez siebie pokoi w własnym zakresie.

Jeśli jesteś lokatorem i czujesz, że twoje mieszkanie nie jest właściwie ogrzewane poinformuj o tym ustnie bądź na piśmie właściciela. Jeśli nic nie zostanie zrobione, Wydział Budynków i Kontroli służy swoją pomocą. Zadzwoń tel. 392-7960 od poniedziałku do piątku w godzinach od 8.30 a.m. do 4.30 p.m. Po tych godzinach dzwoń tel. 392-7149. Użytkownicy TDD/TTY dzwonią: 392-7354.

Michael L. Nixon, P.Eng.
Commissioner and Chief Building Official

BUDUJEMY LEPSZE TORONTO.

WYTNIJ I ZACHOWAJ TO OBWIESZCZENIE NA PRZYSZŁOŚĆ.

ŻYĆ NIE UMIERAĆ

"PÓJDŹ DZIECIĘ JA CIĘ UCZYĆ KAŻĘ"

Interesują mnie bardzo tzw. plany szkolne. Mój mąż i ja mamy wykształcenie uniwersyteckie i pragniemy, aby nasze dzieci też miały wyższe wykształcenie. Jesteśmy w Kanadzie dopiero rok, ale już zorientowaliśmy się, że studia wyższe kosztują i to raczej niemało i że są rozmaite plany szkolne. Posłaliśmy już ponad miesiąc temu kupony po informacje na ten temat, ale jeszcze nie otrzymaliśmy żadnej odpowiedzi. Chcielibyśmy otrzymać więcej informacji, na czym polegają te plany szkolne, i ile to kosztuje. Mimo że moja córeczka ma dopiero 3 lata, a synek 5, znajomi mówią nam, że najwyższy czas, aby o tym pomyśleć.

Z.K.

Nam Polakom nie trzeba udowadniać potrzeby wyższego wykształcenia. Również według tutejszych badań absolwenci szkół wyższych w ciągu swojego życia zarobią około 50% więcej niż ich koledzy, którzy ukończyli tylko szkołę średnią.

Koszt studiów uniwersyteckich według statystyk kanadyjskich za rok 1987-88 kształtuje się od \$1,960 do \$5,225 ze średnią \$4,466 - ta kwota obejmuje czesne (tuition), jedzenie i mieszkanie. Oczywiście ci, którzy mieszkają w domu rodzinnym w czasie studiów uniwersyteckich ponoszą mniejsze koszty. Za 13 lat, kiedy syn będzie gotów podjąć studia uniwersyteckie roczne koszty mogą wynosić około \$10,000, jeśli założymy roczną przeciętną inflację 6%.

Aby brak funduszy nie stanął dziecku na przeszkodzie w uzyskaniu wyższego wykształcenia, rodzice starają się zgromadzić oszczędności na ten cel. Im wcześniej się zaczną odkładać, tym mniejsza kwota miesięczna jest potrzebna, aby uzyskać sumę docelową. Np. aby odłożyć \$25,000 na fundusz edukacyjny należy odkładać \$72 miesięcznie przez 15 lat lub \$135 miesięcznie przez 10 lat lub \$338 miesięcznie przez 5 lat (zakładając przyrost kapitału przy procencie składanym 8% netto, to jest po podatkach).

Są rozmaitego rodzaju plany szkolne.

1) Plany rejestrowane RESP (Registered Educational Savings Plan), których wspólną cechą jest to, że nie płaci się podatku od procentu w czasie gromadzenia się funduszu, co powoduje jego szybszy wzrost. Obecnie najpopularniejsze plany tego typu, bardzo szeroko reklamowane, szczególnie przez broszury, które można spotkać na niemal każdym kroku, to The Canadian Scholarship Trust, University Scholarship of Canada, Universities Foundation of Canada i Heritage Scholarship Trust Fund.

Wyżej wymienione plany edukacyjne są to wspólne fundusze składane, inwestowane tak, aby uzyskać jak najwyższy zysk przy najmniejszym ryzyku. Charakteryzują się tym, że na pierwszy rok wykształcenia uniwersyteckiego składają rodzice. Następne lata opłacane są z procentów. Im dłużej potomek uczęszcza na uniwersytet, tym większy procent uzyskany oszczędzonych pieniędzy. Jeśli syn czy córka zdecyduje się iść na wyższą uczelnię, otrzymuje się z powrotem wkład minus koszty administracyjne bez procentu. Ponieważ najlepiej jest rozpocząć oszczędzanie jak najwcześniej, zaraz po urodzeniu dziecka kiedy nie mamy jeszcze rozważań co do zdolności i predyspozycji dziecka (dziecko nasze może np. zdecydować zostać gwiazdą rock-and-rolła lub zapasnikiem zamiast iść na uniwersytet), nie wszystkim odpowiada idea straty potencjalnego zysku z procentu składanego i tym samym finansowania nauki innych dzieci.

Według raportu The Canadian Scholarship Trust tylko 65% zapisanych dzieci po ukończeniu szkoły średniej kontynuuje naukę na wyższych uczelniach, a tylko 58% członków University Scholarships of Canada inkasuje procent od składek (źródło: Toronto Star 12.04.87).

Jeśli będziemy odkładać \$27,75 miesięcznie na jeden z wyżej wymienionych funduszy, przez 18 lat wpła-

cimy \$6000. Zostanie nam to wypłacone na pokrycie kosztów pierwszego roku studiów. Jeśli dziecko studiuje pełne cztery lata, jest to znakomity finansowy plan. Jeśli dziecko nie pójdzie na studia lub studiuje tylko rok, straciliśmy wiele tysięcy potencjalnego procentu składanego.

O innych sposobach gromadzenia oszczędności na wykształcenie dziecka w następnym numerze.

Na pytania dotyczące planowania finansowego i ubezpieczeń odpowiadam na łamach ECHA lub indywidualnie TEL. 622-1115 lub 746-5270.

Redaguje:
**HALINA
BARANOWSKA M.A.A.I.C.**

PIŁKA NOŻNA

Wyniki 8 kolejki I ligi

Stal - Jagiellonia 1:0
Ruch - Zagłębie S. 0:0
Zagłębie L. - GKS K. 1:1
Legia - Olimpia 1:0
Widzew - ŁKS 1:1
Górniki - Śląsk 2:0
Lech - Wisła 2:0
Motor - Zawisza 0:0

TABELA I LIGI

PO 8 KOLEJKACH

1. GKS Katowice	14	14:5
2. Zawisza Bydgoszcz	13	14:6
3. Górnik Zabrze	12	12:5
4. Zagłębie Lubin	12	11:5
5. Ruch Chorzów	11	13:7
6. Legia Warszawa	10	10:7
7. Zagłębie Sosn.	9	9:7
8. ŁKS Łódź	8	9:9
9. Olimpia Poznań	7	7:8
10. Lech Poznań	7	10:12
11. Stal Mielec	7	5:8
12. Jagiellonia Białystok	6	6:8
13. Wisła Kraków	4	7:14
14. Motor Lublin	4	2:9
15. Śląsk Wrocław	3	5:11
16. Widzew Łódź	1	5:16

Wyniki 9 kolejki II ligi

Stal St. Sz. - Odra W. 1:2
Moto Jelech - Stilon 1:1
Szombierki - Pogoń 3:0
GKS J. - Resovia 1:0
Hutnik - Gwardia 3:0
Stal St. W. - Bałtyk 3:1
Lechia - Polonia 2:1
Stal Rz. - Igloopol 0:0
Zagłębie W. - Miedź 2:0
Siarka - Górnik W. 1:2

TABELA II LIGI

PO 9 KOLEJKACH

1. Zagłębie Wałbrzych	15	12:3
2. Szombierki Bytom	14	18:9
3. Hutnik Kraków	13	10:5
4. Stal St. W.	12	9:4
6. Górnik Wałbrzych	12	12:8
6. Polonia Bytom	12	8:4
7. Stal Rzeszów	11	7:6
8. Odra Wodzisław	10	12:10
9. Siarka Tarnobrzeg	10	10:10
10. JZS Oława	10	7:7
11. Pogoń Szczecin	8	10:10
12. Lechia Gdańsk	8	9:11

13. Stilon Gorzów	7	10:11
14. Igloopol Dębica	7	10:12
15. Gwardia W-wa	7	7:9
16. GKS Jastrzębie	6	5:11
17. Miedź Legnica	5	7:12
18. Stal Stocznia	5	4:10
19. Resovia	3	4:10
20. Bałtyk Gdynia	3	4:13

EUROPEJSKIE
PUCHARY

W ubiegłym tygodniu rozpoczęła się I runda meczów o europejskie puchary.

We wtorek Górnik Zabrze przegrał z Juventusem Turyn, w środę trzy pozostałe polskie drużyny reprezentujące nas w Pucharach solidarnie zremisowały swoje mecze 1:1. Największą niespodziankę sprawiła Legia Warszawa remisując z Barceloną, na słynnym stadionie Nou Camp. Legia miała wielkie szanse na zwycięstwo po uzyskaniu przez Andrzeja Łatkę bramki w 26 minucie. Wyrównał dopiero w 85, z rzutu karnego, Ronald Koeman. Złote kartki obejrżeli Laudrup, Roberto, Rokarte oraz Budka i Szczęsny. Legia wiele zawdzięcza wspaniałemu obrońcy Maciejowi Szczęsnemu i jego kolegom z obrony. Mecz przypominał momentami słynny pojedynek naszej reprezentacji na Wembley - tak obłożona była nasza bramka. Tak więc przed Legią duże szanse na awans, ale z tym musimy poczekać jeszcze dwa tygodnie. By nie robić sobie jednak zbyt wielu niepotrzebnych nadziei warto przypomnieć, że w zeszłym roku Lech Poznań również zremisował w Barcelonie 1:1, lecz nie potrafił zapewnić sobie awansu w meczu rewanżowym w Polsce. Natomiast smutek panuje wśród śląskich kibiców. Po wtorkowej porażce Górnika, Ruch również nie potrafił wygrać w Chorzowie. Mistrz Polski zremisował z drużyną Serdec Sofia 1:1, po grze stojącej na bardzo niskim poziomie.

Poniżej komplet pucharowych wyników pierwszych meczów I rundy:

PUCHAR EUROPY

Spora Luksemburg - Real Madryt 0:3 (0:1)
Steaua Bukareszt - Fram Reykjavik 4:0 (2:0)

Ruch Chorzów - Sredec Sofia 1:1 (1:1)
PSV Eindhoven - Luzern 3:0 (1:0)
Derry City - Benfica Lizbona 1:2 (0:0)
Malmoe - Inter Mediolan 1:0 (0:0)
Glasgow Rangers - Bayern Monachium 1:3 (1:1)
Dynamo Drezno - AEK Ateny 1:0 (0:0)
Rosenborg - KV Mechelen 0:0
AC Milan - HJK Helsinki 4:0 (2:0)
Irol Innsbruck - Omoola Nikozja 6:0 (2:0)
Olympique Marsylin - Reandy 3:5 (5:5)
Lintleld Belfast - Dniepr Dniepropietrowsk 1:2 (0:1)
Sliema Wanderers - Nentori Tirana 1:0 (1:0)
Honved Budapeszt - Vojvodina Nowy Sad 1:0 (0:0)
Sparta Praga - Fenerbahce Stambul 3:1 (0:1)

PUCHAR ZDOBYWCÓW
PUCHARÓW

Runda wstępna: Czerno More Burgas - Dinamo Tirana 3:1 i 0:4.

I RUNDA

Panathinaikos Ateny - Swansea 3:2 (2:0)
Anderlecht Bruksela - Ballymena 6:0 (3:0)
Brann Bergen - Sampdoria Genua 0:2 (0:1)
Barcelona - Legia Warszawa 1:1 (0:1)
Besiktas Stambuł - Borussia Dortmund 0:1 (0:1)
Union Luksemburg - Djurgarden 0:0
Partizan Belgrad - Celtic Glasgow 2:1 (1:1)
Valur Reykjavik - Dynamo Berlin 1:2 (1:0)
Slovan Bratislava - Grasshoppers Zurich 3:0 (1:0)
Belenses - AS Monaco 1:1 (0:0)
Real Valladolid - Hamrun Spartans 5:0 (2:0)
Dinamo Tirana - Dinamo Bukareszt 1:0 (0:0)
Greningen - Ikost 1:0 (0:0)
Ferencváros Budapeszt - Haka Valkeakoski 5:1 (3:1)
Admira Wacker - AEL Limassol 3:0 (0:0)
Torpedo Moskwa - Cork City 3:0 (4:0)

PUCHAR UEFA

Runda wstępna: Auxerre - Dinamo Zagrzeb 0:1 i 3:1

I RUNDA

ViB Stuttgart - Feyenoord Rotterdam 2:0 (1:0)
Aberdeen - Rapid Wiedeń 2:1 (0:1)
Dynamo Kijów - MTK Budapeszt 4:0 (3:0)
Wettingen - Dundalk 3:0 (1:0)
Twente Enschede - Cercle Brugge 0:0
FC Koeln - Piastka Nitra 4:1 (1:1)
Sochaux - Jeunesse Esch 7:0 (3:0)
Karl-Marx-Stadt - Boavista Porto 1:0 (1:0)
Górniki Zabrze - Juventus Turyn 0:1 (0:0)
Hibernian Edynburg - Videofon Szekesfehar 1:0 (1:0)
Oergrye - Hamburger SV 1:2 (0:1)
Akranes - FC Liege 0:2 (0:1)
Zalgiris Wilno - IFK Goeteborg 2:0 (1:0)
Glentoran Belfast - Dundee Utd. 1:3 (0:1)
Hansa Rostock - Bank Ostrawa 2:3 (2:0)
Kuusysl Lahti - Paris St. Germain 0:1

Austria Wiedeń - Ajax Amsterdam 1:0
Lillestroem - Werder Brema 1:3 (0:2)
Rovaniemi Palloseura - GKS Katowice 1:1 (1:1)
Zenit Leningrad - Naestved 3:1 (1:1)
Apollon Limassol - Real Saragossa 0:3
Atalanta Bergamo - Spartak Moskwa 0:0
Radnicki Belgrad - Olympiakos Pireus 2:1 (1:0)
Witosza Sofia - Antwerp 0:0
Porto - Flacara Moreni 2:0
Atletico Madryt - Fiorentina 1:0 (0:0)
Iraklis Saloniki - Slon 1:0 (1:0)
Auxerre - Apollonia Fier 5:0 (1:0)
Galatasaray Stambuł - Crvena Zvezda Belgrad 1:1
Sporting Lizbona - Napoli 0:0
Valencia - Victoria Bukareszt 3:1 (1:0)
Vienna - La Valetta 4:1 (2:0)

KRÓTKO:

W inauguracyjnej rundzie spotkań I ligi hokeja na lodzie padły wyniki: Zagłębie Sosnowiec - Stocznowiec Gdańsk 8:1, Towimor Toruń - GKS Katowice 3:3, Unia Oświęcim - Cracovia 2:2, GKS Tychy - Podhale Nowy Targ 6:7, Naprzód Janów - Polonia Bytom 1:3.

Czwarty wyścig żeglarskich mistrzostw świata klasy "Star" we Włoszech wygrali Brazylijczycy - Alan Adler i Marcus Temke. Jednak na czoło w łącznej punktacji wyszli Kanadyjczycy - Bruce Iqosse Mc Donaldowie - 47,8.

Zwycięzca IX (190 km) i zarazem ostatniego etapu kolarskiego wyścigu EWG został Vladimir Kozarek (CSRS). Na 10 pozycji linii mety minął Polak Andrzej Maćkowski (strata 5 sek.). Imprezę wygrał Pascal Lino przed Laurentym Bezault (10 sek.). Obaj reprezentowali barwy Francji.

Rozegrane w Brughlay mistrzostwa Europy we Wszelchstronnym Konkursie Konia Wierzchowego przyniosły bezprecedensowy sukces zawodniczkom Wielkiej Brytanii - zdobyły one drużynowo złoty medal, indywidualnie triumfowała po raz trzeci Virginia Leng przed swymi rodaczkami Jane Thelwall, Lorną Clarke i Karin Starker. WKKW jest więc jedyną dyscypliną, w której kobiety, a ściślej Angielki, górują nad mężczyznami.

W finale gry podwójnej w Turnieju

Masters ("Polskiej Złotej Jesieni") Lech Sidor i Tomasz Iwański przegrali z rumuńską parą Rozwan Itu-Adrian Marcu 7:6, 3:6, 2:6. W finale gry pojedynczej Władimir Gabrioziidze (ZSSR) pokonał Rogera Petterssona (Szwecja) 6:1, 7:5.

W I lidze żużlowej padły wyniki: Ostrovia - Stal Rzeszów 29:61, Unia Tarnów - ROW 35:55, Stal Gorzów-Polonia Bydgoszcz 54:36, Apator Toruń - Wybrzeże Gdańsk 52:38, Falubaz Zielona Góra - Unia Leszno 54:36.

Ozdobą zawodów lekkoatletycznych w Jezer de la Frontera był pojedynek Rogera Kingdoma i Renaldo Nehemiah w biegu na 110 m przez płotki. Kingdom tym razem musiał uznać wyższość byłego rekordzisty świata. Nehemiah wygrał w czasie 13,30 przed Kingdomem 13,48 i Kubańczykiem Emilio Valle - 13,54 sek. Inne ciekawsze wyniki: 1000 m Abdi Bile (Somalia) 2.14,50; 400 m ppł Danny Harris (USA) 48,41; 3000 m Brahim Bautayeb (Maroko) 7.42,76; 100 m Rodney Stewart (Jamajka) 10,17.

W zawodach o Puchar Świata w spadochronowych skokach dziennie-nocnych zwyciężył zespół Zawiszy Bydgoszcz przed reprezentacją Polski. Polacy stawali na podium jeszcze dwukrotnie, indywidualnie drugie miejsce zajął Sławomir Rybacki, a trzecie Marek Tarczykowski (obaj z Zawiszy).

W Kopenhadze w mistrzostwach Europy w skokach na ścieżce i trampolinie, złoto przypadło ekipie w składzie: Krzysztof Wilusz, Zbigniew Bąchor, Marcin Leszczaniecki i Andrzej Garstka, medal srebrny zdobył w konkurencji indywidualnej Krzysztof Wilusz, natomiast medal brązowy - Waldemar Okoniowski i Eligiusz Skoczylas w konkurencji skoków synchronicznych.

W stołnicy ZSSR rozpoczęły się V mistrzostwa świata w boksie. O czterdziestu osiem medalu rywalizuje 236 pięściarzy z 43 krajów, w tym 10 Polaków. Najliczniej obsadzone są kategorie: kogucia i piórkowa. W pierwszym występie Polaka Robert Ciba (kogucia) zwyciężył na punkty Hiszpana Oscara Vege. Losowanie było "średnie" - najgorzej trafił

Leszek Olszewski - zmierzy się on z mistrzem świata z Reno - Kubańczykiem Angeolo Espinosa. Jan Dydak (półśrednia) został wycofany z turnieju z powodu kontuzji. Zapadła decyzja, że mistrzostwa świata odbywać się będą co dwa, a nie co cztery lata. Sensacją stała się wygrana wicemistrza Europy w kategorii papierowej Węgry Roberta Isaszegi z mistrzem seuleskich igrzysk olimpijskich słynnym Bułgarem Iwajta Marinowem.

Kolejna walka o tytuł absolutnego bokerskiego mistrza świata zostanie stoczona na ringu w Edmonton w Albercie. 18 listopada dojdzie tam do pojedynku dotychczas niepokonanego Mika Tysona (na zdjęciu) z torontończykiem Razorem Ruddockiem. Ring zostanie postawiony w Northlands Coliseum, w którym rozgrywają swe mecze hokejowe Oilers, a ceny biletów wynoszą od 100 do 1500 dol. Tyson ma otrzymać za pojedynek 8 mln dol., Ruddock od 1 do 2 mln. Ruddock zapowiada zakończenie ery Tysona, który na 37 stoczonych przez siebie pojedynków wygrał wszystkie, z czego 33 przez nokaut. Tyson twierdzi, że jest najlepszy i walka będzie dla niego, tak jak większość poprzednich, wiosennym spacerkiem.

KANADYJSCY "NĘDZNICY"

Love me or leave me - kochaj, albo rzucić. To popularne powiedzenie odnieść można z powodzeniem do opery, czy operetki, formy muzyczno-scenicznej która, wydawałoby się, pod koniec XX wieku nie jest już tak popularna jak w latach minionych.

Przyznam się Państwu, że nie jestem wielkim sympatykiem ani opery, ani operetki. Nie lubię po prostu tej konwencji, umowności scenicznej, statycznej scenografii, bohaterów arii wyśpiewywanych przez uszmiłkowanych pieśniarzy o nie najlepszym aktorstwie.

I dlatego z dość mieszanymi uczuciami oglądałem 4 września wystawienie słynnych "Nędzników", czyli "Les Misérables" w pięknym teatrze Royal Alexandra w Toronto.

TREŚĆ,
CZYLI LIBRETTO

Jest rok 1815 - francuskie miasto Tuluza. Galernik Jean Valjean po 19 latach ciężkich robót, wychodzi na wolność, która jednak nie przynosi mu szczęścia ani radości. Byłego galernika nikt nie chce przygarnąć, zaferować mu pracy. Tylko dobry ksiądz w małym miasteczku Digne proponuje mu posilek i wypoczynek. Jean Valjean, zdemoralizowany i zdesperowany, okrada go z rodzinnych sreber. I czekałyby go za to znów galery, gdyby nie księża dobroć i litościwość - ksiądz zeznaje bowiem przed policją, że srebra podarował swemu gościowi. Jean Valjean, uwolniony od podejrzeń, postanawia na nowo zacząć swe życie.

Jest rok 1823 - byłby galernik jest już właścicielem fabryki i merem małego nadmorskiego miasteczka. By uciec od przeszłości i podejrzeń, zmienił także nazwisko - dziś nazywa się Monsieur Madeleine. W jego fabryce pracuje niejaka Fantina, młoda robotnica, która ma nieślubne dziecko. Inne pracownice dowiedziawszy się o tym niechlebnym fakcie, wypędzają czarną owcę ze swego

grona. Fantina, nie mając pracy, zaczyna sprzedawać: najpierw medalionik, potem swe piękne włosy, a na koniec swe ciało w domu publicznym, musi przecież nakarmić swą córeczkę Cosette. Wdaje się w bójkę z natrętnym klientem i gdyby nie interwencja Jean Valjeana, trafiłaby do więzienia. Łąduje jednak w szpitalu i tam, niestety umiera na rękach Jean Valjeana, który znów zmuszony jest do ucieczki przed swym odwiecznym wrogiem i prześladowcą, komisarzem policji Javertem.

Rok 1823 - małe miasteczko Montfermeil. Tu właśnie trafiła mała córeczka Fantyny, Cosetta, która wysługuje się w gospodzie. Za przysłowiowy wikt i opierunek jest pomocnicą domową pary restauratorów, którzy traktują ją podle i wykorzystują do rozpieszczanej własnej córki, Eponiny. Jean Valjean trafia do gospody i za ciężkie pieniądze wykupuje Cosette, którą od tej pory będzie się starannie opiekował. Zabiera ją do Paryża, lecz inspektor Javert jest stale na jego tropie.

Rok 1832 - Paryż. Nasi bohaterowie są już o 9 lat starsi, Cosetta jako śliczna dziewczyna wychowywana jest przez Valjeana, a Eponinę wychowuje po prostu ulica. W Paryżu panują nastroje rewolucyjne, grupa studentów przygotowuje powstanie przeciwko zniechęconemu tyranom. Jednym z młodych buntowników jest student Marius, w którym kocha się Eponina, a który z kolei zakochany jest w Cosecie. Pojawia się też postać paryskiego Gawrosza, trochę ulicznika, roznosiciela gazet - sylwetka bardzo malownicza, stworzona przez kilkuletniego, rozumnego i pełnego pogody ducha malca. Wybucho powstanie, na scenie pojawia się wielka barykada dzieląca na pół świat - z jednej strony rewolucyjniści, z drugiej policja i wojsko. Wygrywają mundurowi, a w krwawej potyczce giną niemal wszyscy bohaterowie: m.in. Eponina, Gawrosz, grono studentów. Jean Valjean po bitwie ratuje nieprzytomnego Mariusa, którego wlecząc przez

paryskie kanały. Opowieść zbliża się do nieuchronnego końca - dopiero na łożu śmierci Jean Valjean wyznaje Cosecie, że nie jest jej ojcem. Umiera - a Cosetta i Marius pozostają razem, jako szczęśliwe małżeństwo.

Taka jest - naturalnie w wielkim skrócie - treść wspaniałej, romantycznej powieści Victora Hugo, którą radzę przeczytać, przed wybraniem się na przedstawienie "Nędzników".

HISTORIA

Victor Hugo napisał "Nędzników" w roku 1862 i podobnie jak współczesny mu prozaik angielski Karol Dickens, uważał, że najważniejszą rzeczą w człowieku jest jego dusza i wieczne dążenie do prawdy, sprawiedliwości i wolności. Epicka wymowa tego wspaniałego dzieła nie raz inspirowała twórców do stworzenia dzieła muzycznego czy filmowego opartego na książkowym pierwowzorze. "Nędznicy" doczekali się ponad 20 filmowych adaptacji, a autorami jednej z nich są nawet... Japończycy, którym widać walka Jean Valjeana o człowieczeństwo bliska jest tym samym dążeniom szlachetnych samurajów. Rolę Jean Valjeana grał m.in. niezrównany aktor francuski Jean Gabin (była to czterogodzinna wersja "Nędzników" zrobiona przez Francuzów, nic więc dziwnego, że chyba najlepsza i najwierniejsza, oryginałowi). Rolę Inspektora Javerta, protagonisty Valjeana grali m.in. brytyjski aktor Sir Charles Laughton i amerykański Anthony Perkins. "Nędznicy" doczekali się naturalnie wielu wersji teatralnych, a pod koniec lat 70 zaczęto myśleć o tym dziele jako o doskonałym materiale na operę, czy operetkę. Twórcami oglądanej od roku 1980 wersji są: Alain Boubril (ogólna koncepcja dzieła i libretto) oraz Claude-Michel Schönberg (kompozytor muzyki). Po 10 miesiącach prób, we wrześniu 1980 roku w Paryskim Pałacu Sportów, odbyła się uroczysta premiera "Les Misérables". W sa-

CALL: 872-3333
Les Misérables

ROYAL ALEXANDRA THEATRE

mym Paryżu w pół roku widowisko to obejrzało ponad pół miliona osób, a nagranie opery na płycie zdobyło dwie wielkie nagrody Grammy. W latach następnych opera trafiła także na deski Londynu, Nowego Jorku i Toronto.

"NĘDZNICY"
W ALEXANDRA THEATRE

Otwarcie teatru Alexandra odbyło się w poniedziałek, 26 sierpnia 1907 roku, a wystawiono wtedy widowisko zatytułowane "The Top of the World". Teatr przyjął swą nazwę na cześć Aleksandry Karoliny Marii Luisy Julii, 63-letniej żony monarchy króla Edwarda VII, a budowa kosztowała mieszkańców Toronto 750.000 dolarów, przekraczając dwukrotnie zaplanowany wcześniej budżet. Przez 80 lat na deskach teatru wystawiono wiele arcydzieł, a wśród nich właśnie "Nędzników".

Opery, czy operetki można nie lubić, ale trzeba pochylić czoła przed dziełem naprawdę wystawionym wspaniale. Tu nie ma żadnej umowności - jeśli widzimy barykadę, to na scenie znajduje się prawdziwa barykada, wielka, wysoka, groźna, przedzielająca całą scenę, a nie kilka desek położonych umownie, udających barykadę. Jest wielka obrotowa scena, ukazująca różne zakamarki Paryża, są wspaniałe stroje, wieczne efekty świetlne... w ogóle wystawieniu

dzieła nic nie można zarzucić. Doskonałe są głosy, gra aktorska niemal idealna.

Przedstawię Państwu teraz niektórych bohaterów spektaklu. Rolę Jean Valjeana gra i śpiewa Michael Burgess, aktor który występował i w musicalach i w sztukach teatralnych i na deskach operowych. To właśnie on nagrał hymn Kanady na Ostatnim Turnieju Kanada Cup Tournament, śpiewając go w 6 językach. Rolę Inspektora Javerta kreuje Thomas Goertz, aktor i pieśniarz z Kitchener, Ontario, śpiewak operowy, doskonale grający i odtwarzający rolę zimnego, oschłego policjanta, który na koniec skacze w nurty Sekwany, przekonany o niesłuszności swej policyjnej misji. Wspaniale odegrali swe role Janelle Hutchison i Graeme Campbell - małżeństwa Thenardier znącającego się nad małą Cosette. I na koniec Gavroche - jego rolę grał... Ilja Wołoszyn. 9-letni chłopiec, który swą karierę rozpoczął jako 5-latek i który jak dotąd pokazywał się w aż 25 reklamówkach telewizyjnych.

"Nędzników" obejrzeć trzeba i dopiero potem powiedzieć sobie możemy - love me, or leave me, kocham operę, albo jej nie cierpię. Tą informacją zęgam Państwa do następnej recenzji - z światowej sensacji "The Phantom of the Opera".

MAREK GASZYŃSKI

ECHO W TYM
TYGODNIU
POLECA

- W Colborne Lodge 1 października odbędzie się "Harvest Festival" z wieloma atrakcjami (tańce, muzyka, pokazy przygotowań kuchennych do zimy, haftowania, koronkarstwa i inne). Colborne Lodge mieści się przy południowym wejściu do High Parku. Muzeum otwarte jest od poniedziałku do soboty od godz. 9.30 do 17, a w niedzielę i święta od godz. 12 do 17. Bilety w cenie \$2.50 dla dorosłych, \$1.50 dla dzieci, a bilet rodzinny kosztuje \$7.

- "Cyrulik sewilski" (The Barber of Seville) Rossiniego na deskach O'Keefe Centre, Front i Yonge (872-2262). 29 i 30 września.

- Już tylko do 9 października otwarta będzie wystawa pt. "Leonardo da Vinci: Engineer and Architect". Ontario Science Centre, 770 Don Mills Rd., tel. 429-4100.

- Markham Fair z konkursami i wyścigami od 28 września do 1 października. Markham Fairgrounds (północno-wschodni narożnik Major Mackenzie i McCowan). Tel. 640-1576.

- Wystawa i sprzedaż staroci koreańskich i azjatyckich 27 i 28 września w St. Lawrence Town Hall, King i Jarvis, tel. 488-4342.

- The Friends of the Ontario College of Art zapraszają na The Tacky Ball, gdzie wszystkie stroje będą dozwolone, a organizatorzy "grozą" ekscentrycznymi rozrywkami. 28 września, Ontario College of Art, 100 McCaul St., tel. 977-5311, ext. 247.

ECHO POLECA
DZIECIOM:

- "I Still Hate Science" to tytuł humorystycznej sztuki wystawianej przez Ontario Science Centre (770 Don Mills Rd., tel. 429-4100) 30 września o godz. 14.

TEGO JESZCZE
NIE
BYŁO!

REWELACJA 1989
USA, CANADA

KRZYSZTOF ZAKRETA
prezentuje

KABARET OLGI LIPIŃSKIEJ

w programie pt.

WŁAŚNIE LECI KABARECIK

Udział biorą

BARBARA WRZESIŃSKA
KRYSZYNA SIENKIEWICZ
ELŻBIETA ZAJĄC
(Sexmisja, Va Bank)
HANNA MAGNUSKA
PIOTR FRONCZEWSKI
JANUSZ GAJOS
MAREK KONDRAT
WOJCIECH POKORA
CZESŁAW MAJEWSKI
i inni

MONTREAL - 3 października, godz. 20.00,
Westmont High School, 4350 Catharine W.
tel.: (514) 766-1362
OTTAWA - 4 października, godz. 20.00,
Ottawa Technical High School, 440 Albert
tel.: (613) 235-9268
KITCHENER - 5 października, godz. 20.00,
Polski Legion, 601 Wellington N.
tel.: (519) 745-4600.

TORONTO
6 PAŹDZIERNIK 8 P.M.
7 PAŹDZIERNIK 8 P.M.
tel.: (416) 482-9946

TORONTO
West Secondary High School
Bilety: Solarski Pharmacy Tel. 536-5452
ORAZ PRZED KONCERTEM FILMOWANIE ZABRONIONE

KOMUNIKAT

W 50-letnią rocznicę Powstania
Polski Podziemnej Koło Armii Kra-
jowej Toronto-Ontario urządza
następujące uroczystości:

30 września 1989 r. (sobota) uro-
czysty BANKIET w salach Domu
SPK, 206 Beverley St. Toronto.
Początek godz. 18.00, strój wieczoro-
wy lub bluzery organizacyjne. Cena
Bankietu \$45 od osoby.

Honorowy gość i mówca:

JAN NOWAK

- "KURIER Z WARSZAWY".

1 października 1989 r.

(niedziela) MSZA ŚW. za poległych i
zmarłych żołnierzy Armii Krajowej w
kościółce Matki Boskiej, 1996 Daven-
port Rd., Toronto, o godz. 11.00. Po
Mszy św. koleżeńskie spotkanie.

Zgłoszenia na BANKIET wraz z
opłatą (przekazy pieniężne na Polish
Home Army Ex-Servicemen Ass.)
proszę przesyłać na adres Sekretariatu
Koła: M. Dobrzańska, 151 La Rose
Ave., Apt. 408, Weston, Ont. M9P 1B3.

SERDECZNIE
ZAPRASZAMY

DO NABYCIA W SPRZEDAŻY WYSYŁKOWEJ KSIĄŻKI

Malarze Polscy 1850-1950
Katalog wystawy malarstwa polskiego w Kanadzie.
Opis obrazów w trzech językach. Piękne, albumowe
wydanie, kolorowe reprodukcje znanych malarzy
polskich, świetny prezent dla kanadyjskich
znajomych i wizytówka polskiej sztuki, z której
możemy być dumni.

Cena \$ 10.00 + 3.00 za wysyłkę.
Ks. Jerzy Popiełuszko Życie i śmierć, doku-
menty, wspomnienia, wydawnictwo Polemika.
Historia życia i męczeństwa księdza Jerzego,
duchowego przewodnika Solidarności i opozycji
demokratycznej. Wspomnienia bliskich, zdjęcia,
dokumenty, fragmenty kazań.
Cena \$ 15.00 + 3.00 za wysyłkę.

Zamówienia na książki proszę kierować na adres:
P.O. Box 55 Station "V", Toronto M6R 3A4 lub
telefonicznie 532-3890.

WHO'S WHO W KABARECIE "DUDEK"

Krzysztof Kowalewski

- PWST im. Aleksandra Zel-
werowicza w Warszawie ukoń-
czył w 1960 roku. Był członkiem
zespołów następujących teatrów
w Warszawie: Teatr Klasyczny,
Teatr Dramatyczny, Teatr Polski,
STS, Teatr Kwadrat. W Teatrze
Współczesnym pracuje już od
dwunastu lat. Aktualnie gra w
"Mistrzu i Małgorzacie" Bułcha-
kowa oraz w "Życiu we-
wnętrznym" Koterskiego. Ma w
swoim dorobku ponad 20 wi-
dowisk telewizyjnych. Ostatnie z
nich to "Napoleon V.S.O.P." w
reżyserii J. Majewskiego, "Jaco-
bowski i pułkownicy" w reżyserii
E. Dziewońskiego. Zagrał rów-
nież w kilkudziesięciu filmach.
Najnowsze z nich to "Misja spec-
jalna" w reżyserii J. Rzeszew-
skiego (główna rola), "Męskie
sprawy" w reż. Kidawy - Błoń-
skiego (jedna z głównych ról)
oraz "Goryl" reżyserowany przez
J. Zaorskiego (główna rola). Ak-
tualnie współpracuje z kabaretem
"Dudek".

Agnieszka Kotulanka

- w 1975 r., przed przystąpi-
eniem do studiów aktorskich,
dostała się do Średniej Szkoły Mu-
zycznej im. Fryderyka Chopina
w Warszawie na Wydział Piosen-
karski, który ukończyła po 2
latach. W międzyczasie (1976 r.)
zdała egzamin na Wydział Ak-
torski do Państwowej Wyższej
Szkoły Teatralnej im. Aleksandra
Zelwerowicza w Warszawie,
którą ukończyła w 1980 roku.

Po studiach z 8-osobową
grupą ze swojego roku znalazła
się w Teatrze Słupskim. Tu
zagrała Ofelię w "Hamlecie"
Szekspira, Turandot w "Ksieź-
niczce Turandota", "Biesy"
według Dostojewskiego. W 1981
roku przeniosła się do Teatru
Współczesnego w Warszawie,
gdzie pracuje do dziś. Tutaj grała
między innymi: Hernię w "Śnie
nocy letniej" Szekspira, Elżę w

"Smoku" Szwarca, Nataszę w
"Trzech siostrach" Czechowa,
Nataszę w "Mistrzu i Małgorza-
cie" według Bułhakowa oraz w
kilku sztukach muzycznych: "Pa-
storałce" Schillera, "Niech no
tylko zakwitną jabłonie" Osiec-
kiej. Obecnie śpiewa w musicalu
spółki (T. Jones, H. Schmidi) pt.
"I do, I do", którego prapremiera
polska odbyła się w 1988 r. w
Teatrze Współczesnym w Warsza-

wie. Musical jest to forma, która
najbardziej ją interesuje w
teatrze.

Od sześciu lat związana jest
z kabaretem. Najpierw był to ka-
baret Marcina Wolskiego (dawne
60 min. na godzinę), od roku zaś
pracuje z Edwardem Dziewoń-
skim w kabarecie "Dudek".

Przez prawie 9 lat pracy na
scenie zagrała w ponad 20 sztuka-
kach

Artex International

prezentuje

KABARET DUDEK

"Po 13-tu latach
czyli Dudek wiecznie żywy"

EDWARD DZIEWOŃSKI

WIESŁAW MICHNIKOWSKI

KRZYSZTOF KOWALEWSKI

GRAŻYNA BARSZCZEWSKA

MAGDA ZAWADZKA

WOJCIECH MŁYNARSKI

JERZY DERFEL

PAWEŁ WAWRZECKI
AGNIESZKA KOTULANKA
GABRIELA KOWNACKA

TORONTO

sobota 23 września godz. 8.00 p.m.
University of Toronto, McMillan Theatre
80 Queen's Park Cres. (Bloor & Avenue Rd.)
(Edward Johnson Building - na tyłach McLaughlin Planetarium)

PRZEDSPRZEDAŻ:

POLIMEX, 215 Roncesvalles Ave. Tel. 537-7914
Informacje i zamówienia: Tel. 833-0640 po 6.00 wiecz.

MONTREAL

czwartek 21 września godz. 8.00 p.m.
Westmount High School, 4350 St. Catherine St. W.

PRZEDSPRZEDAŻ:

Restauracja Cracovia, 1246 Stanley St., Tel. 866-2196
Tatra Travel, 3628 St. Laurent Blvd., Tel. 849-3451
1001 Planta, 5518 Monkland Ave., Tel. 481-2263
Informacje i zamówienia: Tel. 483-5621 po 6.00 wiecz.

W październiku br. zapraszamy na spektakl Kazimierza Brandysa
"Sztuka konwersacji". W rolach głównych wystąpią: Anna Saniuk i
Andrzej Łapicki.

Horoskop tygodnia

21 września - 27 września

BARAN: 21 marca - 20 kwietnia

Tydzień nie najłatwiejszy, ale nie warto przeceniać trudności i martwić się na zapas. Najwięcej zależy od Ciebie, od Twojego zmysłu praktycznego. Wszystkim Bykom zalecane jest umiarkowanie w uporze, a jeśli wyjeżdżają na urlop, niech załatwią pilne zaległości. Czy uregulowałeś swoje sprawy z Rakiem. Stawiaj na Ryby, Wadze nie ufaj za grosz. Dzień miły - poniedziałek, liczba szczęśliwa - 3.

BYK: 21 kwietnia - 21 maja

Dobry tydzień, ale niech się Bykom nie wydaje, że wszystko wiedzą najlepiej, bo mogą zrazić do siebie kogoś na kim bardzo im będzie zależało. Byki, które odczuwają potrzebę czyjeś bliskości, muszą o tym pamiętać. W pracy zadaj sobie porządek. Najlepsze porozumienie z drugim Bykiem tej samej płci, ale nie musisz się liczyć z Panną. Dzień miły - niedziela, liczba szczęśliwa - 5.

BLIŹNIĘTA: 22 maja - 21 czerwca

Dla Bliźniąt tydzień romantyczny, sprawy uczucia znajdują się na pierwszym planie. Nie należy jednak dać się porwać fantazji. Nie przeceniaj znaczenia snów i przecuć, bo przecież nadmierna wrażliwość to normalne u zakochanych. W razie chwilowych porażek, równowagę ducha odnajdą Bliźniaki na łonie przyrody. Szczera rozmowa z Rybami. Sympatyczny znak - Byk, unikaj Skorpiona. Dzień - niedziela, liczba - 3.

RAK: 22 czerwca - 22 lipca

Raki na kierowniczych stanowiskach niech w tym tygodniu nie ulegają wpływowi biurokratyzowanego personelu, nie należy dać się zwać pochlebstwem i śliskim zabiegom. Wiadomo że za błędy odpowie w końcu kierownik - Raki-panie niech nie ulegają podstępom "zyczeńych" przyjaciółek. Przychylny jest Skorpion, ale Baran nie myśli o Tobie pozytywnie. Dzień miły - sobota, liczba - 2.

LEW: 23 lipca - 23 sierpnia

Już w tym tygodniu Lwy mogą spotkać się z problemem, który nabierze znaczenia dopiero pod koniec miesiąca. Warto jednak już teraz zastanowić się, wysłuchać rad, przedyskutować i podjąć wstępną decyzję. W sprawach serca trochę więcej odwagi, bo druga strona posądzi Cię o obojętność. Najlepszy znak - Waga, unikaj Raka. Dzień miły - piątek, liczba - 8.

PANNA: 24 sierpnia - 22 września

Nie leń się i postaraj się nie wypelnione obowiązki tego tygodnia większość uregulować w tym tygodniu. Jeśli zamierzasz wyjechać, możesz liczyć na dobre towarzystwo, może zjednasz sobie miłego towarzysza przeciwnej płci. Zmień sposób odżywiania się. Cenny kontakt ze Skorpionem. Wodnik natomiast patrzy, jak zrywcę zresztą, krzymym okiem. Dzień miły - środa, liczba - 8.

WAGA: 23 września - 23 października

W tym tygodniu niektóre Wagi mogą znaleźć się w swoim żywiole, ponieważ trafią w centrum interesującej gry. Ale niech nie traktują jej zbyt poważnie, nawet gdyby wydawało się, że idzie o dużą stawkę. Powściągnij nadmierną zazdrość, bo możesz zrazić tym bliźnich. W sprawach uczucia nie przegap okazji. Szukaj towarzystwa Raka, natomiast unikaj Ryb. Dzień miły - sobota, liczba - 4.

SKORPION: 24 października - 22 listopada

Skorpion wyprowadzony zostanie z równowagi jakimś przeważającym nieuczuciwością, nawet jeśli nie będzie dotyczyć bezpośrednio. Nie wolno jednak poddawać się złemu nastrojowi, ani też beznadziejnie rozkładać rąk. W sprawach sercowych nie daj się zwać pozorom i ludziom, którzy grają na uczuciach. Najlepsze kontakty z Panną, a Strzelca płci odmiennej unikaj. Dzień miły - poniedziałek, liczba - 3.

STRZELEC: 23 listopada - 21 grudnia

Strzelce poczynią ważne kroki na drodze do celu, którego zdobycie szczególnie leży im na sercu. Jeśli chodzi o sprawę wyjazdu - Twoja oszczędność w ostatnim okresie umożliwi Ci przyjemne spędzenie czasu. Nie patrz zbyt pesymistycznie na swoje problemy uczuciowe. Lew pobudza Twój intelekt i wyobraźnię, ale kontakty z Bliźniętami działają destruktywnie. Dzień miły - niedziela, liczba - 13.

KOZIORÓŻEC: 22 grudnia - 20 stycznia

W tym tygodniu Kozioróżce winny skupić się na sprawach rodzinnych. Wykazać należałoby więcej tolerancji w stosunku do bliskich. Wiedz, że inni mogą ocenić Ciebie również, i to bez taryfy ulgowej. Tolerancja nie oznacza jednak pobłażania! Słusznie myślisz o Baranie, jako o sojuszniku, a konfliktów z Wodnikiem unikaj. Dzień miły - środa, liczba - 5.

WODNIK: 21 stycznia - 18 lutego

Tym razem może właśnie kierowanie się tym dodatkowym zmysłem przynieść najlepsze rezultaty. Jeśli Wodniki zmęczone są nadmiarem towarzystwa niech udadzą się na wycieczkę w samotności. W domu zainteresuj się sprawami finansowymi Twoich bliskich. Osobiste kłopoty także rzutować będą na Twoje samopoczucie. Znak sprzyjający - Baran, unikaj Lwa. Dzień miły - środa, liczba - 3.

RYBY: 19 lutego - 20 marca

Ten tydzień stworzy Rybom perspektywy nowych znajomości. Panie samotne mogą liczyć na powodzenie w poszukiwaniach życiowego partnera. Dla Ryb obojga płci rada, aby liczyli się ze słowami, szczególnie w kontaktach z osobami nadwrażliwymi. Uwaga na zdrowie i finanse w tym tygodniu. Dobry kontakt z Wodnikiem przeciwnej płci, nie wchodzi w drogę Bliźniętom. Dzień miły - sobota, liczba - 8.

KTO SIĘ URODZIŁ - psychozabawa

21 września

Główka nie od parady. Sceptyczny, krytyczny - bywa i cynik. W gruncie rzeczy złote serce, ale pozer. Dzięki pozycji broni się przed ludźmi i woli samotność. Pewnie się czuje w obrządkach i za barierą ceremoniałów. Dlatego tak wielu ludzi urodzonych w tym dniu wybiera służbę duchownych z wielkim dla społeczności pożytkiem. Wyborowi temu sprzyja siła woli i opanowanie zmysłowości. Ma głęboką intuicję i kieruje się nią na co dzień. Jego postępowanie jest trafne, choć motywy pozostaną dla otoczenia tajemnicą.

22 września

Koncentruje się na sprawach konkretnych i zasadniczych. Niezwykle dobrze więc sobie radzi w życiu praktycznym. Jest pomysłowy, nawet wynalazczy. Ma znakomity kontakt z ludźmi i nie boi się publicznych występów. Robi zawrotną karierę, gdy wybiera scenę, sztukę, sądownictwo, handel, administrację publiczną. Jest lepszy w roli kierownika niż podwładnego.

23 września

Bywa ekscentrykiem, poszukiwaczem tajemnic o skłonnościach do mistycyzmu. Interesuje się filozofią, metafizyką, okultyzmem. Ma też zamiłowanie do literatury pięknej i medycyny. Mimo tych sympatii powinien szukać pracy w zawodach związanych z rolnictwem, ziemią, kopalniami - jeśli zależy mu na majątku. Powinien natomiast unikać pracownianstwa. Łatwo bowiem w jego wyniku wpada w stany rozstroju nerwowego.

24 września

Pragnie w życiu coś osiągnąć i ma po temu wszystkie dane. Jest wybitnie uzdolniony, a zarazem odważny i niezależny. Wierzy w swoją szczęśliwą gwiazdę i w takich chwilach bywa nicostrożny. Naraża się też na niebezpieczeństwa, bo lubi wszczynać boje i nie liczy się z innymi. Nie znaczy to, aby nie był skrupulatny i uczciwy. Musi kontrolować swój temperament, bowiem grozi mu, że zrobi komuś w gniewie krzywdę.

25 września

Jest przyjazny i uprzejmy, ale skupiony na swym wewnętrznym rozwoju. Dlatego nie łączy go byle towarzystwo. Ma bogate życie wewnętrzne pełne estetycznych, moralnych i estetycznych przeżyć. Ma subtelny dowcip, czasami zabarwiony gorczycą. Skłonność do melancholii. Wady: beztroska w sprawach finansowych, problemy z utrzymaniem porządku.

26 września

Ogólnie lubiany, rozrywany towarzysko. Uczynny, bardzo prawy i sprawiedliwy. Chętnie pełni funkcje publiczne. Wada: zakochanie w swym "ja" - zresztą atrakcyjnym i wiodącym ku sławie i uznaniu.

Kalendarz Echa

Święty Mateusz - siałbym żyto, nie rychło już!

Święty Mateusz dodaje chłodu i raz ostatni podbiera miodu.

Na Mateusza słońce grzeje, po Mateuszu wiatery ciepło wywieje.

Niech po świętym Mateuszu chucha, kto sobie nie kupił kozucha.

Gdy święty Mateusz w śniegu przybieżał, będzie po pas całą zimę leżał.

W dniu świętej Tekli - będziem ziemiaki piekli.

21 września - czwartek

Wsch. Słońca: 05.48 Zach. Słońca: 18.03

Wsch. Księż.: 21.50 Zach. Księż.: 13.45

Imieniny obchodzą: Bożydar, Ifigenia, Jan, Jonasz, Hipolita, Mateusz i Mirella

PATRONI:

Św. Mateusz, apostoł i autor jednej z Ewangelii, podobno zmarł jak męczennik w Etiopii, jednakże podaje się też, iż zmarł śmiercią naturalną. Jest uważany za patrona urzędników.

Bł. Jan Prandota był biskupem krakowskim i zmarł w 1266 r.

Mateusz - hebr. Mattaj (dar Boga).

Jan - imię biblijne, oznacza: Bóg jest łaskawy.

22 września - piątek

Wsch. Słońca: 05.49 Zach. Słońca: 18.01

Wsch. Księż.: 22.57 Zach. Księż.: 14.38

Imieniny obchodzą: Emmeran, Jonasz, Maurycy, Tomasz i Zelinda

PATRONI:

Św. Maurycy był podobno oficerem rzymskim, którego w pierwszych wiekach chrześcijaństwa zamęczono wraz z oddziałem, gdy przed bitwą odmówił złożenia ofiary bożkom. Jest uważany za patrona piechoty. W Polsce otacza się czcią tzw. wicońnię św. Maurycego, przechowywaną na Wawelu.

Św. Jonasz to męczennik z Arpajon koło Paryża, który zginął także w pierwszych wiekach chrześcijaństwa.

Św. Tomasz z Villanova był synem młynarza hiszpańskiego i zakonnikiem augustynianinem, który zostawszy biskupem Walencji zastąpił jako człowiek wielkiej dobroci i miłosierdzia. Zmarł w 1555 r.

Maurycy - imię starorzyskie.

Jonasz - hebr. jona (gołąb).

Tomasz - aram. toma (bliźniak).

23 września - sobota

Wsch. Słońca: 05.50 Zach. Słońca: 17.59

Wsch. Księż.: --- Zach. Księż.: 15.19

Imieniny obchodzą: Berta, Bogusław, Liberat, Linus, Liwiusz i Tekla

PATRONI:

Św. Linus był papieżem, pierwszym zastępcą św. Piotra.

Św. Tekla była uczennicą św. Pawła Apostoła, towarzyszącą mu w podróży do Antiochii.

Linus - starogr.

Tekla - grec. theo (Bóg) + kleos (sława). Imię Bogusław nie ma patrona.

1976 - Powstaje Komitet Obrony Robotników KOR.

1981 - KOR rozwiązuje się podczas kongresu Solidarności w Gdańsku.

24 września - niedziela

Wsch. Słońca: 05.52 Zach. Słońca: 17.57

Wsch. Księż.: 00.08 Zach. Księż.: 15.50

Imieniny obchodzą: Gerard, Gryzelda, Herman, Mirosław, Teodor i Tomir

Św. Gerard (Gellert) był Wiochem. Został biskupem Csanad na Węgrzech i wychowywał św. Emeryka, królewicza węgierskiego. Zginął zamordowany w 1046 r.

Bł. Herman z Reichenau, zwany Kaleka (1013-1054), ułomny, sparaliżowany syn jednego z hrabiów niemieckich. Był zakonnikiem i pisarzem religijnym. On to napisał hymn "Salve Regina" i "Veni Sancte Spiritus".

Gerard - germ. ger (oszczep) + hard (meźny).

Herman - germ. her (wojsko) + mann (człowiek).

1981 - Rejestracja "Solidarności" jako niezależnego Związku Zawodowego.

25 września - poniedziałek

Wsch. Słońca: 05.53 Zach. Słońca: 17.55

Wsch. Księż.: 01.18 Zach. Księż.: 16.14

Imieniny obchodzą: Aurelian, Aurelia, Cezar, Kleofas i Władysław

PATRONI:

Bł. Władysław (1440-1505) urodził się w Gelniowie jako dziecko niezamożnych mieszczan. Kształcił się na Uniwersytecie Jagiellońskim, jednakże nie ukończył studiów, ponieważ w 1462 r. wstąpił - zapewne pod wpływem nauk św. Jana Kapistrana, który parę lat przedtem działał w Krakowie - do zakonu bernardynów. Pod koniec życia był gwardianem w klasztorze św. Anny w Warszawie. Zmarł w Wielki Piątek, 21 marca 1505 r. kiedy wygłaszał kazanie w

kościółce św. Anny i, mówiąc o biczowaniu, wpadł w ekstazę.

Św. Kleofas to jeden z owych uczniów, którzy na drodze do Emaus spotkali Chrystusa po Zmartwychwstaniu (Łk. 24. 13-35). Podobno zginął później jako męczennik.

1953 - Urząd Bezpieczeństwa aresztuje ks. prymasa Stefana Wyszyńskiego.

26 września - wtorek

Wsch. Słońca: 05.54 Zach. Słońca: 17.53

Wsch. Księż.: 02.28 Zach. Księż.: 16.34

Imieniny obchodzą: Cyprian, Damian, Justyna i Kosma

PATRONI:

Św. św. Kosma i Damian, bracia, byli lekarzami i zginęli w Syrii w pierwszych wiekach chrześcijaństwa.

Kosma - grec. kosmos (świat).

Damian - imię starorzyskie.

1946 - PRL pozbawia obywatelstwa polskiego gen. Andersa i 70 wyższych dowódców Polskich Sił Zbrojnych.

27 września - środa

Wsch. Słońca: 05.55 Zach. Słońca: 17.51

Wsch. Księż.: 03.35 Zach. Księż.: 16.52

Imieniny obchodzą: Amadeusz, Mirabela, Wawrzyniec i Wincenty

PATRONI:

Św. Wincenty a Paolo (1581-1660) urodził się jako jedno z sześciorga dzieci niezbyt zamożnego chłopa francuskiego. Dobrze poznał trud pracy fizycznej na wsi. Święcenia kapłańskie otrzymał w 1600 r. Przez dwa lata przebywał w niewoli korsarskiej, poddawany wielu upokorzeniom, jednakże zdołał z niej uciec. Wiele uwagi poświęcał biednym, troszczył się o sieroty, więźniów i galeników, zakładał schroniska, domy opieki i szpitale. Był znakomitym kolekcjonistą i kazańdzieją. Bł. Wawrzyniec Ruiz (1600-1637), Chińczyk pochodzący z Manili. Jako misjonarz świecki został zamęczony na śmierć wraz z 6 dominikanami. Stało się to w pobliżu Nagasaki. Bł. Wawrzyńca, który jest patronem Filipin, beatyfikował Jan Paweł II.

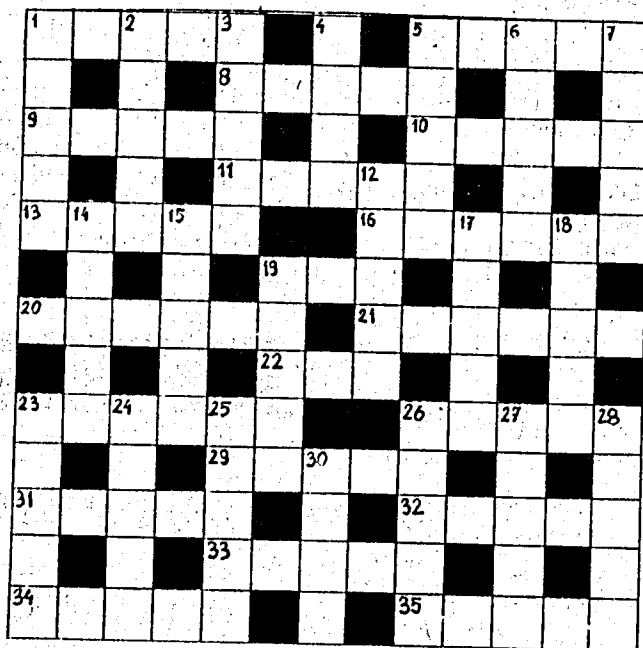
Wincenty - łac. vincens (zwycięzający). Wawrzyniec - łac. laurentius (człowiek z Laurentium, uwieńczony laurem).

1331 - Zwycięstwo Władysława Łokietka pod Płowcami nad częścią armii krzyżackiej - pierwszy wielki sukces Polaków w walce z Zakonem.

1939 - Po bohaterskiej obronie pod wodzą gen. Juliusza Rommła kapitułuje Warszawa; w jej obronie brała udział ludność cywilna miasta.

POZIOMO:

- 1 Kawał, spleść
- 5 Służby do mlaskania
- 8 ... Centkiewiczowa
- 9 Skutek, wynik
- 10 Powszechne uznanie, rozgłos
- 11 Wyspy portugalskie na Oceanie Atlantyckim
- 13 Zmyślony powód, pretekst
- 16 Imię autora powieści "Kanada pachnąca żywicą"
- 19 Pierwiastek chemiczny
- 20 Smak uboczny, obcy danej potrawie
- 21 Sicilanka
- 22 Natrętny ptak krzyżówkowy
- 23 Tytuł arystokratyczny
- 26 Toboły podróże
- 29 Uszczerbek, strata - w przeności
- 31 Rzecz niezwykła, zadziwiająca
- 32 Dawna moneta srebrna
- 33 Firmament
- 34 Pnącze tropikalne
- 35 Czubek pantofla

PIONOWO:

- 1 Potrzebny żeńcom
- 2 Kósmopolityczna roślina zielna
- 3 Potrawa z mielonego mięsa na surowo
- 4 Napój z pianką
- 5 Niewola tatarska
- 6 Duch, straszylło
- 7 Dziewczęca gra
- 12 Włókno podzwrotnikowej byliny służącej do wyrobu tkanin, papieru
- 14 Postać występująca w utworze dramatycznym

- 15 Jeleń mający 8 odnóg w porożu
- 17 Bezpokładowy, płaskodenny statek rzeczny
- 18 Georginia
- 19 Szczególnie egzemplarze
- 23 Wzór
- 24 Stan zupełnego zniszczenia
- 25 Majowa solenizantka
- 26 Podłużna czekolada nadziewana
- 27 Nagus
- 28 Zupa na kiełbasie
- 30 "Pasażer" psiego ogona

Rozwiązanie krzyżówki z poprzedniego numera

POZIOMO: Pstrąg, Walery, Heros, Zadyszka, Metka, Nikiel, Jagoda, Kolaż, Dobudowa, Ubiór, Ławica, Tatuaz.
 PIONOWO: Skrót, Ryszard, Gwidon, Flisak, Bruksela, Cham, Elabarat, Inksus, Okucie, Aromat, Luiza, Zart.

BRYDŻ NR 64

Obie strony po partii:

8		A	W	7	2			
2			E	A	9	6	5	
A	K	8	6	5	3	7	4	
A	K	W	7	4		D	10	3

Jak rozgrywać kontrakt 6 treflii, po wiście dwójką trefli?

ROZWIĄZANIE

Czyhają na Ciebie dwa niebezpieczeństwa: układ 4-1 karo oraz 4-1 treflii. By zabezpieczyć się przed układem 4-1 w karach powinienes zagrać asa karo i blotkę karo - oddając lewą przeciwnikom, by następnie przebić blotkę karo w stole. Lecz taka rozgrywka kar nie Ci nie pomoże; jeśli w pierwszej lewie dołożysz ze stołu trojkę trefli. Popatrz na całe rozdanie:

D	10	3							
K	W	10	3						
9									
9	6	5	2						
8		A	W	7	2				
2			N	A	9	6	5		
A	K	8	6	5	3	W	E	7	4
A	K	W	7	4		S	D	10	3
		K	9	5	4				
		D	8	7	4				
		D	W	10	2				
		D	10	3					

DAMA PIK

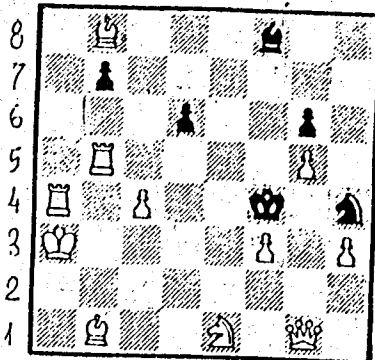
SZACHY NR 71

ROZWIĄZANIE ZADANIA NR 70

1. Gd3 - e4 Hb2 : b3
2. Sd2 - f3 + Sd4 : f3
3. Sb4 - c6 x
2. - - - - - Wc3 : f3
3. Sb4 - c6 x
1. - - - - - Hb2 : c2
2. Sb4 - c6 + Wc3 : c6
3. Sd2 - f3 x
2. - - - - - Sd4 : c6
3. Sd2 - f3 x
1. - - - - - a5 : b4
2. Ga1 : b2 W po linii 3 wtedy:
3. Sd2 - c3 x
2. - - - - - W po linii C wtedy:
3. Sd2 - f3 x
2. - - - - - S ruch dowolny
3. Sd2 - f3 x

ZADANIE NR 71

Henryk Salzman-Solski. Ośr. Warszawski Norsk Sjakklub 1934 r. I nagroda

Białe zaczynają i dają mat w 2 ruchach. Rozwiązanie w następnym numerze.

GRAORZ

SPOD PARAGRAFU

Po pytaniach z dziedziny prawa rodzinnego i pracy pojawiły się listy w związku z problemami z prowadzeniem samochodu. Oto jeden z nich:

"Stało się to tak niespodziewanie, że kompletnie zgłupiałem. Leżeliśmy na boku w rowie. Tamten kierowca nie uciekł. Zaferował mi pieniądze. Byłem w szoku i podpisałem jakiś świtek. Gość okazał się w porządku. W ciągu tygodnia przysłał czek na 1500 dol. Okazało się, że nie dostanę więcej. Prawnik zmył mi głowę, jak wyszło na jaw, że mam problemy z kręgosłupem i mogłem dostać więcej. Powiedział, że popełniłem kilka błędów. Proszę o tym napisać, żeby się to innym nie przydarzyło".

Pierwsze parę minut po wypadku decyduje zarówno o zdrowiu i życiu jego ofiar jak i ich sytuacji finansowej w związku z ubezpieczeniem. Warto zapamiętać kilka zasad i, odpukać w niemalowane drzewo, zastosować w razie wypadku. Jeśli jesteśmy przytomni należy wykonać następujące kroki:

- Sprawdzić czy ktoś nie jest ranny lub w szoku;
- Zadzwożyć po policję. Poinformować, czy jest potrzebny ambulans;
- Starać się usunąć samochód z drogi. Zainstalować oświetlenie ostrzegawcze;
- Zebrać nazwiska, adresy, telefony świadków wypadku;
- Zapisać imię, nazwisko, adres, telefon, numer tablicy rejestracyjnej, licencji, prawa jazdy, model samochodu i kierowcy, z którym zderzyliśmy się, jak również, dowiedzieć się nazwy jego firmy ubezpieczeniowej;
- Zanotować godzinę, warunki drogowe i pogodowe;
- Ograniczyć się w wypowiedziach na temat samego wypadku, spraw ubezpieczeniowych, kto zawinił i na ile, a także kto powinien ponieść konsekwencje;
- Zrobić szkic sytuacyjny. Gdzie i w jakich okolicznościach nastąpił wypadek.
- Zrobić zdjęcie uszkodzonemu samochodowi typu "Przed naprawą".
- Odwiedź lekarza, nawet jeśli ci się

wydaje, że wszystko w porządku;

- Jeśli odniosłeś obrażenia, prowadź dziennik. Odnotuj wszystkie cierpienia i trudności spowodowane wypadkiem;
- Niczego nie podpisuj na miejscu wypadku, zwłaszcza jak nie znasz języka. Może nam ktoś podetknąć zrzeknięcie się wszystkich roszczeń;
- Powiadom agenta ubezpieczeniowego o wypadku;

wego o wypadku;

- W przypadku poważnych konsekwencji zderzenia - przedyskutuj sprawę ze swoim prawnikiem.

Tyle rad podstawowych.

Szczegóły w kolejnych numerach.

TEMIDA

JAK ZROBIĆ PIENIĄDZE W KANADZIE

CO ZROBIĆ, GDY MA SIĘ ŻYLĘ ZŁOTA BEZ KOPALNI?

Właścicielem kopalni złota można się stać na wiele sposobów. Można ją odziedziczyć, dostać w posagu małżeńskim, wygrać w pokera itp. Są to jednak przypadki niezmiernie rzadkie, kierowane, jak myślę, siłami, o których jeszcze ludzie nie mają zielonego pojęcia. Właścicielem kopalni złota można jednakże stać się w sposób bardziej dostępny.

Pierwszy: znaleźć żyłę złota i wybudować kopalnię.

Drugi: kupować akcje kopalni stopniowo stając się coraz większym udziałowcem, przy przekroczeniu pewnego procentu ogółu akcji - w różnych przypadkach jest to różny procent - możemy się uznać za właściciela i za takiego jednego, bądź głównego bądź równorzędnego będziemy także uznani przez prawo.

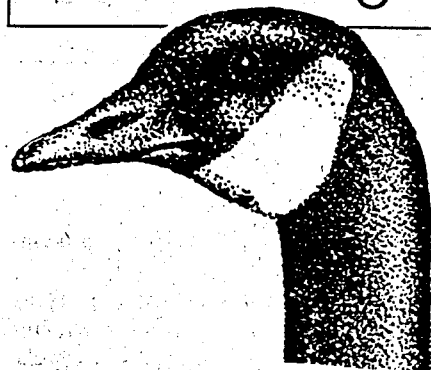
W latach 60 pojechałem do Afryki, aby za bezcen kupić u różnych plemion afrykańskich folkloru, który za ciężkie dolary sprzedawałem następnie w Europie i Ameryce Północnej. Teraz już takich pieniędzy na folklorze afrykańskim zrobić nie można, gdyż (a) wielu ludzi robi na tym pieniądze, oraz (b) ponadto Hongkong i inne kraje południowoazjatyckie zalewają świat swoim

masowym folklorem afrykańskim. Co z tego że nieautentycznym, kiedy wyglądającym autentycznie, a przy tym fenomenalnie tanim!

Gdy tak włączyłem się po plemionach w RPA zauważyłem, że jeden szczerp kapie złotem. Oczywiście mowy nie było, żeby powiedzieli skąd je mają, ale przecież nie mogli go zdobywać daleko od miejsca, gdzie mieszkali.

Co zrobimy? Najpierw odesłałem folklor do adresatów. Byznes rozpoczęty należy sfinalizować - jest to mój przesąd. Następnie powiadomiłem żonę, że tak długo nie wrócę do Kanady jak długo nie zrealizuję mej pasji, przygody poszukiwacza, gdyż pachnie mi niezłą żyłą. Szukałem sam na oślep, na nosa, bez żadnych przyrządów, ale miałem szczęście i zacięcie. Miejsce pod kopalnię znalazłem. Wybudowałem szope, potem wszystko zgodnie z prawem RPA załatwiłem, nająłem robotników i rozpocząłem budowę kopalni. Szybko się okazało, że musi to być kopalnia przerobowo-głębinnowa, a nie odkrywkowa. Nie miałem aż tylu pieniędzy, aby stać mnie było na wybudowanie takiej kopalni. Co mogłem zrobić?

Kłaniam się
 NOWOBOGACKI

OOO KANADA! CZYLI GĘŚ STRAJKUJE

W Polsce byłem działaczem Solidarności. Brałem udział w organizacji strajków w dużym mieście. Tu jestem na takim etapie, że mogę się zapisać do związku zawodowego. Mamy w związku z tym kilka pytań, które wynikają z mego niewielkiego doświadczenia. Solidarność legalizując się ponownie zrezygnowała z prawa do strajku. Czy to oznacza całkowitą rezygnację z presji na rząd?

ODPOWIEDŹ: Niekoniecznie, choć na całym świecie strajk jest najskuteczniejszą metodą walki. W Kanadzie w większości prowincji zgodnie z federalnym Canada Labour Code definicja strajku obejmuje zwolnienie tempa pracy. Związek może wezwać do zmniejszenia tempa pracy do minimum. O ile jesteśmy dobrze zorientowani, zwolnienie tempa nie wchodzi w przepisy o strajku w PRL. Hasło byłoby niepraktyczne zważywszy powszechność w PRL zasady "czy się stoi czy się leży, 100 zł się należy".

W Kanadzie zwolnienie tempa pracy na wezwanie związku jest legalnym środkiem walki politycznej.

Co się stanie, jeśli sędzia uzna, że

strajkujący powinni wrócić, a związki zdecydować, że nie?

ODPOWIEDŹ: Odmowa wykonania sędziowskiego wyroku pachnie sprawą sądową przeciw związkom. Sędzia zarządza oficjalny zakaz strajku - "injunction". Z terminem tym na pewno zetknęliście się Państwo w związku z dysputami wokół przerywania ciąży, kiedy to młoda Kanadyjka otrzymała od sędziego zakaz przerwania ciąży, natomiast mówiąc uchylony. Sądowy zakaz strajków wydaje się wobec grup zatrudnianych na społecznych priorytetowych odcinkach np. wobec lekarzy pielęgniarek, pracowników komunikacji, policjantów.

Czy należy honorować pikietę, jeśli nie jest się członkiem związku?

ODPOWIEDŹ: Można wchodzić do zakładu i pracować. Chyba że nasz związek ogłosi strajk solidarnościowy. Jeżeli tak się stanie i nasz związek dołączy do pikiety lub ją inicjuje może nas spotkać z jego strony kara pieniężna za chodzenia do pracy. Strajkujący robotnicy są pod osłoną federalnego i zróżnicowanego prowincjonalnego prawa. Natomiast strajki nielegalne, dzikie - czyli nieautoryzowane przez związki, strajki okupacyjne, łamiące kontrakt - mogą spowodować utratę opieki prawnej ze strony rządów, zakładów i związku. Dlatego, jeśli w Polsce Solidarność jest zarejestrowana bez prawa do strajku, decyzja ta ma ogromne konsekwencje dla oceny obecnych strajków placowych. Dla obserwatorów zagranicznych są one "dzikie", a tym samym bezprawne i nie budzące związkowego uznania i Solidarności.

Wracając do pikietowania, jest to metoda zastrzeżona wyłącznie do legalnego strajku. Powinna być pokojowa, nie atakująca tych, którzy decydują się na pójście do pracy. Nie wolno blokować wejść, niszczyć własności, grozić komukolwiek. Za czyny agresywne można być usuniętym z pracy, związku i być karanym sądownie.

"Zawsze mam kłopoty ze znalezieniem właściwej odpowiedzi na teksty typu: "O, jak Ty źle wyglądasz!", "Chyba się przepracowujesz, bo wyglądasz na bardzo zmęczoną", "Jesteś blada, czy źle się czujesz", itd. Bardzo często te uwagi nie pokrywają się z moim stanem ducha czy ciała, a na pewno budzą niepokój, a nawet złość na pytającego za zburzenie spokoju. Co odpowiadać na takie uwagi?"

Bywała jest w wieku leciwym i doskonale pamięta czasy, kiedy mówienie o samopoczuciu własnym czy interlokutora było wysoce nie na miejscu. Jedynie słowo migrena w wypadku płci pięknej uchodziło, ale na ogół tłumaczyło nieobecność niewiasty w miejscu i czasie, gdzie bycie dla damy było niewygodne. Dziś czasy się zmieniły, opowiadamy sobie wszyscy chętnie o bólach brzucha, stanach naszych zatok, a nawet rozwolnieniach (za przeproszeniem), które tubylcy nawet ładnie nazywają stomach flu. Wobec upadłości obyczajów generalnie Bywała radzi odpowiadać prosto z mostu i bez pardonu na cytowane przez Czytelniczkę uwagi: "Dopóki się od ciebie nie dowiedziałam, że tak źle wyglądam, czułam się świetnie, ale teraz muszę Cię pożegnać i idę się położyć". Głowę daję, że nagabująca przyjaciółka dwa razy się zastanowi zanim ponownie strzeli taką gafę.

BYWAŁA

KOMUNIKAT

Polska szkoła im. Tadeusza Kościuszki, mieszcząca się w budynku Brockton High School przy Bloor i Duffrin w Toronto, przyjmuje zapisy dzieci w każdą sobotę w godz. 10:00 - 12:30, od klasy przedszkolnej do klasy ósmej.

Bezpośrednio po lekcjach odbywają się zbiórki harcerskie.

SERDECZNIE ZAPRASZAMY
Informacje można uzyskać pod numerami: 967-0918; 748-8516; 534-5780.

97-99

NADKWASOTA

Do częstych niedomagań przewodu pokarmowego należy nadkwasota żołądka. Objawy są bardzo dokuczliwe, począwszy od pieczenia, zgagi, gazów, po bóle głowy, a nawet depresję. Oczywiście diagnozę postawić może tylko lekarz.

Co to jest więc nadkwasota? Obecność zwiększonej zawartości kwasu solnego w soku żołądkowym, spowodowana zwiększeniem wydzielania soku żołądkowego.

Często występuje ona u osób bardzo nerwowych, u osób które miały ciężkie przejścia życiowe lub u osób przemęczonych pracą. Stres z pewnością jest czynnikiem etiologicznym, który w połączeniu z nieprawidłową dietą obejmującą nadmiernie oczyszczone pokarmy powoduje wstrzymanie trawienia i pozwala pokarmowi i sokom trawiennym pozostać przez dłuższy czas w żołądku, z czasem prowadząc do zniszczenia ściany żołądka i choroby wrzodowej w efekcie końcowym.

Nieodpowiednie odżywianie, pokarmy wyłącznie węglowodanowe jak białe pieczywo, kłuski oraz kawa, bardzo silna herbata i alkohol mogą spowodować niedomaganie żołądkowe.

Długotrwałe obstrukcje, spowodowane brakiem włókniaka w pokarmach, też mogą przyczynić się do wywołania nadkwasoty. Tempo życia przyczyniło się do tego, że zatraciliśmy na ogół umiejętność powolnego jedzenia, jaką posiada każde dziecko. Większość z nas jada zbyt szybko, doprowadzając do zaburzeń w trawieniu. Pokarm niedokładnie przeżuty przechodzi przez przewód pokarmowy w niestrawionych kawałkach, drażniąc ściany żołądka lub jelit.

Objawów nadkwasoty nie, uda nam się od razu opanować, czy zlikwidować, ale zmniejszenie ich na pewno będzie można osiągnąć. Co więc należy robić?

• Przede wszystkim nie dopuszczać do uczucia głodu, który powoduje,

że kwas żołądkowy niszczy śluzówkę żołądka zamiast trawić pokarmy, przyczyniając się do utworzenia nadżerki, a w przyszłości wrzodu żołądka.

- Jeść często, mniejszą ilość i nie przedawowywać żołądka.
- Unikać smażonych potraw, mięso powinno być nietłuste i gotowane, drób, ryby również gotowane.
- Niestosować ostrych przypraw, ostrej papryki, octu, pieprzu.
- Nie jeść jarzyn powodujących wzdęcia.
- Unikać gruszek, śliwek surowych, melonów. Jabłka pieczone są szczególnie polecane.
- Unikać picia kawy i palenia papierosów.

Środkiem pomocnym w leczeniu naturalnym jest picie ziół w postaci herbatek lub nalewek. W leczeniu stosuje się wiele środków zobojętniających i absorbujących wytwarzany kwas solny. Niektóre preparaty roślinne zawierające dużo związków śluzowych takie jak nasienie lnu, korzeń prawoślazu, nasie-

nie gorczycy łagodzą objawy nadkwasoty.

Sukces leczenia nadkwasoty zależy w dużej mierze od odpowiedniej diety jak i uregulowanego trybu życia.

LIDIA DOBOSZ, M.D., N.D.
TEL. 534-0050

"OPEN HOUSE"

Zespół Polonijnego centrum leczenia naturalnego zaprasza Czytelników do odwiedzenia BLOOR NATUROPATHIC CLINIC i zapoznania się z różnorodnymi metodami lecznictwa naturalnego: ziołolecznictwem, homeopatią, akupunkturą, terapią shiatsu i klasycznego masażu.

Sobota, 30 września 1989
w godz. 11:00 - 3:00 po poł.
1595 Bloor Street W.
(w pobliżu stacji Dundas West)

POLONIA 2000

Jest nas coraz więcej w Kanadzie, a szczególnie w Ontario (73 tysiące osób podało w 1986 r. (C Canada), język polski jako rodzimy język), KPK szacuje, że w Ontario jest ok. 150 tys. Polaków. W ciągu najbliższych 10 lat przybędzie do Kanady z Polski i z innych krajów europejskich, gdzie obecnie przebywają Polacy, wiele dziesiątków tysięcy nowych emigrantów (około 4,5 tysiąca przybywa rocznie tylko do Ontario). Stwarza to konieczność nowego spojrzenia na naszą grupę narodowościową. Inne grupy (jak włoska czy żydowska) koncentrują się już od dawna na tym, jak zapewnić swoim członkom lepszy start, jak rozwiązywać problemy, przyspieszać procesy adaptacyjne zachowując zarazem związek kulturowe.

Polityka wielokulturowa Kanady stwarza nam szczególnie sprzyjające warunki ażeby połączyć dwa, wydawałoby się sprzeczne, motywy: zachowanie polskości, a zarazem niestwarzanie sytuacji ghetta, izolacji, zamknięcia we własnym tylko środowisku.

Przeciwnie, nie ma podstawowej sprzeczności między polskością i głównym nurtem życia Kanady. Możemy bardzo dużo wnieść do życia Kanady podtrzymując i rozwijając typowe dla Polaków wartości, takie jak umiłowanie wolności, przedsiębiorczość, bogate tradycje kulturalne i religijne.

Chcielibyśmy, żeby te wartości znalazły jak najpełniejsze odzwierciedlenie w tym jak uczestniczymy w życiu Kanady. Nasze doświadczenia indywidualne i Kongresowe wskazują jednak, że wielu ludziom potrzebna będzie na różnych etapach ich emigranckiego losu, różnorodna pomoc. Biorąc pod uwagę naszą liczbę, będzie to wymagało zorganizowanych i dobrze zaplanowanych form. Potrzebne będą duże fundusze, które możemy uzyskać tylko od rządu prowincjonalnego czy federalnego. Kierując się tymi przemyśleniami, Kongres Polonii Kanadyjskiej powołał na swoim ostatnim zjeździe w Edmontonie w ubiegłym roku Komisję do spraw Społecznych. Komisja ma za zadanie zbadać potrzeby ludności polskiej w zakresie usług społecznych

oraz wypracować formy tej pomocy. Z pomocą przyszedł rząd prowincjonalny, a szczególnie przedstawiciel Ministry of Citizenship p. Reittan Rey.

Przyznano nam pieniądze na zorganizowanie konferencji, której celem jest rozpoznanie potrzeb społecznych w odniesieniu do ludzi starszych, nowo przybyłych oraz środków i metod przekazu dorobku kulturalnego.

Drugim celem jest rozpoznanie istniejących ośrodków pracy i pomocy społecznej. Wnioski konferencji będą przedstawione w oddzielnej publikacji, którą obiecano nam sfinansować.

JAK BĘDZIEMY MIESZKAĆ

Tempo zmian w naszym społeczeństwie, jak i w świecie, ulega w miarę zbliżania się do XXI wieku przyspieszeniu.

To, co uważaliśmy za istotne dla naszej sytuacji 25 lat temu traci na znaczeniu. Żyjemy dłużej, martwimy się bardziej o nasze zdrowie i środowisko naturalne, mamy wyższe dochody, wyraźniej artykułujemy nasze prawa.

• Jak te trendy i demograficzne zmiany wpłyną na różne kulturowe i etniczne społeczności do roku 2000?

• W jaki sposób rozwiążemy problem gwałtownie rosnących cen ziemi i kosztów mieszkalnictwa?

• Czy ludzie będą chcieli zmienić swój styl życia i oczekiwania z powodu zmieniających się sił rynkowych?

• Jakie stanowisko powinny zająć społeczności etno-kulturowe, aby zaspokoić swe specyficzne potrzeby mieszkaniowe w roku 2000?

Te i podobne problemy zostaną podjęte podczas panelu d/s mieszkalnictwa w ramach sympozjum POLONIA 2000. Moderatorem panelu będzie Joan Ciupak, BSc, Director of Member Services for the Ontario Association of Non-Profit Homes and Services for Seniors, były administrator domu dla osób starszych Copernicus Lodge Home.

Jest szczególnie ważne, aby konferencja się udała i aby była przedstawieniem naszych realnych potrzeb. Jest to okazja do zaprezentowania naszej grupy etnicznej wobec innych grup i przedstawicieli rządu prowincjonalnego. Od tego, jak wypadniemy zależą kolejne kroki.

Liczymy na szerokie poparcie tej konferencji zarówno przez organizacje polonijne jak i zainteresowane osoby poprzez dostarczenie odpowiednich materiałów oraz osobiste uczestnictwo w obradach.

MAREK J. CELIŃSKI

Obok niej w panelu wezmą udział między innymi:

Michael Kelman, MSW., Executive Director of the Ontario Association of Non-Profit Homes and Services for Seniors and Former Manager Services to Seniors for the Ministry of Community and Social Services. Będzie on mówił o strategii jaką członkowie społeczności polskiej mogą przyjąć, aby być gotowymi wobec potrzeb mieszkaniowych w roku 2000.

Nicholas Dick, MSW., Housing Consultant for the Ontario Association of Non-Profit Homes and Services for Seniors and Consultant for the Sheltercare Senior's Management Association and Former Administrator of Christie Gardens Apartments and Care. Pan Dick omówi programy mieszkalnictwa nie opartego o zysk, dostępne dla grup kulturowych zainteresowanych w budowie i posiadaniu własnych mieszkań dla osób starszych.

Ian Ellingham, MBA, B.Arch., współautor opracowania "Canada Mortgage and Housing Corporation Research Publication: Alternative Methods of Financing Non-Profit Senior Citizens' Housing", development Consultant of the Award Winnig Suomi Koti (Toronto Finnish Canadian Center).

Pan Ellingham przedstawi pozarządowe środki finansowania nie nastawionych na zys mieszkań dla osób starszych oraz omówi czynniki, które powinny być uwzględnione przy ich zdobywaniu pod kątem potrzeb i oczekiwań osób starszych.

Poniżej podaję 10 podstawowych zasad przyszłego mieszkalnictwa osób starszych w Kanadzie:

1. Osoby starsze chcą być zaangażowane.

2. Osoby starsze chcą być niezależne tak długo jak długo jest to możliwe.

3. Osoby starsze chcą mieć możliwość wyboru nie nastawionych na zys mieszkań w zależności od swego dochodu.

4. Osoby starsze chcą, aby kompleksy mieszkaniowe i usługowe dla osób starszych uwzględniały ich stopień sprawności fizycznej.

5. Osoby starsze chcą mieć dostęp do dokładnych informacji.

6. Osoby starsze chcą mieć możliwość wyboru.

7. Mieszkalnictwo dla osób starszych musi uwzględniać zmieniające się potrzeby.

8. Programy mieszkaniowe dla osób starszych muszą uwzględniać problem jakości życia.

9. Osoby starsze domagają się bardziej efektywnych stosunków roboczych między różnymi szczeblami rządu.

10. Osoby starsze widzą mieszkalnictwo i usługi dla nich jako zintegrowany zespół wymagający całościowego i skoordynowanego planowania.

Proszę dołączyć się do naszego panelu, aby przedyskutować sposoby i możliwości, które pozwolą na realizację powyższych zasad.

JOAN CIUPAK

MSZA ŚW. ZA OJCZYZNĘ

odprawiona zostanie 24 września o godz. 5 po poł. w kościele św. Teresy, róg Lakeshore Blvd i 10th Street.

SERDECZNIE ZAPRASZAMY!

Komitet Organizacyjny,
Duchowieństwo
rzymsko-katolickie
PCAG

Po Mszy odbędzie się spotkanie z gościem z kraju

ZYGMUNTEM SKÓRZYŃSKIM

kierownikiem Biura Studiów Polityki Zagranicznej Senatu, dyrektorem Zakładu Socjologii i Kultury w Warszawie, przewodniczącym Konwersatorium Polska w Europie - jednego z głównych ośrodków formowania myśli politycznej opozycji.

KATOLICKIE BIURO PIELGRZYMKOWE

poszukuje współpracowników na terenie USA i Kanady. Będziesz pracować tam, gdzie obecnie mieszkasz. Doskonałe zarobki: \$400.00 i więcej na tydzień. Po bliższe szczegóły dzwoń codziennie od 8 rano do 9 wieczorem - telefon 1 (413) 274-6043.

97-98

POLONIA 2000

CZY POLACY NA EMIGRACJI MAJĄ PRZYSZŁOŚĆ W KANADZIE? A JEŚLI TAK, TO JAKĄ?

Kongres Polonii Kanadyjskiej organizuje serię spotkań na temat przyszłości i możliwości Polaków w Kanadzie. Wszystkich zainteresowanych prosimy o przybycie i udział w dyskusji.

Rejestracja dla uczestników przed 10 września - \$ 25.00
Po 10 września - \$ 30.00. Emeryci - \$ 18.00
W koszt wliczony jest lunch.

Mówcami będą przedstawiciele różnych organizacji polskich i kanadyjskich

KONFERENCJA ODBĘDZIE SIĘ
23 i 24 WRZEŚNIA 1989
SOBOTA i NIEDZIELA W GODZ. 9 - 6 wieczorem.

City Hall w Toronto

Uroczysty bankiet odbędzie się w Holiday Inn, 89 Chestnut, Toronto naprzeciwko City Hall w sobotę 23 o godz. 8 wieczorem.
Cena biletu \$ 35.00.

Informacja i zgłoszenia: TEL. 762 - 2953

Czeki kierować na: CANADIAN POLISH CONGRESS COMMITTEE FOR SOCIAL AFFAIRS, 288 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont. M6R 2M4

KOMUNIKAT DLA KOCHAJĄCYCH RODZICÓW

Polska szkoła przy Howard School wznawia zajęcia.

Zapraszamy wszystkie artystycznie uzdolnione dzieci w wieku od 4 do 14 lat w każdą sobotę od 10 do 12:30. W programie zajęcia rytmiczne, teatralne i plastyczne.

KRYSTYNA
TEL. 533-9471
od 10 am do 4 pm

98-100

ciąg dalszy ze str. 15

trwać wiecznie. Ze wzrastającym umięd-
zynarodowieniem świata, które robi
wyłomy w barierach, które imperia
wznoszą wokół narodów, nie sądzę
abyśmy mieli oglądać imperium so-
wieckie przez jeszcze dłuższy czas.

Tworzenie tego, co nazywamy im-
perium sowieckim nastąpiło w dwóch
fazach. Pierwsza: rewolucja 1917 r. i
konsolidacja pewnej liczby republik
powstałych w okresie I wojny świato-
wej i wkrótce po niej. Druga: dalsze
wielkie nabytki krajów satelickich po II
wojnie światowej. W obu okresach na-
stąpiło to przez jawną aneksję siłą. Po-
tem, w latach pięćdziesiątych, sześć-
dziesiątych i siedemdziesiątych, Zwią-
zek Sowiecki próbował rozszerzać
swoje imperium drogą ukrytych akcji
wywrotowych w wielu innych krajach.
Związek Sowiecki przekonał się jednak
obecnie, że posunął te wysiłki do granic
możliwości. Tego imperium nie można
już dalej utrzymać w całości.

Są ciągle jeszcze kraje w systemie ko-
munistycznym, które trzymają się kur-
czo tego, co uważają za stare prawdy
i podstawowe zasady. Najbardziej ude-
rzające przykłady tego obserwujemy
być może w Chinach i na Kubie. Wczo-
raj (20 lipca) prezydent Kuby, Fidel
Castro, wygłosił bardzo mocne prze-
mówienie, potępiające Polskę i zmiany,
które tam zachodzą. Jestem przekonany,
że byłoby bardzo ważne, aby Polacy
odpowiedzieli takim starym twar-
dolinijnym komunistom jak Castro, czy
wielu we Wschodnich Niemczech lub w
innych krajach Wschodniej Europy.

W kolejnym numerze Patrick Boyer
odpowie na pytania dotyczące polityki
Kanady wobec Polski oraz jego osobis-
tych przekonań co do szans Polski
wkroczenia na drogę demokracji i nie-
zależności.

KOMUNIKAT

Polsko-Kanadyjskie Towarzystwo
Muzyczne ogłasza przesłuchania do
Chóru Kameralnego "MUSICA AN-
TIQUA".

Zainteresowani śpiewacy
posiadający doświadczenie chór-
alne lub wykształcenie muzyczne proszeni
są o kontakt z dyrygentem Maciejem
Jaśkiewiczem.

TEL. 922-9973

NEW YORK LIFE INSURANCE COMPANY

2 SHEPPARD AVE. E., STE. 404, TORONTO

Planowanie finansowe i ubezpieczenia

- LIFE INSURANCE - na życie
- DISABILITY - chorobowe
- MORTGAGE - hipoteczne
- GROUP, BUSINESS - handlowe
- RRSP, ANNUITY - emerytury
- VISITORS - dla odwiedzających

Po bliższe informacje proszę dzwonić
Biuro: 226-6515 Dom: 858-0129

Andrzej Krysiak

DANUTA ROZBICKA N.D.M.D.,

lekarz medycyny, okulista (Polska).
Absolwent Ontario College of Naturopathic Medicine

Leczenie ostrych i przewlekłych schorzeń metodami naturalnymi,
takimi jak: zioła, akupunktura, elektroakupunktura,
hydroterapia, homeopatia, "Bioelectric Function Diagnosis",
wykrywanie choroby w fazie początkowej zakłócenia biopola.
Adres: 425 Jane Str. przy Annette, Suite 3
TEL. 762 - 5697

Pierwsza polonijna
NATUROPATHIC CLINIC
HALINA SROCZYŃSKA, M.D., N.D.
LIDIA DOBOSZ, M.D., N.D.

Leczenie środkami naturalnymi.
Zioła • Akupunktura • Homeopatia • Dieta
• Hydroterapia • Fizjoterapia
1595 Bloor St.W. Stacja metra: Dundas West
TEL. 534 - 0050

TIPS Tomasz Iwanowski Professional Services

440 WINFIELD TERRACE, MISSISSAUGA, ONT. M5R 1P2

Jako niezależni dystrybutorzy możemy dopasować
do Waszych potrzeb biurowych sprzęt elektroniczny klasy światowej.

OGROMNE OSZCZĘDNOŚCI!
Systemy alarmowe dla domów prywatnych i firm
Możliwość kupowania na raty • Wynajem • Wymiana na nowo (Trade In)
• Pełna gwarancja fabryczna na wszystkie artykuły.
TEL. TORONTO 399-9950 (cała doba) i 522-6070
MISSISSAUGA 890-4766, FAX 890-6092

AUDIOFOX
Leasing telefony

• MITSUBISHI

Panasonic

CANTEL

• CANON

• SHARP

• NEC

• MOTOHOLA

• CELULAR

• BELL

• CELLULAR

WISŁA
PARCEL
SERVICE

72 HOWARD PARK AVENUE
TORONTO, ONTARIO
M6R 1V6
TEL.: (416) 534-9864

PRZEZ WIŚLĘ DO KRAJU

Najtańsze ceny paczek drogą morską i lotniczą!
Paczka morska - \$1.60 za 1 kg + \$5
Paczka lotnicza - \$3.70 za 1 kg + \$5
Przekazy pieniężne do rąk odbiorcy i na konta
walutowe, sprzęt gospodarstwa domowego.

Ubezpieczenia dla odwiedzających

Samochody "SKODA" 120L 4-biegowa
"SKODA" 135G Coupe 1990

Odbiory paczek z domów w Toronto
przez cały tydzień.

W soboty: Brampton, Brantford, Hamilton, Kitchener,
Oshawa, St.Catharines, Windsor oraz okolice Toronto.

DWA DOBRZE ZAOPATRZONE SKLEPY MIĘSNE
W KITCHENER

WALESA'S MEATS & DELI

331 B King St. W., Kitchener, 741 - 5383
270 Bleams Rd., Kitchener, 893 - 6666
Pieczywo, wędliny, sery, słodczyce, gazety,
świeże mięso. Można zamówić 1/2 krowy lub świni.

Małgorzata, lat 28
wyższ. średnie

Polskie dziewczyny pragną na drodze tego ogłoszenia
poznać samotnego Kanadyjczyka polskiego pochodzenia.
Co tydzień nowa twarz z katalogu biura matrymonialnego.
Listy i oferty kierować na Sunshine.

PANI JADWIGA

Soboty od godz. 1 do 2 po poł. CHIVO, fala AM 1250 Oakville,
Tel. 691-8789.

Słoneczna dziewczyna

Międzynarodowe
Biuro Matrymonialne.

Sunshine

Panie i Panowie!
Posiadamy ponad 300 ofert
pań i panów, głównie z
Polski, również z Kanady,
USA i Europy.
Piszcie do nas po Foto-
katalog oraz Informator
załączając \$ 5.00.

P.O. Box 11, Station "D"
Scarborough, Ont., Canada
M1R 4Y7

Kingsway Meat Products and Delicatessen Co.

Hubert Węsierski, Ivan Grgić
2342 Bloor St. W., Toronto
Tel. 762-5365

Ponad 100 gatunków wyrobów wędliniarskich własnej
produkcji, wyrabianych przez wysoko wykwalifikowanych
polskich rzeźników według tradycyjnych polskich
receptur

CENY KONKURENCYJNE

TOWARY DO POLSKI

- Można DOWOLNIE zestawiać skład paczek.
- Dostawy do Polski do 14 DNI.
- Dostawa bezpośrednio do domu odbiorcy.
- Odbiorca nie ponosi żadnych opłat.
- Zamówienie minimum 5 kg.
- Ceny ważne do 30 września, 1989.
- UWAGA: Od 1 czerwca do 30 września MANDARYNEK nie wysyłamy.

Ilość	Nazwa towaru	Cena C\$	Razem
--- x 1 kg	Pomarańcze	2.90 =	-----
--- x 1 kg	Cytryny	2.90 =	-----
--- x 1 kg	Grejpfruty	2.90 =	-----
--- x 1 kg	Banany	3.40 =	-----
--- x 1 kg	Mandarynki*	3.40 =	-----
--- x 1 szt.	Ananas	2.90 =	-----
--- x 1 szt.	Orzech kokosowy	2.90 =	-----
--- x 1 szt.	Kiwi	0.80 =	-----
--- 100 g	Czekolada orzechowa	1.30 =	-----
--- 100 g	Czekolada mleczna*	1.30 =	-----
--- 100 g	Czekolada gorzka	1.30 =	-----
--- 125 g	Guma do żucia 20 szt.	1.80 =	-----
--- 1 kg	Chałwa	11.20 =	-----
--- 500 g	Miód - dziłki kwiat	2.40 =	-----
--- 250 g	Kawa ziarnista braz.	4.00 =	-----
--- 250 g	Herbata	4.80 =	-----
--- 100 szt.	Herbata ekspresowa	4.80 =	-----
--- 100 g	Kawa "Nescafe"	4.40 =	-----
--- 800 g	Czekolada w proszku	6.40 =	-----
--- 250 g	Rodzynki	1.60 =	-----
--- 200 g	Figi	2.20 =	-----
--- 200 g	Migdały	2.20 =	-----
--- 200 g	Wiórki kokosowe	2.20 =	-----
--- 450 g	Pasta czekl. Nutella	3.20 =	-----
--- 1 kg	Kabanosy	12.00 =	-----
--- 1 kg	Polędwica wędzona	14.00 =	-----
--- 1 kg	Baleron	12.00 =	-----
--- 454 g	Szynka w puszcze	4.80 =	-----
--- 340 g	Szynka mielona	2.50 =	-----
		C\$	5.50
Dostawa do domu, ubezpieczenie			
Zalaczam Cheque Money Order		Total C\$	
Nadawca:.....			
Odbiorca:.....			

Zamówienia: EUROPAK INTERNATIONAL
1547 Merivale Road, Station F. Box 5554
OTTAWA, Ontario K2G 4V0, Canada
TEL.: (613) 728-4446

STRONA 37

Jolanta Interiors

- żaluzje poziome i pionowe
- wyposażenie kuchni i łazienek
- modne dodatki do mieszkań
- nowoczesny sprzęt oświetleniowy
- srebrna biżuteria
- upominki z importu
- zabawki

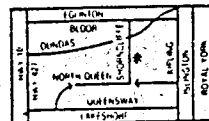
2368 Bloor Street W., Toronto M6S 1P5
tel. 762-9638 762-9880

UNICAR AUTO COLLISION & Paint Centre

Południowe Etobicoke, 81 Shorncliffe Rd.
Mamy wyposażenie, które pozwala na naprawę takich samochodów jakich inne warsztaty nie chcą nawet oglądać.

- naprawy powypadkowe • malowanie
 - prostowanie ram • zabezpieczenia przed korozją
- MIAŁEŚ WYPADEK?**

PAMIĘTAJ! Możesz wybrać nas. To dobry wybór.
Bezpłatne kosztorysy napraw • Całkowite rozliczanie z firmami ubezpieczeniowymi
• Holowanie • Samochody zastępcze na czas naprawy.

Duża zniżka na kompletne malowanie

(416) 239-7377

zauważ nam BALTIC HOME RENOVATION

- Malowanie • Renowacje kuchni i łazienek
 - Wykładziny
 - Ścianki działowe
 - Krycie dachów
 - Tynki
- 848 - 9505**

DODGE CHRYSLER COOKSVILLE

Dundas St. E., Mississauga
Finansowanie nowych i używanych samochodów
6.9%*

Samochody nowe 7 lat lub 115.000 km gwarancji i około 100 używanych różnych marek.
Zakup, dogodnie finansowanie, rejestracja i naprawy na miejscu. Mówimy po polsku. U mnie kupisz także nowe samochody firm: Ford, Toyota, Mazda, Nissan, Volkswagen, GM i inne.

KRZYSZTOF (KRIS) SZAFRANSKI

Zanim przyjdiesz - zadzwoń!
BIURO: 279-3031 DOM: 279-1830
na rok do 10 tys. dolarów

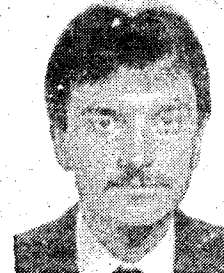
TOYOTA

TERCEL • CAMRY • COROLLA • CRESSIDA
CELICA • SUPRA • VANS • TRUCKS

PRZYJDŹ I PORÓWNAJ
zanim podpiszesz transakcję kupna nowego samochodu
DO ZOBACZENIA!

YONGE - LAWRENCE TOYOTA

3020 YONGE ST.
(tuż obok przystanku metra)

**Jack
KLIMCZAK**
Tel. 481-5216
dom: 762-9421

Arnold Penk

Przedstawiciel firmy
sprzedającej samochody
General Motors

ADDISON ON BAY LTD.
SALES & LEASING
832 Bay St. (przy College), Toronto, Ont.

oferuje

Nowe samochody 89 i 90.
Posiadają 3-letnią gwarancję na wszystko

Wielka wyprzedaż samochodów przy wyjątkowo niskim oprocentowaniu 1 Szeroki wybór nowych i używanych samochodów 1 Używane samochody mają do nabycia roczną gwarancję 1 ARNOLD PENK gwarantuje najlepsze warunki sprzedaży samochodów, załatwia na poczekaniu sprzedaż i pożyczkę, poleca tania ubezpieczenia, uwzględniające zagraniczne prawa jazdy. Osoba opieką ARNOLDA PENKA w ciągu całego okresu posiadania auta. ARNOLD PENK posiada długoletnią praktykę w sprzedaży samochodów i udzielaniu pożyczek. Cieszy się wielkim uznaniem i zaufaniem wśród Polaków, a także znany jest jako społecznik. Kupno samochodu jest poważnym wydatkiem finansowym; trzeba wiedzieć z kim przeprowadzić tak poważną transakcję. ARNOLD PENK został wyróżniony przez GM jako Gold Master Salesman. Czy jeszcze ktoś może to zaoferować? Zanim podpiszecie gdziekolwiek transakcję zakupu, sprawdźcie u ARNOLDA PENKA!

Po wszelkie informacje uprasza się dzwonić: 964-3211 lub do domu:

731-0757 o każdej porze, podając nazwisko i numer telefonu.

A & A MOTORS

NAPRAWA I SPRZEDAŻ SAMOCHODÓW
inż. ANDRZEJ BOGUCCI ANDRZEJ KOZIARSKI

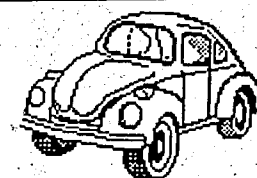
Wszystkie naprawy mechaniczne i elektryczne samochodów amerykańskich i importowanych. W przypadku awarii załatwiamy holowanie.

ZAŚWIADCZENIA DO REJESTRACJI SAMOCHODU

Naprawa hamulców \$ 49.99 Wymiana oleju + filtra \$ 17.99
(przód lub tył) + części (do 5 litrów oleju)

1541 - A The Queensway,
Toronto, Ontario M8Z 1T8 **252-0226**

Najlepiej zadbasz
o silnik - używając

**AUTO DRIVING
SCHOOL**
The Helpful
Professionals

**Wojtek
Antczak**

Licencjonowany instruktor jazdy udziela lekcji oraz przygotowuje do egzaminów państwowych (Kat. "G")

270-8145
TBS.
536-5454
bus.

900 Dufferin St. sta 215
Toronto, Ontario

KAPITALNE REMONTY SILNIKÓW

wraz z pełnym instalowaniem
objęte 1-roczną lub 30 000 km gwarancją na pracę i części

CRANKSHAFT SERVICE SUPPLIES LTD

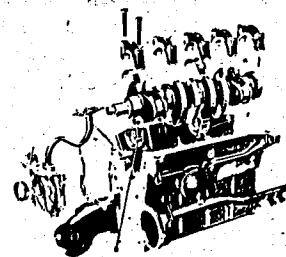
Stan Ignakiewicz 30 LAT PRAKTYKI Leszek Kraska

KOMPLETNE NAPRAWY SAMOCHODÓW
KRAJOWYCH I IMPORTOWANYCH

- certyfikaty samochodów do rejestracji
- naprawy głowic
- borowanie bloków
- naprawy układów hamulcowym i kierowniczych
- przebudowa transmisji
- okazajna sprzedaż części zamiennych do silników

FORTE zabezpieczy Twój motor

537-2529 483 DUPONT STREET (przy Bathurst) 537-5857

POLONEZ DRIVING SCHOOL

Licencjonowany instruktor udziela lekcji i przygotowuje do egzaminów na prawo jazdy kategorii G
TEL. 242-8462
ZDZISŁAW PAŃSZCZYK

Wszystkie naprawy samochodowe.

Specjalne ceny

Certyfikaty aut - \$29.95
Hamulce tylne - \$59.95
Hamulce przednie - \$84.95
Tłumiki od \$40.05
(Installed, Lifetime Guaranty)

- Pisemna gwarancja ważna w całej Kanadzie
 - Konserwacja przeciwkorozyjna
 - Większość napraw w 30 minut
Bezpłatna inspekcja
- 251-2203, po polsku 274-8229
Throway Muffler & Brakes Centre
3090 Lakeshore Blvd. W.

UBEZPIECZENIA • ADWOKACI

JERZY SZEMPLIŃSKI

- Spłaty hipoteki poprzez RRSP
- Ubezpieczenia indywidualne i grupowe na życie, chorobowe, biznesu, świadczenia socjalne (dentysta, lekarstwa)
- Ubezpieczenia emerytalne RRSP
- Plany edukacyjne dla dzieci
- Inwestycje, \$ 100 000 wolne od podatku
- Ubezpieczenia dla odwiedzających

DO YOU KNOW?
- We are the biggest life insurance company in Canada by asset size...

TEL. biuro: 222-1977; dom 848-1250

Mutual of Omaha Insurance Company

- n \$ 1250 miesięcznie dochód wolny od podatku w razie choroby lub wypadku dla osób zatrudnionych na własny rachunek
- n plany finansowe zabezpieczające dzieci
- n plany emerytalne RRSP
- n ubezpieczenia na życie

Jerzy Majewski, M.Sc.
Tel. bus. 631-6523; home: 792-0866

... przychodzi z pomocą każdemu, kto ma problemy z prawem karnym
Auto - 580-6445

adwokat
KRYSZTOF PREOBRAŻEŃSKI
dom (24 g.): 537-8842 praca: 964-1717
fax: (416) 964-0823

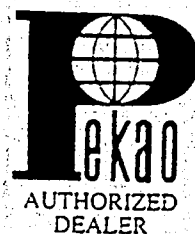
Adres kancelarii adwokackiej:
99 CHARLES STREET, E. TORONTO, ONT. M4Y 1V2

Halina Baranowska
MA, A.I.C.

Analiza potrzeb finansowych, ubezpieczenia na życie, zdrowie, plany emerytalne RRSP, dożywotnie renty, ubezpieczenia grupowe

The Prudential Assurance Co. Ltd.
suite 531, 21 Four Seasons Place
ETOBICOKE ONT. M9B 6J8

Tel. bus. 622-1115

WYCIECZKI
ZAPROSZENIA - \$ 40.00
WIZY
WYMIANA PASZPORTÓW
UBEZPIECZENIA SZPITALNE
DLA ODWIEDZAJĄCYCH -
100 dni TYLKO \$ 135.00
BILETY SAMOLOTOWE

HUMBERVIEW TRAVEL

TEL.: 531 - 4648

HUMBERVIEW INSURANCE BROKERS LTD.

337 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont.
TEL. 531 - 4647

INSURANCE NA:
DOMY
SAMOCHODY
KOMERCYJNE
SKLEPY

oferuje Polonii na wyjątkowo dogodnych warunkach wszelkiego rodzaju pożyczki i najlepsze oprocentowanie na sumy złożone w Kasie
pon.-środa: 10-15
czwartek i piątek: 10-20

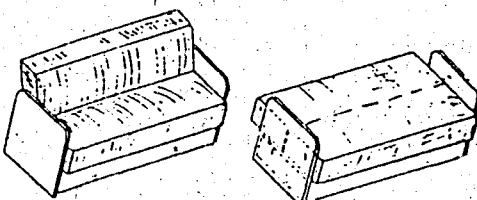
Lech Prusiński
NAJSTARSZE POLONIJNE BIURO POMOCY IMIGRACYJNEJ

W związku ze zmianami kanadyjskich przepisów imigracyjnych zawiadamy wszystkie osoby pragnące uzyskać stały pobyt w Kanadzie — niezależnie od ich obecnego statusu — że nasze biuro udziela bezpłatnie porad w wtorki w godzinach 12-7 wieczór
192 Garden Avenue
Tel. 588-1659

Skorzystaj z być może ostatniej szansy uzyskania pobytu stałego w Kanadzie.
Bardzo przystępne ceny i indywidualny serwis.
Biuro prowadzone przez byłego kierownika polskiego programu w Departamencie Imigracji
LINDA LEVER Associates Inc.
86 Parliament St. TORONTO, Ont. M5A 2Y6

(416) 866 - 7996
po polsku
(416) 532 - 4065

POLSKIE WERSALKI
z pojemnikiem na pościel i tradycyjną włosianą tapicerką
DOBRA CENA - SZYBKI SERWIS

HOME-DOM
246 - 9223

Amici SKIN CARE
• Zabiegi regenerujące, oczyszczające • Masaż, nakładzanie, henna • Usuwanie włosów z twarzy i ciała
• Manicure, pedicure • Porady
DLA PAN I PANÓW
w wykonaniu dyplomowanej kosmetyczki
KRYSTYNY
20% zniżki z kuponem
438 - 4141
1583 Ellesmere Rd.
at McCowan, Scarborough

Dr. JOLANTA JASTRZĘBSKA
lekarz ogólny
• Choroby skóry
• Choroby dzieci
Przyjmuje od pon. do piątku od 13 do 19:39, w soboty od 9:30 do 13.
TEL. 588-7878
2333 Dundas Str. W. 404

KLINIKA PROTEZ DENTYSTYCZNYCH
4 Wall Ave. (Toronto)
(Hwy 401 i Weston Rd.)
URSZULA L. BAUMAN, D.T.
przyjmuje codziennie i w soboty
TEL. (416) 245-7168

PERFECT FLOORS
Układanie, cyklinowanie, bejcowanie i lakierowanie oraz drobne naprawy wszystkich rodzajów podłóg drewnianych.
Ceny przystępne, wycena za darmo.
TEL. 663 - 4085

RENEWAL CONSTRUCTION & DECORATION
Instalacje elektryczne, renowacje łazienek, kuchni, wykładziny, kafelki, wykańczanie piwnic
BEZPŁATNA WYCENA
☎ 249-5212 lub 742-1302

International VIDEO \$49.99 Video List
VIDEO z POLSKI
☎ (416) 769-7868
55 Oakmount Rd. Ste. 1211 Toronto, Ontario M5P 2M8

WRÓŻE Z KART
822 - 0442
Kasia

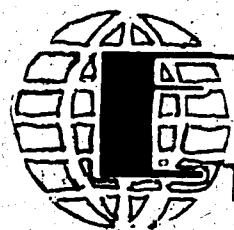
HOROSKOPY - PORADY ASTROLOGICZNE
Charakterystyka osobowości, dobór partnera, prognozowanie przyszłości.
Porady prowadzone przez astrologów z wieloletnią praktyką.
TEL. 925 - 7974

CHCESZ POZNAĆ swoją przyszłość, masz problem, nie wiesz jak go rozwiązać? Może pomoże Ci w tym wróżba z kart.
Dzwoń
633 - 4469
prosić Anię

ZAKŁAD FOTOGRAFICZNY ANKA & PETER
2374 Bloor St. W. Toronto, Ont. Tel. 769-4488
Zdjęcia i portrety na różne okazje

Karl's Butcher & Groceries
właściciel: Karol Jarząbek
Posiadamy na składzie zawsze świeże mięsa, wędliny własnego wyrobu, smaczne i świeże oraz importowane z Polski i Europy artykuły spożywcze.
105 Roncesvalles Ave. TORONTO
TEL. 531-1622

KEY PARALEGAL
Low Cost Divorce/
Tani rozwód bez problemu
Ang. pon.-piątek; polski pon. i środa 6-8 wiecz.
TEL. 626-5245

EMPRESS TRAVEL AGENCY Ltd

185 RONSEVALLES AVE., TORONTO, ONT. M6R 2S5 TEL. (416) 536-3554/6991
(naprzeciwko Credit Union)

POD FACHOWYM I DOŚWIADCZONYM KIEROWNICTWEM

AIR CANADA RENATY OKOŁO-KULAK

BEZPOŚREDNIE PRZELOTY DO POLSKI od \$ 599.00 (cena w obie strony)
BILETY LOTNICZE, przeloty czarterowe, wycieczkowe i indywidualne do Polski
i wszystkich krajów świata liniami AIR Canada, Lufthansa, Finair, KLM, Air France
i innymi

PASZPORTY, WIZY, ZAPROSZENIA
Atrakcyjne WAKACJE i ciekawe WYCIECZKI po przystępnych cenach (Hawaje,
Floryda, Meksyk, Wyspy Karaibskie)

Wysyłamy PACZKI ŻYWNOŚCIOWE i artykuły pierwszej potrzeby do Polski

UBEZPIECZENIA dla przybywających z wizytą do Kanady od \$ 121,50 za 3 miesiące
Załatwiamy wszystkie FORMALNOŚCI WIZOWO-PASZPORTOWE

AKTA NOTARIALNE, legalizacje, tłumaczenia
Upoważniony dealer PEKAO: pieniądze na konto "A", bony, gotówka, samochody —
szybka dostawa, sprawna i uprzejma obsługa

AUTHORIZED
DEALER

PRZYJMujemy ZGŁOSZENIA
TELEFONICZNIE, LISTOWNIE I OSOBIŚCIE
ZAPRASZAMY

Tel. (416) 536-3554/6991

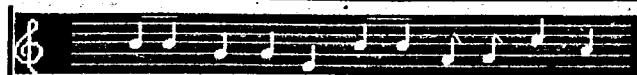
FUR of CANADA
Manufacturers of Fine Furs

Posiada do sprzedaży futra, kurtki.
Wykonujemy wszelkiego rodzaju przeróbki, reperaturę
czyszczenie.

Wszystko to po atrakcyjnych cenach oferuje:

BEN GONDEK

345 Adelaide St. W., Suite 602 Tel. 340-7871

nowo otwarty sklep

Fine Pianos

oferuje sprzedaż nowych pianin i fortepianów znanych firm
europejskich oraz słynnej firmy amerykańskiej Wurlitzer
NAJNIŻSZE CENY I PEŁNA GWARANCJA
MOŻLIWOŚĆ ZAKUPU NA SPŁATY

Prowadzimy również wszelkie naprawy i strojenie pianin
i fortepianów oraz udzielamy lekcji gry na pianinie
Nowy adres i telefon:

2993 Dundas St. W., Toronto, Ont.
Tel. 761-9612

FIRMA PRZEWOZOWA NEPTUN

Przewóz osób na trasie
TORONTO - MONTREAL - TORONTO

Oferujemy: • pomoc w przenoszeniu bagażu •
serwis pod dom •
komfortowe mikrobusy • konkurencyjne ceny •
bezpłatny posiłek z kawą i napojami chłodzącymi
OBSŁUGUJEMY półwysep Niagara, Cambridge,
London.

ZNIŻKA dla rodzin, emerytów i dzieci.
TEL. (416) 245 - 2306;

FIRMY PRZEWOZOWE

JANOSIK I MIRA TRAVEL

polecają swoje usługi w zakresie przewożenia
osób na trasie

TORONTO - MONTREAL - TORONTO

Jedyna firma przewozowa
posiadająca 2 samochody.

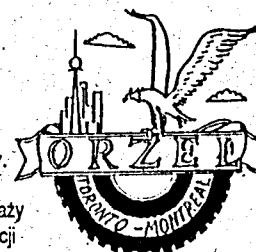
Czas zabierania i rozwożenia o połowę krótszy.
Obsługujemy również trasę na zachód od
Toronto, wzdłuż 401 do London.

TEL. 247 - 0817 lub 421 - 3591

PRZEWÓZ PASAŻERÓW
na trasie TORONTO -
MONTREAL - TORONTO

(cena/Miasto)

- Mikrobusu dowożą i odwożą pasażerów
pod wskazany adres w Toronto i w okolicy.
Tęgo nie robi żaden autobus.
- Pomoc przy odprawie i przenoszeniu bagażu
- Posiłek, kawa, napoje chłodne w restauracji
na trasie
- Wewnętrzny telefon dla stałej łączności z rodzinami
- Komfortowe, klimatyzowane mikrobusy
- Zniżka dla rodzin, emerytów i dzieci

(416) 748-1694

PRZEWÓZ PASAŻERÓW
TORONTO - MONTREAL -
TORONTO

MIRAPOL-URAND

CORPORATION

- Serwis pod dom • Bezpłatny
posiłek • Bezpłatna rezerwacja
biletów LOT • Zniżka za przewóz
dla rodzin i emerytów • Firma
rejestrowana i ubezpieczona
- NAJNIŻSZE CENY

TEL. 566 - 1679

MALICKI and MALICKI
Marek S. Malicki
Adwokat

3020 Kirwin Ave. Mississauga, L5A 2K6
TEL. 279 - 6250

Załatwia sprawy:
- kupna i sprzedaży nieruchomości - hipoteki - sporne sprawy
matrymonialne - testamenty (ostatnie wole) - spadki

Czwartki 6 - 9 pm.

226 Roncesvalles Ave. Mississauga,

Międzynarodowe Biuro Matrymonialne
DREAM CONNECTION

posiada ponad 1000 ofert samolotnych
Pań i Panów, głównie z Polski

DREAM CONNECTION

posiada także katalog z informacjami.
Piszcie do nas podając odpowiednią grupę
wiekową, załączając 7 dolarów.

P.O.Box 566

Sault Ste. Marie, Ont. P6B 6A5

CHIN

RADIO/TV INTERNATIONAL

Polski Program Radiowy

ECHO OJCZYZNY

prowadzony przez Krystynę Piotrowską
dla Polonii i o Polonii.

- ★ Wiadomości z Polski
- ★ Informacje o życiu i działalności
środowiska polonijnego w Toronto,
Kanadzie i na całym świecie
- ★ Wywiady z politykami, ludźmi nauki
i rozrywki
- ★ Muzyka i piosenka
- ★ Koncert życzeń

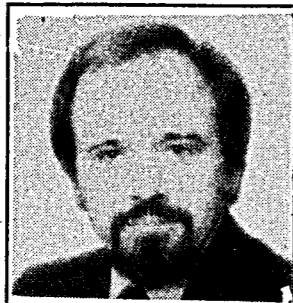
Od poniedziałku do piątku na fali FM 100.7
od godz. 10:30 do 11:30 rano, w sobotę
magazyn muzyczno-rozrywkowy na fali
CHIN AM 1540 stereo od godz. 22:00-23:00

RE/MAX

Professionals INC

NIERUCHOMOŚCI

- SPRZEDAŻ
- KUPNO
- FINANSOWANIE
- INWESTYCJE

ALEKSANDER OKOŁO-KULAK

ASSOCIATE BROKER

TEL. 232-9000 dom: 626-0532

**UDZIELI FACHOWEJ I RZETELNEJ PORADY
WE WSZELKICH SPRAWACH ZWIĄZANYCH
Z KUPNEM I SPRZEDAŻĄ DOMÓW**

**AGATA
LIS**

**KUPNO • SPRZEDAŻ •
WYCENA NIERUCHOMOŚCI
TEL.biuro: 537-3431; dom: 760-8383**

247-7884;

dom. 249-2958

**Dzidka
Skretkowska**

serdecznie zaprasza zainteresowanych wynajmem
kupnem i sprzedażą nieruchomości

• Dundas-Scarlett - połówka 2-pietrowa, 3-sypialniowa. Piwnica wykończona na przystosowana do wynajęcia, \$249 tys.

• Brampton. Połówka bungalow na dużej działce, 3-sypialniowa z wykończoną piwnicą, \$204 tys.

• Etobicoke - 3-sypialniowe bungalow, 2 łazienki, z częściowo wykończoną piwnicą, na dużej działce. Cena \$234 tys.

• Etobicoke - condo 3-sypialniowe, 2 łazienki, sala gimnastyczna, sauna, tennis court, 5 minut do metra.

Homelife
Realty Associates
TEL. 897-9555

Rzetelna pomoc przy kupnie,
sprzedaży i finansowaniu
nieruchomości

ANNA KRYSIAK**TEL. dom 858-0129**

Mississauga - Meadowvalle - elegancki, nowoczesny townhouse
położony w małym pięknym kompleksie otoczonym parkiem.

3 sypialnie, 2 łazienki, bardzo duża kuchnia, family room z wyjściem
na obszerne patio, 2 balkony, garaż. Cena \$ 181.900

Brampton - nowe luksusowe condominium: 3 sypialnie plus solarium
i balkon (1600 sq.f.), 2 pełne łazienki (marmurowe kafle).
24 godziny security. Cena \$173.900.

**NOWY PUNKT
SPRZEDAŻY ECHA****CAFE
BOOKSTORE**

Poleca książki polskie i angielskie
oraz serdecznie zaprasza do kawiarenki
na kawę, herbatę i ciastka.

Nasz adres: 1600 Bloor Street West
(stacja metra Dundas)

TEL. 533-8011

Godziny otwarcia - poniedziałek 12.00 - 18.00,
wtorek - sobota od 10.00 - 20.00

UWAGA

Polonia w Toronto i okolicy

POLISH ALLIANCE (TORONTO)

CREDIT UNION LTD.

2150 Bloor St. W.

(wejście od wschodniej strony budynku)

Tel. 762-9523

otwarta

CODZIENNIE od 10 do 2.30 po poł. I od 7.30 do 9 wieczór
WTORKI tylko od 10 do 2.30 po poł.
oraz SOBOTY od 10 do 12.30

Konta depozytowe...	8 1/4% rocznie
Specjalne konta depozytowe... (minimalny depozyt \$ 5.000 oprocentowany na każdy dzień depozytu)	7 3/4% rocznie
3-miesięczne certyfikaty...	8 3/4% rocznie
3-miesięczne certyfikaty (min.\$ 50.000)...	9 1/2% rocznie
6-miesięczne certyfikaty...	10 1/4% rocznie
6-miesięczne certyfikaty (min.\$ 50.000)...	10 1/2% rocznie
1-rocne certyfikaty...	10 1/4% rocznie
1-rocne certyfikaty (min.\$ 50.000)...	10 1/2% rocznie
3-letnie certyfikaty...	10 1/4% rocznie
3-letnie Non-redeemable...	10 1/3% rocznie
3-letnie certyfikaty (min.\$ 50.000)...	10 1/2% rocznie
R.R.S.P.	
Demand Deposit...	11% rocznie
1-rocne Term Deposit (min.\$ 10.000) ...	10 1/2% rocznie
3-letnie Term Deposit (min.\$ 10.000) ...	10 1/2% rocznie
R.R.I.F.	11% rocznie
Pożyczki personalne...	16 3/4% rocznie
Pożyczki hipoteczne... (\$ 50.000 ubezpieczone na życie)	13 1/4% rocznie
Line of Credit	17 1/4% rocznie
OHOSP	11% rocznie

BEZPŁATNE PERSONALNE KONTA CZEKOWE

Członkostwo w jakiegokolwiek organizacji polonijnej nie jest
warunkiem członkostwa w naszej Credit Union

RE/MAX

RENOWN REALTY LTD.
4887 Dundas Street West
Islington, Ontario M9A 1B2

EVA FIRLA

Associate Broker

Udzieli rzetelnej, fachowej porady we
wszelkich sprawach związanych z
kupnem i sprzedażą domów.
Wiele lat sukcesów i wielu zadowolonych
Klientów stanowi najlepszą rekomendację.

Bus. 232-2322 Res. 237-0137

SPRZEDAŻ • KUPNO • WYCENA
FINANSOWANIE NIERUCHOMOŚCI

BEZPŁATNE PORADY FINANSOWE
POSZUKUJĘ DOMÓW NA SPRZEDAŻ

**HENRY
A. RASTON**

Biuro: 588-8950 Dom: 767-4022
1600 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A7

**TROSKA O KLIENTA
NASZĄ DEWIZĄ****Realtor****Telefon 532 - 4444**

Główne biuro
217 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ont. M6R 2L6

**SŁUŻYMY CI
NASZYM
DOŚWIADCZENIEM**

Jeśli zamierzasz kupić lub
sprzedać posiadłość
w Ontario, czy to dla siebie,
czy jako inwestycję, czy to
obiekt przemysłowy, farmę,
domek letniskowy, motel -
pensjonat itd.
zwróć się do nas
w celu dokonania bezpłatnej
wyceny...

METRO TORONTO
Sprzedaż-kupno, wynajem
domów, interesów
i apartamentów.
Solidna i fachowa pomoc w
złatwianiu formalności
prawnych i finansowych

**Kamil
KOWALCZYK**
Tel. biuro: 536-5000
dom: 247-2658

- 203 Parklawn Rd. - Okolica Berry Rd. - piękne 4-sypialniowe bungalow, budowane na specjalne zamówienie właściciela. Dodatkowe 3 sypialnie w basemencie. Garaż na dwa samochody. Działka 44 x 140. Cena okazjna TYLKO \$ 379,000.
- Fern Ave. - 3-sypialniowa połówka, z możliwością apartamentu w piwnicy, tylko \$229,000.
- Royal York/Eglinton - 3-sypialniowe bungalow, \$380,000.
- Restauracja/Hamburger - znakomita okazja dla rodziny, TYLKO \$30 tys. wpłaty.
- Lakeshore Blvd./Parklawn Rd. - wolno stojący dom z mieszkaniem dla właściciela, plus możliwość wynajmu. Cena wywoł. \$243,000.
- 1 sypialniowe mieszkanie do wynajęcia w High Park (prywatny dom), \$680 miesięcznie.

ORGANISTA, z zainteresowaniami technicznymi POTRZEBNY DO PRACY przy konserwacji organów piszczałkowych. TEL. 631-9140

I AM looking for a baby sitter (speaking Russian or English) for weekends. TEL. 633-8543

ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem u siebie w domu. Brampton. Alen Bramalea. TEL. 792-9079

MŁODA kobieta oczekująca na pobyt stały, znająca j. francuski, angielski, arabski, rosyjski poszukuje pracy w Toronto lub okolicy. TEL. 1-775-0186 (Bramford)

POSZUKUJĘ opiekunki do 14-miesięcznej dziewczynki. Okolica High Park. TEL. 766-7021 wieczorem

KREŚLARKA przyjmie prace zlecane lub każdą inną pracę chałupniczą. Posiadam SIN. TEL. 636-3412

FREZER z długoletnim doświadczeniem i praktyką amerykańską poszukuje pracy. TEL. 467-1037

POSZUKUJĘ jakiegokolwiek pracy. Prosić Leszka. TEL. 677-7136

ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem we własnym domu w Brampton. TEL. 455-6422

DWÓCH młodych emigrantów z Polski, oczekujących na pobyt stały podejmie prace porządkowe w weekendy. TEL. 769-9957 po godz. 20.

POTRZEBNA dochodząca opiekunka do dwójki dzieci 2 lata i 1 rok. Centrum Mississauga. TEL. 897-0620

SHORT order cooks, counter service, SIN, basic English apply in person. 2104 Highway 7 West/Keele. The Friendly Table Restaurant's.

NOWO przybyły inżynier budowlany z Polski szuka pracy. TEL. 654-8719

TAKTOWNA, ucziwa zajmie się prowadzeniem domu lub dzieckiem w kulturalnym domu z zamieszaniem w Brampton, Mississauga, zachodnie Etobicoke. TEL. 458-7555

MĘŻCZYZNA z doświadczeniem kanadyjskim w układaniu glazury (płytek ceramicznych) i malowaniu szuka pracy. TEL. 625-7616

KOBIETA 50-letnia, energiczna, z doświadczeniem zajmie się opieką nad dziećmi lub prowadzeniem domu z zamieszaniem. TEL. 283-7650 Teresa

STARSA pani zaopiekuje się dzieckiem powyżej 2 lat z zamieszaniem lub bez. TEL. 226-4037

KUŚNIERZ, z doświadczeniem kanadyjskim poszukuje pracy. TEL. 924-0202

POSZUKIWANA osoba na weekendy do pomocy dla starszej pani. TEL. 787-0785

ZAOPIEKUJĘ się dziećmi u siebie w domu w Mississauga. Okolica Dundas. TEL. 897-9221

POTRZEBNI murarze ze stałym pobytem i pomocnicy. TEL. 244-7935

POTRZEBNY tokarz i frezer z praktyką. TEL. 452-0485

ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem powyżej roku u siebie w domu. Okolica Elmsmere i Golf Club, Scarborough. TEL. 431-0063

POTRZEBNI kierowcy do dostarczania pizzy na pełny etat i part-time. Zapłata w gotówce po zakończeniu pracy w danym dniu. Praca w Hamilton i w okolicach. TEL. 574-3030 (Hamilton) po 3 pm

STAŁA praca w Newmarket (sprzątanie), \$9,50 na godz., SIN, możliwy part-time dodatkowo. TEL. 775-0186 Wojtek

MĘŻCZYZNA poszukuje jakiegokolwiek pracy w okolicach Dixon-Islington. TEL. 247-3231 w godz. 18-22

POTRZEBNA opiekunka do dwójki dzieci z zamieszaniem. TEL. 274-7476

POTRZEBNA opiekunka do 2,5-letniego chłopca w Mississauga. TEL. 828-4672 po g. 17 prosić Danusię

POTRZEBNI pracownicy na budowę, wymagani SIN. TEL. 544-4928 (Hamilton)

KLUB SAMOTNYCH SERC
organizuje spotkania dla osób samotnych powyżej 30 roku życia. Dzwon w godzinach 11 - 20 Informacji udziela się po polsku
TEL. 633-4469
ANNA

MĘŻCZYZNA poszukuje pracy. Stały pobyt. SIN. TEL. 233-0282 Marian

POTRZEBNA opiekunka do rocznego dziecka. Okolica Dundas i Hurontario. TEL. 276-9454

POTRZEBNE krawcowe. TEL. 738-0095

Z POWODU wyjazdu odsprzedam kontrakt. Możliwość pracy w domu. TEL. 285-8687

ZAOPIEKUJĘ się dziećmi u siebie w domu. Okolica Lansdowne i Dupont. TEL. 533-9905

LIVE in housekeeper and cook needed. Must speak English. Two boys in school. Weekends off. Call Bernie 886-0624

PRACA w domu dla ponad 250 kompanii. Po informacje przesyłaj zwrótną kopertę ze znacznikiem do: PolVan Enterprise, Box 616 - 1755 Robson Str. Vancouver, B.C. V6G 3B7.

ENERGICZNA dziewczyna z biegłą znajomością języka angielskiego poszukuje pracy. Prosić Romę. TEL. 255-4959

MONTER spawacz z praktyką kanadyjską, cyklinowanie i układanie podłóg podejmie pracę. TEL. 438-1485

POMOC do kuchni potrzebna w polskiej restauracji. Okolica Niagara Falls. Możliwość zamieszkania, dzwonić wieczorem. TEL. 227-3366

POTRZEBNA niania do 1-rocznego dziecka, znająca trochę rosyjski. Bathurst/Steels. TEL. 736-7242, call after 7 p.m.

POLKA czekająca na pobyt stały, znająca dobrze włoski i angielski, posiadająca samochód szuka pracy. TEL. 566-5177

POTRZEBNA gosposia, mieszkanie i wyżywienie, okolica Steels i Bathurst. Prosić dzwonić po 5 po poł., TEL. 738-6907

PRACA przy instalacji, serwisie i sprzedaży komputerów, kopierek, faxów, telefonów komórkowych (samochodowych) itp. Zapewniony wstępny trening, preferencje dla znających jęz. angielski i dobrze prowadzących samochód. Lokalizacja: Mississauga, tel. 346-9600. Potrzebni agencji do sprzedaży powyższego sprzętu.

INŻYNIER budowlany podejmie prace na budowie względnie prace kreślarskie. TEL. 222-1932

KOBIETA lat 50 przyjmie pracę niani do dzieci w swoim domu w Mississauga. TEL. 828-1195

POTRZEBNA pomoc domowa z umiejętnością gotowania z zamieszaniem na miejscu. Rejon King City. Pomocny angielski lub rosyjski. TEL. bus. 856-0400 od 9 - 5 po poł. Prosić Vladimira

STOLARZ z narzędziami szuka pracy na popołudnia i weekendy. TEL. 265-1902

POLKA zaopiekuje się dzieckiem powyżej 2 lat, z zamieszaniem lub bez. TEL. 226-4037

STAŁA praca kontraktowa - mycie okien, sprzątanie biur, czyszczenie dywanów. TEL. 265-7754

MŁODY, zdolny mężczyzna oczekujący na pobyt stały podejmie pracę. TEL. 767-1938 po 19.

BEZPŁATNIE oddam małe podchowane kotki. TEL. 238-5176

MIESZKANIA

MIESZKANIA I POKOJE do wynajęcia. King Str. i Queen Str. TEL. 363-5805, 533-8256

DOM do wynajęcia, 401 - Meadowvale, Scarborough, dwie sypialnie, 1 łazienka, wykończona piwnica. \$890+ świadczenia. TEL. 287-3179 po 8 wiecz.

WYNAJMĘ basement umebłowany dla niepalących. Dzielnica Bathurst i Steeles. TEL. 733-2757

POSZUKUJĘ 1- bądź 2-sypialniowego mieszkania. TEL. 245-9896

WYNAJMĘ duży niezależny, suchy, jasny basement z pełną łazienką w Mississauga. Okolica Square One. Cena \$500. TEL. 238-5176

POKOJE do wynajęcia, King Str. i Queen Str. TEL. 363-5805, 533-8256

POKÓJ do wynajęcia TEL. 535-6799

MIESZKANIE do wynajęcia dla jednej lub dwóch osób niepalących. Zachodnia część Mississauga (okolica Winston Churchill Blvd. Hwy 403). TEL. 569-0683

ODSTAPIĘ od paździenika mieszkanie jednosypialniowe, tanie, blisko stacji metra Victoria Park. TEL. 698-3248

WYNAJMĘ jasny pokój z osobną łazienką osobie niepalącej w okolicy Square 1. \$75.00 tygodniowo. TEL. 276-2639

MATRYMONIALNE

MĘŻCZYZNA 39 lat, 174 cm, 74 kg ze znaku Ryb, mieszkający w Ottawie, dobrego zdrowia, budowy i wyglądu, katolik, stały pobyt, stabilna praca, poszukuje partnerki-dziewczyny nie zdominowanej przez materializm, niepalącej, w wieku 27-35 lat, najchętniej ze znaku Raka, Skorpiona lub Byka. Cel matrymonialny. Fotografie mile widziane. Andrzej.

NA STAŁE zamieszkała w Polsce (Kraków), 38-letnia wykształcona blondynka (172/70), oczy brązowe, proporcjonalnie zbudowana, miła, o ujmującym sposobie bycia, ładna, zgrabna, umiejąca stworzyć ciepło rodzinne, lubi podróże i naturę, kocha kwiaty; Pozna kulturalnego, wykształconego, odpowiedzialnego i dobrze sytuowanego dżentelmana do lat 50, lubiącego podróże i szukającego towarzyszkę na dalsze życie. Grażyna Poniewierska, 30-316 Kraków, ul. Słomiana 4/12, Tel. 66-5252

-SPRZEDAŻ-

WĘDKARZU - OKAZJA! 350 sztuk perfekcyjnie wykonanych much (na pstrągi, lipienie, łososie) kupisz po konkurencyjnie niskiej cenie. TEL. 239-5691

SPRZEDAM kompletny nowy wózek do hot dogów. TEL. 255-3205

SPRZEDAM samochód 79' Cougar w dobrym stanie. 1200 dol. lub najlepsza oferta. TEL. 398-4335

Wysokiej jakości transfer taśm VIDEO

wszelkiego formatu, z systemu europejskiego na amerykański lub odwrotnie.

Video produkcja reklam, ślubów oraz różnych uroczystości.

Montaż dostarczonych materiałów.

Przystępne ceny

UNITRON - VIDEO COMM.

3071 Universal Dr. Mississauga L4X 2E4

TEL. 629 - 3109

PROSZĄ O SPONSOROWANIE

Do naszej redakcji wciąż napływają coraz bardziej dramatyczne listy z prośbą o znalezienie sponsora. Niżej wymienieni będą wdzięczni za pomoc i obiecują zwrócić wszelkie koszty z tym związane. Redakcja zwraca się do Polonii o życzliwość i podanie pomocnej dłoni rodnikom tułającym się po świecie i proszącym o pomoc w osiedleniu się w Kanadzie. # Zdzisław Kudziółka, ur. 28 listopada 1968 r. w Bielsku-Białej; adres: Pension Grebitshtscher, Penzendorf 38, 8230 Hartberg, Austria

przyszły mąż Mirosławy; adres: Auf der Hohe 57B, 2120 Lunenburg, BRD

Również para narzeczonych: Tomasz Zięba, ur. 28 lutego 1965 r. we Wrocławiu, z znajomością angielskiego i włoskiego; Krystyna Bercznicka, ur. 21 lutego 1967 r. we Wrocławiu, znająca niemiecki oraz podstawy angielskiego i włoskiego; adres: Collarctti Angela, Via Del Beccaccio 8 00055 Ladispoli, Roma

APEL do osób piszących listy do tej rubryki.

Zamieszczamy listy według kolejności zgłoszeń i miejsca w piśmie. Mimo zawartych w nich prośb o odpowiedź i udzielenie wyjaśnień nie jesteśmy w stanie ich spełnić. Jesteśmy jedynym piśmie w Kanadzie, które regularnie zamieszcza ten typ listów bazując na pomocy ochotników. Niestety nasza sytuacja administracyjna (praktycznie brak biura) nie pozwala na prowadzenie korespondencji z czytelnikami. Nie zwracamy również nadesłanych zdjęć i dokumentów. Przepraszamy i prosimy o przekazanie tej wiadomości wszystkim zainteresowanym.

Jako poseł reprezentuję
wszystkich mieszkańców
rejonu Etobicoke - Lakeshore.

Proszę zwracać się do mnie we wszystkich
sprawach dotyczących federalnego rządu,
a więc: imigracji, podatków, pracy, kursów
szkoleniowych i in.

PRACUJĘ DLA WAS !
DZWOŃCIE, PISZCIE, PRZYJDŹCIE !

Constituency Office

255-0151

434 Royal York Road
(przy Evans Ave.)

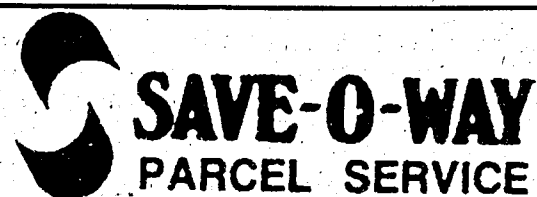

**PATRICK
BOYER**

DRZWI DO MNIE SĄ ZAWSZE OTWARTE

UWAGA! Specjalny dzień przyjęć dla Polaków zamieszkujących w dzielnicy
Etobicoke - Lakeshore. Patrick Boyer i jego asystenci przyjmują osoby mówiące
tylko językiem polskim w każdy pierwszy piątek miesiąca

Toronto
Tel.: 532-3794

DLA WYGODY
KLIENTÓW
OTWIERA

MISSISSAUGA 720 BURNHAMPTON RD WEST

TEL : 896-2832 FAX : 278 -5993

GODZINY OTWARCIA

PON. - PIĄTEK : 11 - 19 • • SOBOTA : 10 - 16

• jesteśmy autoryzowanym delerem PEKAO

- wysyłamy pieniądze na konta • owoce cytrusowe • lekarstwa,
- paczki żywnościowe • samochody • maszyny rolnicze •
- sprzedajemy bilety lotnicze • charterzy do Polski •

PACZKI MORSKIE (jako jedyni
w Kanadzie wysyłamy raz
w tygodniu kontener do Polski)
PACZKI LOTNICZE
(2 razy w tygodniu)

• załatwiamy zaproszenia
i ubezpieczenia dla
odwiedzających Kanadę
• kupony Orbisu •
słoneczne wakacje
w ciepłych krajach
331 Roncesvalles Ave.

PACZKI DO POLSKI

NAJLEPIEJ PRZEZ

 POLIMEX

215 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.
Tel. 537-7914

FAX /416/ 537-6993
TLX 06-23984 POLIMEX TOR

PACZKI MORSKIE • PACZKI LOTNICZE

- OWOCE CYTRUSOWE □ PRZEKAZY NA KONTA □ WĘGIEL
- GOTÓWKA DO RĄK □ PACZKI ŻYWNOŚCIOWE □ SAMOCHODY
- MASZYNY ROLNICZE □ SPRZĘT GOSPODARSTWA DOMOWEGO

ODBIERAMY PACZKI Z DOMÓW

UWAGA EDMONTON i okolice!
Lokalni przedstawiciele POLIMEX

POL-MAK SERVICES
OF ALBERTA LTD.
10916 - 97 Str.
Edmonton, Alberta
TEL. 424-1094

POLONEZ TRAVEL
AGENCY
9915 - 108 Ave.
Edmonton, Alberta
TEL. 424-0521

ŚWIĘTA JUŻ BLISKO!